

زبان تخصصی

(مجموعه تاریخ)

مجموعه تاریخ

زبان تخصصی

فهرست مطالب

8.....	فصل اول: متون تخصصی .....
80.....	فصل دوم: مترادفات.....
93.....	واژنامه انگلیسی .....
118.....	پیشوند .....
121.....	ریشه لغت .....
124.....	پسوندد .....
127.....	کلمات کلیدی .....
159.....	پاسخنامه .....
168.....	متون تخصصی زبان انگلیسی .....
168.....	متن 1 .....
171.....	ترجمه متن .....
173.....	متن 2 .....
175.....	ترجمه متن .....
177.....	متن 3 .....
180.....	ترجمه متن .....
183.....	متن 4 .....
184.....	ترجمه متن .....
185.....	متن 5 .....
188.....	ترجمه متن .....
190.....	متن 6 .....
192.....	ترجمه متن .....
194.....	متن 7 .....
199.....	ترجمه متن .....
203.....	متن 8 .....
205.....	ترجمه متن .....
207.....	متن 9 .....
208.....	ترجمه متن .....
209.....	متن 10 .....
210.....	ترجمه متن .....

فصل اول: متون تخصصی

THE ZAND DYNASTY

THE POWER STRUGGLE IN POST – NADIR IRAN

Scarcely any of the great conquerors of history can have destroyed his life's work quite as completely as Nadir Shah did in the months before his death. His unreasonable exactions and barbarous suppression of the ensuing provincial revolts spread disaffection to every corner of his realms, and finally brought his own nephew, all Guli khans, at the head of a rebel army, to the borders of Khurasan itself.

His short - sighted favoritism towards his new Afghan and Uzbek contingents, over his long – suffering Iranian officers and men, split his own army irreparably and was the immediate cause of his assassination.

The morning after this event (11 Jumada II 1160/1 July 1747 new Style), his heterogeneous army, encamped at Khabushan, rapidly disintegrated.

Army	ارتش	Head	راس
Assassination	قتل	Heterogeneous	نامتجانس
Barbarous	وحشی	Immediate	آنی، مستقیم
Cause	دلیل	Irreparably	غیر قابل جبران
Completely	کاملاً	Nephew	پسر برادر یا خواهر
Conqueror	فاتح	Officer	صاحب منصب، افسر
Contingent	قشون، وابسته	Post – Nadir	پس از نادر
Death	مرگ	Provincial	استانی، محلی
Destroy	از بین رفتن	Quite	کاملاً، تماماً، واقعا"
Detest	متنفر شدن	Rapidly	به سرعت
Disaffection	نارضایتی	Realm	قلمرو
Disintegrate	خرد و تجزیه شدن	Rebel	شورش
Dynasty	سلسله	Revolt	شورش
Encamp	اردو زدن	Scarcely	به ندرت
Ensuing	پی در پی	Short – sighted	کوتاه نظرانه
Event	حادثه، واقعه	Split	از هم جدا کردن
Exaction	تحمیل	Spread	گسترش دادن
Favoritism	حمایت زیادی	Suppression	سرکوب
Great	بزرگ	Unreasonable	نامعقول

AGHA MUHAMMAD KHAN AND THE ESTABLISHMENT OF THE QAJAR DYNASTY

THE EMERGENCE OF THE QAJARS

The preceding chapter described the unsuccessful attempt by a small tribal confederation in south – west Iran, led by the Zands, to establish control over the other tribal groupings on the Iranian plateau. Its failure was due to the limited number of fighting men whom the Zands and their confederates could muster for sustained campaigning; the family rivalries and divisions of the ruling house after Karim Khan Zand's death in 1193/1779; the superior military resources of the Qajars; and not least, the single – minded ambition of their ultimate nemesis, Agha Muhammad Khan Qajar. In this chapter, his career will be placed within the context of the rise of the Qajars, one of the original components of the Safavids' Qizilbash confederacy.

For Agha Muhammad Khan's bid for overall kingship, the disturbed condition of late 18th – century Iran proved particularly favorable.

Ambition	جاه طلبی	Failure	شکست
Attempt	کوشش، تلاش	Favorable	مساعد، مطلوب
Bid	کوشش، دعوت	Fighting	جنگی
Campaign	اردو کشی	Kingship	پادشاهی
Career	سرگذشت	Lead	رهبری و هدایت کردن
Chapter	فصل	Limited	محدود
Confederation	اتحاد، هم پیمانی	Muster	جمع آوری و احضار کردن
Component	جزء	Nemesis	انتقام گیرنده
Confederacy	اتحادیه	Overall	فراگیر، سراسری
Confederate	متحد	Particularly	به ویژه
Context	متن	Place	جا و قرار گرفتن
Describe	توصیف کردن، شرح دادن	Plateau	فلات
Disturbed	آشفته	Preceding	پیشین
Division	اختلاف، دسته بندی	Prove	اثبات کردن
Due to	ناشی از	Resource	منبع، ابتکار
Emergence	ظهور	Rise	قیام
Establish	تاسیس و ایجاد کردن	Rivalry	رقابت
Ruling house	خاندان حاکم	Tribal	قبیله ای

Single minded	—	با اراده، مصمم	Ultimate	نهایی
Superior		برتر، ممتاز	Unsuccessf	ناموفق
Sustain		ادامه دادن، تقویت	ul	
		کردن		

IRAN DURING THE REIGNS OF FATH ALI SHAH AND MUHAMMAD SHAH

The kingdom which Fath Ali Shah inherited in 1797 resembled an estate long neglected by successive owners. Indeed it had been for the best part of a century. Had Fath Ali Shah wondered, as he presided over the first New Year festival of a long reign of thirty- seven years, what were the resources of his inheritance in manpower or revenues, it is doubtful whether anyone near him could have provided the requisite information, or even delineated the frontiers of his kingdom.

The claim or aspiration was that his domain equaled that of his Safavid predecessors in the days of their greatness; certainly it exceeded the bounds of present- day Iran.

In reality, however, the royal writ ran far from smoothly, authority emanating from Tehran but repeatedly interrupted. In much of Khurasan, or the more remote marches of the Lur, Turkmen or Baluch country, the Shah was scarcely even nominal ruler. Yet in spite of the practical constraints upon his exercise of power and the humiliation of two defeats suffered at the hands of Russia which entailed a loss of territory, the close of Fath Ali Shah's reign did see the definitive re – establishment of a "Royaume de Perse ".

Aspiration	تمایل، آرزو	Doubtful	مشکوک
Bound	مرز، حد	Emanating	تجلی
Century	قرن، سده	Entail	مستلزم و شامل بودن
Certainly	مسلماً	Equal	برابر، مساوی
Claim	ادعا	Estate	ملک
Constrain	تحمیل، فشار	Exceed	متجاوز از، بالغ شدن
			بر
Country	دیوار، بیرون شهر، کشور	Festival	جشن
Definitive	نهایی، قاطع، صریح	Frontier	مرز
Delineate	مشخص و تعیین کردن	Greatness	بزرگی، عظمت
Humiliation	تحقیر	Present- day	امروز
In reality	در حقیقت	Preside	ریاست کردن
In spite of	علیرغم، باوجود	Provide	آماده کردن، مهیا کردن
Information	اطلاعات	Remote	دور، جزئی
Inherit	به میراث بردن	Repeatedly	به طور مکرر، مکرراً
Interrupt	گسیخن	Requisite	ضروری
Kingdom	پادشاهی	Resemble	شباهت داشتن
March	پیشروی، پیاده روی	Revenue	عایدی، درآمد

Neglect	غفلت کردن	Royal	سلطنتی
Nominal	اسمی، ظاهری	Ruler	فرمانروا
Owner	مالک	Successive	پی در پی
Practical	عملی	Wonder	در شگفت شدن
Predecessors	پیشینیان	Writ	نوشته، حکم

IRAN UNDER THE LATER QAJARS. ۱۸۴۸-۱۹۲۲

THE QAJARS POLITICAL SYSTEM

Before discussing the vicissitudes of late Qajar politics, it would be useful to try to understand how 19th century Iranian politics worked. Essentially these workings were only a slight variation on the general pattern of Iranian politics since the 11th century, when large – scale invasions of nomadic Turkish tribes that accompanied the Saljuq incursions, and the spread of the quasi-feudal iqta system strengthened the regional power of tribal and other military leaders and weakened the strength of central governments.

Although there were, between the 11th and 19th centuries, governments of very varied powers, ranging from the strongest of the Saljuq, Mongol and Safavid rulers to periods of complete breakdown of central government, there were certain similarities that characterize the whole of this period.

Among these was the status of the numerous nomadic tribes, which ranged from almost total independence to a degree of internal autonomy.

Accompany	همراه بودن با	Breakdown	فروپاشی، اضمحلال
Autonomy	خودمختاری	Certain	معین، مسلم
Characterize	مشخص کردن	Rang	مرتب کردن، عبور کردن
Degree	درجه	Regional	محلی
Essentially	بطور اساسی	Rely	تکیه کردن، اعتماد کردن
Incursion	تهاجم، تاخت و تاز	Similarity	تشابه، همگونی
Independence	استقلال	Slight	کم، اندک
Internal	داخلی	Status	مقام، رتبه، وضعیت
Invasion	تهاجم	Strengthen	تحکیم و تقویت کردن
Leader	رهبر	Total	کلی
Nomadic	چادرنشین	Tribe	قبیله
Numerous	بیشمار، زیاد	Variation	اختلاف
Pattern	الگو	Varied	گوناگون
Period	دوره	Very	همان
Politics	سیاست	Vicissitude	دگرگونی، فراز و نشیب
Quasi	نیمه	Weaken	ضعیف کردن
Sporadic	پراکنده، متفرق		

THE PAHLAVI AUTOCRACY: RIZA SHAH, ۱۹۲۱-۴۱

The close of the First World War found Iran in a state of near anarchy. Despite its proclaimed neutrality, it had been invaded and fought over by the troops of the various belligerents, the eventual outcome being occupation by British and Russian forces. In some provinces the war had caused serious dislocation of economic life.

Agricultural production had fallen; the presence of the occupying forces had created acute shortages of basic commodities, while bad harvests over extensive areas of the country, coupled with manipulation of the grain markets by speculators, had resulted in devastating famines.

Such scanty prestige as the government of Ahmad Shah had possessed in 1914 had been further eroded by 1919. Ahmad Shah had succeeded his detested father, Muhammad Ali Shah, in 1909 at the age of twelve, but he was hardly more than a cipher.

Acute	شدید و تند	Belligerents	نیروهای متخاصم
Agriculture	کشاورزی	By	حدود
Anarchy	پادشاهی	Cause	موجب شدن
Area	منطقه	Cipher	عدد صفر
Autocracy	حکومت مطلقه	Commodities	اجناس، کالا
Couple	جفت شدن، به هم پیوستن	Occupation	اشغال
Create	به وجود آوردن	Occupying	اشغالگر
Despite	علیرغم، با وجود	Outcome	حاصل، نتیجه
Devastating	ویرانگر	Prestige	حیثیت، آبرو، اعتبار
Dislocation	جابجائی	Proclaim	اظهارنظر و اعلان کردن
Economic	اقتصادی	Production	محصول، تولید
Erode	فرسائیدن، فاسد کردن	Province	استان، ایالات
Eventual	نهایی	Resulted in	منجر شدن به
Extensive	گسترده، وسیع	Scanty	کم و اندک
Fall	تنزل یافتن	Serious	جدی، وخیم
Famine	قحطی، خشکسالی	Shortage	کسری، کمبود
Force	نیرو	Speculator	محتکر
Grain	حبوبات، جو	State	وضعیت، حالت

Harvest	خرمن، حاصل، نتیجه	Tract	مدت، مرور، اندازه، اثر
Invade	حمله کردن	Troops	دسته، گروه
Manipulation	دستکاری، تقلب	Various	متنوع
Neutrality	بی طرفی		

THE PAHLAVI AUTOCRACY:

MUHAMMAD RIZA SHAH, ۱۹۴۱-۱۹۷۹

THE ASCENDANCY OF QAVAM AL – SALTANA, 1941-7

In Iran, as 1941 ended, the fact that it was an occupied country was more important than the departure of the former ruler and the accession of his twenty two- year – old son. British and soviet military units maintained order in the major urban centers and ensured that the communications system contributed to helping the war effort.

None of the three allies had any immediate interest in the country itself. Their concern was primarily strategic: to keep the Germans out, ensure the flow of oil, and assist the soviets with war-materials transported across Iran's mountains and deserts by rail and road. In these circumstances, Iranian politicians found themselves relatively free to pursue their own goals, constrained only by the Allies' preoccupation with internal security.

Although public opinion took it for granted that the fate of the country depended once again upon the whims of the British and Russian ambassadors, reviving memories of conditions under the last Qajars, the reality was rather different.

Accession	به تخت نشستن	Free	آزادی
Across	سرتاسر، در میان	Goal	هدف
Ally	متحد، هم پیمان، دوست	Interest	علاقه
Ambassador	سفیر	Maintain	حفظ و نگهداری کردن
Ascendancy	استیلا، سلطه، مزیت	Major	عمده
Assist	یاری کردن	Mountain	کوهستان
Circumstance	شرایط محیط، رویداد، پیشامد، چگونگی	Opinion	نظر
Communication	ارتباط	Politician	سیاستمدار
Concern	نگرانی	Primarily	عمدتاً، بطور اساسی
Condition	وضعیت	Pursue	تعقیب کردن
Constrain	تحمیل کردن، وادار کردن	Rail	راه آهن
Contribute	کمک کردن، شرکت کردن	Rather	نسبتاً، تا حدی
Departure	کوچ، ترک، عزیمت	Relatively	نسبتاً
Desert	بیابان	Reviving	زنده، احیاء شده
Effort	تلاش	Road	جاده
Ensure	مراقبت و تضمین کردن	Security	امنیت
Fact	واقعیت	Take for granted	مفروض دانستن
Fate	سرنوشت	Transport	حمل و نقل کردن
Flow	جریان	Unit	واحد
Former	پیشین	Urban	شهری

IRANIAN RELATIONS WITH THE OTTOMAN EMPIRE IN THE EIGHTEENTH AND NINETEENTH CENTURIES

The basis for the relationships between the Iranian and Ottoman empires in modern times was the Treaty of Qasr-i shirin (17 may 1639). It ended the war which had gone on between the two for over a century and it established the boundaries which were to survive with little change into modern times. The salient division of the Middle East was preserved: the Tigris – Euphrates basin and eastern Anatolia remained under the Ottoman sultan while the Caucasus remained in Iranian hands, later to fall to Russia.

The Ottomans thus failed to achieve their long – standing objectives in the Caucasus and Azerbaijan, but Mesopotamia and the route to the Persian Gulf were definitively restored to them, with the removal of the principal foreign stimulus to revolt in Anatolia, thus greatly simplifying the efforts of subsequent Ottoman reformers to revive the empire from within and so save it from foreign attack. During the next century the treaty was observed by both sides, but less out of genuine friendship than as a consequence of internal weakness, preoccupation with reform and foreign aggression.

Basin	حوضه رود	Definitely	بطور قطعی
Aggression	تعرض، تهاجم، تجاوز	Relationship	رابطه
Basin	حوزه رودخانه	Removal	رفع
Basis	پایه، بنیاد	Restore	پس دادن، اعاده
			کردن
Boundary	مرز	Route	مسیر، خط سیر
Consequenc	نتیجه، پیامد	Salient	برجسته
e			
Fail	شکست خوردن، عقیم	Simplify	ساده کردن
	ماندن		
Foreign	خارجی	Stimulus	محرک، انگیزه،
			تحریک
Genuine	خالص، اصل، واقعی	Subsequent	متعاقب، پیامد
Objective	هدف، منظور	Survive	باقی ماندن
Observe	ملاحظه و مشاهده	Times	زمانه، روزگار، عهد
	کردن		
Preoccupati	اشغال قبلی	Treaty	عهدنامه
on			
Preserve	حفظ و باقی ماندن	Weakness	ضعف، سستی
Principal	عمده، اصلی	Save	نجات دادن، جز، بجز، مگر

IRANIAN RELATIONS WITH RUSSIA AND THE SOVIET UNION TO ۱۹۲۱

Before the 18th century relations between Iran and Russia were sporadic. Though some Persian goods found their way to Muscovy while the duchy was still under the Tatar yoke, travel and commerce remained insignificant until the mid 16th century, when the Russian conquest of the khanates of Kazan and Astrakhan opened the Volga route to the Caspian Sea.

Soon Moscow became a minor entrepôt for Europe's Persian trade. From the north and the west there flowed into Iran a small stream of furs, cloth, metals, leather, amber, crystal. From Iran came silk, pearls, rugs, embroidered cloth, velvet, rice, fruit, and spices.

Political and diplomatic relations between the two states were less important. After a brief clash of interests in Daghestan early in the 17th century, the Russians withdrew from the northern Caucasus.

Amber	کهربا، عنبر	Metal	فلز
Brief	مختصر، کوتاه	Minor	کوچک
Clash	برخورد، تصادم	Pearls	مروارید
Commerce	تجارت، بازرگانی	Remain	باقی ماندن
Duchy	قلمرو دوک	Rug	قالیچه
Embroidere	قلاب دوزی یا گلدوزی	Spice	ادویه
d	شده		
Entrecote	انبار کالا، انبار موقت	Sporadic	پراکنده، گهگاه
Fur	پوست خز	State	دولت
Good	کالا	Stream	جریان، رود
Insignifican	غیر مهم، بی اهمیت	Velvet	مخمل
t			
Khanate	خان نشین	Withdraw	صرفنظر کردن
Leather	چرم	Cloth	پارچه

IRANIAN RELATIONS WITH THE EUROPEAN TRADING COMPANIES, TO ۱۷۹۸

"A barbarous nation, called Afghans ... rushed like a torrent into Persia, and took Ispahan, after a violent siege."

This was the way in which Sir William Jones described the ascendancy which the Ghilzai Afghan leader, Mahmud Shah, achieved in Iran in 1722. The Afghan occupation lasted for eight years and precipitated the end of Safavid rule. Not until the establishment of the Qajars by Agha Muhammad Khan in 1794 did Iran know another period of relative overall stability.

In 1722 the East India Company represented the principal British interest in Iran. The company had begun trading in the Persian Gulf in 1616 when the James was sent from Surat to Jask with seven factors bound for Iran.

By the summer of 1617 they had taken up residence in Shiraz and the Safavid capital, Isfahan. The expulsion of the Portuguese in 1622 from Hurmuz left Bandar Abbas (Gombroon) the former's replacement as the Gulf's major trading port while, from 1623 till 1765, the Dutch East India company became Britain's chief commercial rival in Iran.

Ascendancy	سلطه، تفوق	Represent	نشان دادن
Expulsion	اخراج، راندن	Residence	اقامتگاه
Nation	ملت	Rush	هجوم بردن
Overall	روی هم رفته، همه جا، سرتاسر	Send	فرستادن
Precipitate	تسریع کردن	Stability	استواری، ثبات، پایداری
Relative	نسبی	Torrent	سیل
Replacemen	تعویضی، جایگزینی	Violent	شدید

t

IRANIAN RELATIONS WITH GREAT BRITAIN AND BRITHISH INDIA, ۱۷۹۸-۱۹۲۱

The European power geographically closest to Iran was Russia. Peter the Great had brought the two countries into conflict as a result of his ambitions in the Caspian and the Caucasus regions, thereby threatening Iran's northwestern provinces.

Extended into central Asia these Russian ambitions set a pattern which lasted long beyond the 18th century, although Peter's death in 1725 and Nadir Shah's campaigns temporarily halted Russia's advance.

In the distracted decades later in the century Iran's position in the Caucasus grew steadily weaker, and when it attempted to re-establish relationships as they had existed under the Safavids, Georgia sought the protection of Catherine the Great.

In 1795 the urge to recover one of the Safavid Kingdom's richest provinces

prompted Agha Muhammad Khan's march in to Georgia.

Advance	پیشروی	Halt	از نفس افتادن
Conflict	ستیزه، نبرد، مبارزه	Prompt	تسریع کردن، ترقی
	کردن		دادن
Decade	دهه	Protection	حمایت
Distracted	پریشان	Recover	بازیافتن
Expedition	اردو کشی	Seek	جستجو و طلب
			کردن
Steadily	پی در پی، بطور	Urge	اصرار، با اصرار وارد
	یکنواخت		کردن
Temporarily	بطور موقتی، زودگذر		

y

IRANIAN FOREIGN POLICY, ۱۹۲۱-۱۹۷۹

In recent times, a significant aspect of Iran's foreign relations has been foreign interference in the country's affairs, with varying Iranian response to this. Three major factors have played a determining role in this: Iran's growing strategic and economic importance as an oil producer in a zone of major power rivalry; the national features of Iran as a predominantly Shii, but socially heterogeneous society, with no consensus over the appropriate form and functions of government' and the need of the rulers of Iran to ensure the continuation of their rule and to govern Iran effectively in these circumstances. Iran's foreign relations between 1921 and 1979 must be studied in this context.

This period covers the rule of the pahlavi dynasty, begun by Riza Shah's accession to the throne in 1925, following his seizure of political power through a

coup in 1921, and ended with the overthrow of his son, Muhammad Riza Shah, in 1979. the collapse of the pahlavi dynasty opened the way for its major opponent, Ayatollah Ruh Allah Khomeini, to declare Iran an Islamic Republic and abolish the monarchy.

Abolish	از میان بردن، منسوخ کردن	Govern	حکومت کردن
Appropriate	برای خود برداشتن، مناسب، اختصاص دادن	Interference	مداخله
		Oil producer	تولید نفت
Aspect	منظر، جنبه، وضع، صورت	Opponent	دشمن
Collapse	فرو ریختن، مضمحل شدن	Overthrow	منقرض کردن، برانداختن
Consensus	رضایت عمومی	Heterogeneous	جوراجور، نامتناجس
Continuation	ادامه، تمديد	Predominantly	بطور قاطع و محکم
Coup	کودتا	Feature	ترکیب، شکل
Cover	پوشاندن، پنهان کردن	Rivalry	هم آوری، رقابت
Declare	اظهار داشتن، اعلام کردن	Seizure	تصرف، ضبط
Effectively	به طور موثر	Socially	به طور اجتماعی
Follow	پیروی کردن، دنبال کردن	Vary	تغییر دادن، دگرگونی، متنوع ساختن، فرق گذاشتن
Functions	وظیفه، عمل	Producer	عمل آوردنده، سازنده

LAND TENURE AND REVENUE ADMINISTRATION IN THE NINETEEN CENTURY

The Qajar land system was inherited from the Safavids and goes back through the Ilkhans and Saljuqs to the early centuries of Islam. The earlier systems had resulted from the historical incidents of conquest and had been moulded by local custom and the theory of the Shari'a.

This was also to some extent true of the Qajar system, but though there was a correspondence between it and the earlier systems there was not necessarily identity between them. Although abuses similar to those in Western European feudalism, such as existence of private armies and the subjection of the peasantry, were associated with the Qajar land system, and although there was a close connection between the revenue assessment and the levy of troops, it was not, in the technical sense, a feudal system, and nor had it developed out of a feudal system. It is to be seen not only in relation to the idea of property but also against the background of demographic movements and economic change.

Abuse	سوء استفاده کردن، بد استعمال کردن	Inherited	وارث شدن، مالک شدن
Assessment	تخمین، ارزیابی	Mould	قالب، الگو
Background	سابقه، زمینه	Necessar	لزوماً"
		y	
Corresponde	ارتباط، تشابه	Peasantr	جماعات، رعایا
nce		y	
Custom	رسم، سنت	Private	اختصاصی، محرمانه
Demographic	آمارگیری	Property	دارائی، مال، استعداد
Extent	وسعت، حوزه	Revenue	عایدی، درآمد
Identity	هویت، شخصیت	Subjecti	استیلاء، تفوق
		on	
Incident	واقعه، حادثه	Levy	جمع آوری مالیات، خراج

THE TRIBES IN EIGHTEENTH- AND NINETEENTH- CENTURY IRAN

The contemporary social organization of individual tribal groups in Iran has recently been the focus of some detailed studies. Historical studies of the tribes have been few, however, and research into their social history has hardly begun.

The available source material for such a social history is mostly written from a distance, by outsiders viewing the tribes with hostility or some other bias. For example, the information on the tribes that can be gleaned from sources such as Persian court chronicles, manuals and local histories, and from European agents and traveler's reports, largely concerns such matters as taxation, military contingents, disturbances and measures taken to quell them, and inaccurate lists of

major tribal groups, numbers and leaders. Economic and social organization are treated superficially if at all, and even for the last two centuries their basic features must be inferred circumstantially or deduced from later more complete studies.

Agent	نماینده، وکیل	Infer	حدس زدن، استنباط کردن
Available	در دسترس، قابل استفاده	Information	اطلاعات
Bias	تعصب	Manual	دسترسی، کتاب راهنما
Circumstantially	بطور تصادفی	Mostly	عمدتاً
Chronicle	شرح وقایع، تاریخچه	Organization	تشکیلات، سازمان
Deduce	استنباط کردن، نتیجه گرفتن	Outsiders	خارجیان
Detailed	مفصل	Quell	سرکوب کردن، فرونشاندن
Distance	مسافت، فاصله	Research	تحقیق، پژوهش
Disturbance	آشوب	Studies	مطالعات
Focus	کانون، قطب	Superficially	سطحی و ظاهری
Glean	از این سو و آن سو جمع کردن	Taxation	مالیات، مالیات گیری
Hostility	خصومت	Treat	بحث کردن
Inaccurate	نادرست، غلط	Viewing	دید، قضاوت
Individual	منحصر به فرد، فرد	Contingent	عارفی، سهم در دادن سرباز یا بیکار
Inaccurate	نادرست		

THE TRADITIONAL IRANIAN CITY IN THE QAIAR PERIOD

The heading for this chapter is deliberately imprecise. It refers to urban life in the period immediately preceding that when the many changes occurred which thrust Iran into the 20th century: large-scale importation of European goods; the development of an export market for some indigenous commodities; the increasing effect upon the economy of foreign banks and currencies; and, at a humbler level, the appearance of the kerosene lamp and cooking-stove, the sewing-machine and, later, the typewriter, the bicycle and radio.

There are no dates to mark the passing of the traditional Iranian city, but what this chapter Endeavour's to present is a portrait, along the lines of peter laslett's enquiry into the social conditions of pre-industrial England, of the world that the Iranians lost in that transition. Such an undertaking is fraught with problems of description, analysis and interpretation, the documentation which served as the starting – point for the researches into medieval and early modern France of the Annales school, so influential in the development of the "new" social history, is almost wholly lacking for 19th century Iran.

Accurse	اتفاق افتادن، واقع شدن	Increase	فزاینده
Analysis	تجزیه، تحلیل	Indigenous	بومی
Appearance	ظهور، ظاهر	Influenza	دارای نفوذ، موثر
Commodity	متاع	Interpretation	تفسیر، شرح، بیان
Cooking-stove	کوره، بخاری	Kerosene	نفت سفید
Currency	پول رایج	Lacking	ناقص
Deliberately	بطور عمد، عمداً	Lamp	چراغ
Description	توصیف، شرح	Medieval	وسطی، (قرون وسطی
Documentation	توسل به سند، اثبات با سند	Passing	عبور، گذشت
Occur	موجود بودن	Portrait	تصویر، نقاشی
Endeavour	تلاش، کوشش	Preceding	پیشین
Enquiry (inquiry)	تحقیق، پرسش، جستار	Sewing	دوختن، زندگی کردن
Export	صادرات، صادرات کردن	Tradition	سنتی
Fraught	مملو، همراه، ملازم	Transition	انتقال، عبور
Humbler	پایین تر، متواضع تر	Typewriter	ماشین تحریر

Importation

واردات، ورود

Undertak

تقبل کردن، تعهد

e

کردن

Imprecise

غیر دقیق، مبهم

EUROPEAN ECONOMIC PENETRATION ۱۸۷۲-۱۹۱۲

In the course of the 19th century and the first half of the 20th, the foreign economic impact on Iran was far weaker than on its neighbors: India, Transcaucasia, Syria, and Egypt and after 1865, central Asia. A few figures illustrate the difference. In 1913, Iran's foreign trade (exports and imports) per capita was 10 Turkey's 15, Egypt's 24 and India's 4.

Foreign capital investment totaled about 150 million, compared to over 1000 million each in Egypt and Turkey and nearly 2000 million in India. There were, to all intents and purposes, no railways in Iran, as against some 3,500 kilometers in Turkey, 4,300 in Egypt and 56,000 in India, and practically no modern factories. It may be added that the foreign social and cultural impact as indicated, for example, by the number of alien residents, foreign schools, books and newspapers published or films shown was also much weaker in Iran.

Alien	بیگانه، خارجی	Investment	سرمایه گذاری
Compare	مقایسه کردن	Practically	به صورت عملی
Cultural	فرهنگی	Penetration	نفوذ، رسوخ
Illustrate	روشن ساختن	Per capita	سرانه، به طور مستمر
Impact	ضربه، اثر شدید	Railway	راه آهن
Indicate	نشان دادن	Total	جمع کردن
Intent	نیت، قصد، مفاد	Weaker	ضعیف، سست، کم زور

ECONOMIC DEVELOPMENT ۱۹۲۱-۱۹۷۱

THE IRANIAN ECONOMY IN THE EARLY YEARS OF THE CENTURY

Economic conditions in Iran before 1912, when commercial oil exports were first made, were perceived by foreign travelers to be deteriorating. Curzon's sweeping conclusions on the state of manufacturing industry in Iran, that "factories, as the term is understood in Europe, not exist in Persia; and the multiplication and economy of labor – force, by the employment of steam power, or even water-power, is hardly known" and that "there was a decadence of native ingenuity, consequent upon the importation of cheap European substitutes," were found to hold true in the early years of the twentieth century.

Issawi noted that "Iran ... was relatively little affected by the (economic) changes taking place in the world until the exploitation of oil." Even as late as 1934, European assessment of the Iranian economy stressed the lack of discernible

development of a modern economy, while there is evidence that the oil induce operated as an economic enclave with few linkages created in to other domestic activities.

Affect	اثر کردن	Industry	صنعت
Commercial	تجارتی، بازرگانی	Ingenuity	قوه ابتکار، مهارت
Decadence	زوال، تنزل	Labor-force	نیروی کار
Deteriorating	روبه زوال	Lack	فقدان، نداشتن
Discernible	قابل تشخیص	Linkages	اتصال، رابطه، ارتباط
Domestic	خانگی	Manufacturing	کارخانه ای
Employment	استخدام	Multiplication	افزایش (تولید)
Enclave	محاصره	Perceive	درک کردن، دریافتن، دیدن
Evidence	مدرک، گواه، شاهد	Steam	بخار
Exploitation	استخراج، بهره برداری	Stress	تاکید کردن

THE IRANIAN OIL INDUSTRY

INTRODUCTION

The oil industry has played a notable role in the economy of modern Iran, especially as a source of foreign exchange and as a factor in industrial development. Its major production operations have, however, been confined to the

province of Khuzestan in the south west of the country and offshore in the Persian Gulf. Moreover, its impact upon and contribution to the domestic economy should not be exaggerated and needs to be related to the context of the whole national economy. As Dr All Amini, when prime minister in 1961, reminded his countrymen "the economy of our nation is based primarily on agriculture. The majority of our people are engaged in agricultural activities." As late as 1958 the urban population constituted 70% Twenty years later over half of the population still lived in the countryside. In the mid 1960 s the agricultural sector was still providing some 25% of total gross national income.

1960 s	دهه هزار و نهصد و شصت	Income	درآمد
Context	مفهوم، مفاد، زمینه	Majority	اکثریت
Contribution	کمک، همکاری، سهم	Mid	میانه، وسط
Countryside	هم میهنان	Offshore	ساحل، قسمت ساحلی
Engaged	مشغول، درگیر	Operations	عملیات
Exaggerate	اغراق کردن	Prime minister	صدر اعظم
Gross	ناخالص	Rural	روستائی، رعیتی
		Sector	بخش

RELIGIOUS FORCES IN EIGHTEENTH –AND NINETEENTH-CENTURY IRAN

The Safavid period marks an obvious watershed in the religious history of Iran in that it witnesses the elevation of twelve shi'ism into a single religion-national entity. Although the proximate causes of this process are to be sought in a Turkmen military invasion of Iran from the west and north-west, followed by an influx of shi'i scholars from Arab lands, there can be no doubt that a species of marriage between shi'ism and the Iranian national consciousness had been concluded by the close of the Safavid era. The marriage has proved lasting, and its effects irreversible.

Yet the precise content of the shii-Iranian identity and the forms of expression that were to be assumed shi'ism on Iranian soil were not fully formulated in the Safavid period.

Assume	به خود بستن، پنداشتن	Identity	هویت، شخصیت
Conclude	منعقد کردن، به پایان رساندن	Influx	نفوذ، ورود، هجوم
Consciousness	هوشیاری	Irreversible	دگرگون نشدنی، لغو نشدنی
Obvious	آشکار، پیدا، هویدا	Invasion	هجوم، حمله
Content	مفاد	Elevation	ترفیع، ارتقاء
Process	جریان، دوره، فرآیند	Entity	موجودیت، ماهیت
Proximate	نزدیک، بی فاصله، مستقیم، تقریبی	Area	عصر تاریخی
Formulate	به قاعده درآوردن	Scholar	محقق
Fusion	ترکیب و امتزاج	Soil	روح
Species	نوع	Watershed	آب پخشانه (مساله کلیدی)
Witness	شاهد، گواهی		

RELIGIOUS FORCES IN TWENTIETH CENTURY IRAN

It would, no doubt, be the result of selective hindsight to regard the first eight decades of the 20th century as the cultural and political orientation of Iranian society was placed repeatedly in question as the pahlavi family sought to transform the monarchy into a modern, authoritarian state, and secularist, leftist and nationalist forces emerged on the political scene.

For several decades, moreover, most of the leading ulama made no effort to exert a decisive influence outside the relatively narrow confines of the religious institution. Nonetheless, the tenacity of religion as a major force throughout the modern history of Iran is remarkable and unmistakable, and we may legitimately discern in a whole series of Islamic personages, institutions and movements the antecedents that made possible although by no means inevitable-the great transformations ushered in by the revolution of 1978-9.

Antecedent	سابق، پیشین	Nonetheless	با این وجود
Authoritarian	طرفدار استبداد	Orientalism	آشنائی، جهت یابی
Confine	محدود و منحصر کردن	Personage	شخصیت برجسته
Decisive	قاطع، قطعی	Prelude	پیش درآمد، مقدمه
Discern	تشخیص دادن	Regard	ملاحظه و توجه کردن
Emerge	ظاهر شدن	Remarkable	قابل توجه
Exert	نشان دادن، اعمال کردن	Repeatedly	به طور مکرر
Hindsight	ادراک	Revolution	انقلاب
Ineluctable	ناگزیر، جاره ناپذیر	Scene	صحنه
Inevitable	ناگزیر، حتما	Secularism	دنیاپرست
Leading	راهنمائی، نفوذ، برجسته	Selective	برگزیده، گلچین کردن
Leftist	چپگرا	Tenacity	سرسختی، اصرار
Legitimacy	به صورت مشروع و قانونی	Transformation	دگرگون کردن
Unmistakable	غیر قابل تردید	Narrow	محدود، کوتاه نظر
Usher	طلیع و راهنمای چیزی بودن	Institution	بنگاه، تاسیس، برقراری

on

POPULAR ENTERTAINMENT, MEDIA AND SOCIAL CHANGE IN TWENTIETH- CENTURY IRAN

The 20th century has witnessed a dramatic change in the kind and form of entertainment in Iran. This is particularly true of the period since world war it. Some traditional entertainments have disappeared, others have undergone radical transformation, and some are dying. New foreign forms have appeared and become popular. The crucial point, however, is that for the majority of the population, especially those living in towns, their major entertainment is no longer connected with the seasonal festivals such as the spring solstice and the autumn harvest, nor with religious holidays. Entertainment has become more a leisure pastime unrelated to calendar determinants. These changes result from rapid urbanization, increased means of communication, and the overall shifts in the socio-economic and political structure.

Festivals from pre-Islamic times and connected with the seasons, like Barnisbastan –I Kusa (the ride of the beardless man), which used to take place on a cold day at the beginning of spring, had already died out by the opening of the century, as has Mir-I Nauruzi (the prince of the New Year) . Umarkushan, a farce played out in town streets from the 16th century onwards, is now forgotten.

Autumn	پاییز	Means	متوسط، میانه
Beardless	بدون ریش	Onward	به سوی جلو
Calendar	تقویم	Pastime	مشغولیات، تفریح
Crucial	بحرانی، سخت، وخیم	Radical	افراطی
Determinant	تعیین کننده	Rapid	سریع
Die out	محو شدن تدریجی	Ride	پاک کردن، رها کردن
Dying	در حال مردن	Seasonal	فصلی
Entertainmen	سرگرمی	Shift	انتقال، تغییر
Farce	نمایش خنده آور	Solstice	انقلاب، تحول
Festival	جشن	Undergone	تحمل کردن
Harvest	خرمن، محصول، نتیجه	Unrelated	غیر واقعی
Leisure	آسودگی، تن آسائی	World war II	جنگ جهانی دوم

PRINTING, THE PRESS AND LITERATURE IN MODERN IRAN

In the preface to the first volume of his *Tarkh-I Jaraid va Majallat-I Iran* ("History of the press and periodicals in Iran") Muhammad Sadr Hashimi considers the proliferation of newspapers and periodicals in Iran during the constitutional period to be the principal cause of the dearth of book and monograph publication by scholars and creative writers in the four decades that followed. The lack of such publications, which has certainly not been noticeable since the 1960s so far as non-fiction is concerned, and is amply compensated for in post-revolution Iran, was, he says, unprecedented in times before the advent of the newspaper and periodical. In support of his argument he cites one literary scholar, vahid Dastgirdi, who, as any student of Persian literature knows, devoted his life to its study, but produced not a single book.

Amplify	فراوان، بیش از حد	Monograph	ویژه نگاشت، تک نگار
Argument	مباحثه، دلیل	Non-fiction	غیر افسانه ای
Article	مقاله	Noticeable	قابل توجه
Compensate	توان یا پاداش دادن	Output	تولید، بازده
Concern	مربوط بودن، به، بستگی	Periodical	مجله، گاهنامه
Consider	ملاحظه کردن	Preface	مقدمه
Constitutional	مطابق قانون اساسی	Proliferation	تکثیر، ازدیاد
Creative	خالق، آفریننده	Publication	انتشارات، اشاعه
Dearth	کمبود	Speculation	احتکار، تفکر و تامل
Devote	وقف کردن، اختصاص دادن	Trace	اثر
Instance	به عنوان مثال	Unprecedented	بی سابقه، بی مانند
Compensate	جبران کردن، تلافی کردن، پاداش دادن	Literary	ادبی، ادیب
Advent	ظهور، آمدن		

PERSIAN PAINTING UNDER THE ZAND AND QAJAR DYNASTIES

During the late 17th and early 18th centuries Persian painting was through a difficult stage. Just as in the mongol period of the 14th century Persian artists were busy absorbing Chinese ideas and conventions, so in our period they were struggling to accommodate themselves to the artistic canons of Europe.

We cannot blame them, however deplorable the tendency may seem; increasing contact with Europe made such a development inevitable.

It was, indeed, going on simultaneously all over the East, and leaving its mark on various Asian schools of painting. In the hermit empire of Japan European scientific books and engravings of all kinds were eagerly sought and smuggled in through the Dutch traders in the face of official disapproval. By the end of the 18th century they were being regurgitated in Japanese popular form, and landscape prints attempting European perspective and atmospheric effects were designed by Toyoharu, Hokuju, and others.

Absorb	جذب کردن	Hermit	منزوی
Accommodate	همساز و اصلاح کردن	Inevitable	ناچار، اجتناب ناپذیر
Artistic	هنرمندانه	Landscape	چشم انداز، منظره
Atmospheric	جوی	Leaving	باقی مانده
Blame	مقصر دانستن، انتقاد کردن	Official	رسمی
Deplorable	رقت انگیز	Print	عکس چاپی
Busy	سرگرم و مشغول بودن	Regurgitate	برگرداندن
Canon	قانون کلی، تصویب نامه	Simultaneously	بطور همزمان
Convent	صومعه، دیر	Smuggle	قاچاق کردن
Convention	میثاق، پیمان	Stage	مرحله، منزل
Designed	طراحی کردن، نقش کردن	Struggle	منازعه و کشاکش کردن
Disapproval	عدم تصویب	Tendency	گرایش، توجه
Eagerly	مشتاقانه	Various	متنوع
Engraving	حکاکی	Deplorable	دقت انگیز، زار، پریشان
Disapproval	تضییح، مزمت، نارضایتی	Scientific	علمی

THE ARTS OF THE EIGHTEENTH TO TWENTIETH CENTURIES

ARCHITECTURE

INTRODUCTION

"At a distance, Tehran, built in great part of the mud on which it stands, is only distinguished from the surrounding plain by the green trees of its many gardens; but as the traveler gets nearer he will see the outline of the castellated city wall and the tiled domes and minarets of mosques, he will enter the town by a grandiose gateway adorned with glazed bricks in patterns, the prevailing tones being blue and yellow relieved with black and white, the whole giving a touch of splendor to its squalid surroundings. These gateways are twelve in number; some are adorned with the exploits of Rustum, the Hercules and Knight-errant of Persia, and others depict the Persian soldier of today."

This picture of Tehran, as drawn by Ella Sykes in 1894, is an appropriately evocative introduction to the architecture of the period since it is the buildings which give the city its unfamiliar exotic appearance.

Adorn	زیبا کردن، آرایش کردن	Appropriately	اختصاصی
Minaret	خرد کردن، تلویحا گفتن	Architecture	معماری
Mosque	مسجد	Brick	آجر، خشت
Mud	تیره، گل	Castellated	قلعه دار، دژمانند
Outline	پیرامون، زمینه	Depict	نمایش، نقش
Pattern	الگو، طرح	Distinguish	تشخیص و تمیز قائل شدن
Prevail	چربیدن، غالب آمدن	Relieve	تخفیف دادن
Dome	گنبد، قبه	Splendor	شکوه و جلال
Evocative	احضار کننده، مهیج	Squalid	زننده، بدظاهر
Exotic	بیگانه، عجیب	Surrounding	محاصره، احاطه
Gateway	دروازه، مدخل	Tile	آجر، کاشی
Glaze	لعب، لعاب شیشه	Tone	صدا، آهنگ
Grandiose	بزرگ نما، بلند	Unfamiliar	ناآشنا، عجیب
Knight-errant	دلاور سرگردان حادثه جو، پهلوان	Exploit	بهره برداری کردن، کار برجسته

INTRODUCTION: THE TURKISH BACKGROUND

With the conquest of Baghdad in 656/1258, the Mongols dealt a death blow to the empire of the caliphate. This event, together with the dramatic circumstances that attended it, is often regarded as a dividing line between two historical epochs. This view is justified only in so far as the fall of the caliphate destroyed the last tie which, up till that time, had with difficulty been holding together the world of Islam. Yet the historical significance of this event should not be over-estimate. It is true that, apart from the liquidation of the Abbasids, it represented the prelude to new historical developments, such as the rise of the Il-Khanid dynasty, which was to be of great importance in the history of Persia. But its total effect on the history of the Islamic world was of a more or less superficial nature. For the political organization of the caliphate which the Mongols destroyed was little more than an outer shell, which had long been crumbling away, around heterogeneous structures which as a whole had very little to do with the Islamic empire of the early Abbasids, and indeed actually negated the *raison d'etre* of a common polity.

Away	کنار، به یک طرف	Till	تا وقتی که
Actually	عملاً، حقیقتاً	Negate	خنثی کردن
Attend	حضور داشتن	Outer	ظاهری
Blow	دمیدن، ورزش	Over-estimate	غلو کردن
Crumbling	زوال یافته، فاسد شده	Polity	طرز حکومت، سیاست
Deal	سرو کار داشتن، توزیع کردن	Shell	پوست
Epoch	عصر و دوره تاریخ	Superficial	صوری، ظاهری
Liquidation	از بین رفته	Tie	رابطه، قید، علاقه
Justify	به مورد دانستن، تصدیق کردن، حق دادن	Heterogeneous	جوراجور، متنجانس

THE SAFAVID PERIOD

In the summer of 906-7/1501, after his victory over the Aqqaynlu, ismail entered the Turkmen capital Tabriz, ascended the throne and took the title of shah. He thereby founded the rule of the Safavid dynasty in Iran which was to last until 1148/1736. Thus after becoming Grand Master of the Ardabil order on the death of his brother sultan Ali, he finally attained the political power in pursuit of which his father and grandfather had already lost their lives.

Whether we think of this event as marking the beginning of modern Persian history or not, it certainly heralds a new era.

The historical achievement of the Safavids was to establish a strong, enduring state in Iran after centuries of foreign rule and a lengthy period of political fragmentation. Although the preceding Turkmen dynasties, the Qara Quyunlu and the Aq Quyunlu, created certain preconditions of this achievement and on the surface pursued similar aims for a short time- came near, indeed, to realizing them – their success was only temporary.

Ascend	جلوس کردن بر، بالا رفتن	Marking	نشان، علامت گذاری
Certain	مسلم، قطعی	Master	مرشد، استاد
Enduring	پایدار، مستمر	Preceding	پیشین، مقدم
Found	بنیان گذاشتن	Pursuit of	بدنبال آن
Fragmentati	متلاشی	Thereby	بدان سبب، در نتیجه
Herald	با صدای بلند اعلام کردن	Title	عنوان، مقام
Lengthy	طویل		

European contacts with Persia, ۱۳۲۰-۱۷۳۶

Although historians generally have regarded the mongol irruption of the 7th/13th century into Persia and countries further to the west as an unmitigated disaster, this calamity may be taken as a starting point for this chapter because it in fact served one purpose that can be regarded as beneficial. The mongol armies may have been motivated solely by lust for conquest and destruction, but even out of their evil sprang a positive development when they rent asunder the veil which had for so long shut off Persia and other Islamic countries from the west.

For as a result of the mongol invasions new contacts between the east and the west became established, though at first only slowly and with all the handicaps of much ignorance on both sides, As the pioneers in establishing this contact between east and west, such as William of Rubruck, the Polos, Marino Sanuto and Friar Odoric of pordenone, all belonged to the period covered by the previous volume of this series, there is no need to say more here than to state that their achievements were of prime importance, since they showed the way for later travelers to follow.

The east was no longer a closed book to the west, but as yet comparatively few pages had been turned.

Asunder	جدا، دوقسمتی	Lust	شهوت، حرص و آز
Beneficial	سودمند، مفید	Motivate	تحریک کردن، برانگیختن
Calamity	فاجعه، مصیبت	Pioneer	پیشگام، پیشرو
Comparatively	بطور مقایسه ای	Rent	منافع، اجاره
Disaster	بدبختی، مصیبت	Shut off	بستن، قطع کردن
Evil	بد، شریر	Solely	به تنهایی
Further	دورتر	Spring	جهیدن، ظاهر شدن
Handicap	نادانی، جهل	Veil	حجاب، پرده
Irruption	فوران، ایجاد ناگهانی		

THE REVOLTS OF THE ZANJ

Having put down the revolt of Abdullah ibn al-jarud, al- Hajjaj found himself confronted with another menace: the insurrection of the Zanj in Basra. They took advantage of the unrest and disorder of the time to ravage and divested the Euphrates area.

Unfortunately, apart from the brief account in Baladhuri, no other early source says a word of this revolt. Among the late sources, only ibn al-Athir and ibn Khaldun mention it, only to repeat the narrative of Baladhuri, thus adding nothing to our knowledge, what complicates the issue further is that Baladhuri does not state clearly the reason for this revolt, nor how it was organized. He mentions Ahl al-kala and others whom he calls "bidan" (white people), as joining the revolt but gives no reason why they should do so. Thus, regretfully, one can only present a very incomplete account of the revolt.

Their first insurrection was during the governorship of Mus'ab ibn al –Zubair in Basra. They mutinied and plundered the croups' but Mus'ab was too busy to take effective action against them. After Mus'ab's death, Abd al-Malik appointed Khalid ibn 'Abdallah ibn Asid as governor of Basra.

The people complained to the new governor, urging him to put an end to the devastating activities of the slaves. Khalid raised an army against them, but before he could reach them, the Zanj dispersed. However, some of them were seized and sent to the governor, who killed them and crucified their bodies. It has stated that this event was less a rebellion than a mutiny of gangs consisting of a small number of slaves living the life of robbers.

Account	نقل، شرح	Insurrection	شورش، قیام
Advantage	برتری، فایده	Issue	نتیجه، بحث، موضوع
Complain	شکایت کردن	Menace	تهدید، مخاطره
Complicate	پیچیده کردن	Mutiny	شورش و ظغیان کردن
Confront	روبرو شدن	Putdown	نسبت دادن، نوشتن
Consisting	مرکب	Ravage	ستمگری و غارت کردن
Crop	محصول	Rebellion	شورش
Crucify	مصلوب کردن، به دار آویختن	Regretfull	بطور تاسف آوری
Devastate	تاراج و ویران کردن	Robber	دزد، راهزن
Disorder	ناآرامی، آشوب	Slave	برده، غلام
Disperse	متفرق ساختن	Unfortunat	متاسفانه
Gangs	گروهها، جمعیتها	Unrest	ناآرامی، آشوب
Incomplete	ناتمام، ناقص	Urging	اصرار و ابرام
Narrative	نقل، روایت، حکایت		

SELJUQS AND ATABEGS

The seljuqs were originally a family of chiefs in the Qiniq clan of the oghuz Turkish people, who's Nome, was in the steppes north of the Caspian an Aral Sea.

Becoming Muslims towards the end of the tenth century, they entered the Islamic world in Khwarazm and Transoxania in the same fashion as so many incoming barbarian peoples, sc as auxiliary troops in the service of warring powers there. Deflected into Khurasan, the seljuqs and their bands of nomadic followers took over that province from the Ghaznavids, and in 429/1038 Toghrill proclaimed him self sultan at Nishapur. Toghrill began deliberately to associate his authority with the cause of Sunni orthodoxy and the freeing of the 'Abbasid caliphs from the shi'i Buyids' tutelage; this policy helped him to enlist orthodox sympathy as the seljuqs advanced against the Daylami powers of western Persia.

In 447/1055 Toghrill entered Baghdad and had his title of sultan confirmed by the caliph; a few years later, the line of the Buyids was finally extinguished.

The Seljuk sultanate now speedily evolved into a hierarchy cally-organised state on the person- Islamic pattern, with the supreme sultan supported by a Persian bureaucracy and a military nucleus being supplemented by tribal contingents under Turkmen begs or chiefs.

In the reigns of Alp-Arslan and his son supremely able Persian minister, Nizam- al-Mulk, the empire of the Great Seljuas reached its apogee. In the east, Khwarazm and western Afghanistan had already been wrested from the Ghaznavids, and humbled the Qarakhanids, receiving at Uzkend the homage of the Khan of kashghar. In the west, the offensive was taken against the Christian Georgians in the Caucasus; Fatimid influence was excluded from Syria and al-Jazira, minor shi'i- tinged dynasties like the Uqaylids overthrown and reliable Turkish governors installed in Syria. In Anatolia, the defeat of the Byzantines at

Malazgird (mantzi-kert) in 463/1071 opened up Asia Minor to Turkmen incursions, and these raiders laid the foundations of various Turkish principalities there. Malik-Shah's brother Tutush and the latter's sons and grandsons founded a short-lived minor Seljuq line in Aleppo and Damascus.

Seljuq arms even penetrated into the Arabian Peninsula as far as the Yemen and Bahrain. In Kerman, Toghril's nephew Qawurd established a local dynasty which endured for a century and a half until Oghuz tribesmen from Khurasan took over the province in 582/1186. on the intellectual plane, the efforts of the vizier Nizam-al-Mulk and scholars like the theologian al-Ghazali consolidated the defeat of shi'ism on the political level and strengthened the orthodox Sunni reaction.

Centrifugal tendencies were always likely to appear in an empire where there still prevailed old Turkish patrimonial ideas about the division of territories amongst various members of the dynasty, once firm control from the centre was relaxed.

After malik-shah's death, the Saljuqs of Iraq and Persia were rocked by dissension and civil strife although an element of stability was perpetuated in Khurasan, where Malik-Shah's son snjar was first governor and then sultan for over sixty years; after the death in 511/1118 of his brother Muhammad, sajar was acknowledged as the senior member of the family and as supreme sultan.

In Iraq, seljuq power was adversely affected by the revived political influence of the 'Abbasid caliphs, and in Persia, al-Jazira and Syria the rise of local Atabegs reduced the sultans' sphere of action. These Atabegs; lay an important role in the history of the Islamic Near East at this time. They were Turkish slave commanders who were in the first place appointed as Tutor-guardians (Atabeg = 'father-commander') to seljuq princes sent out as provincial governors; but in many cases they soon managed to arrogate effective power to themselves. The problem of assimilating the nomadic, less cultured Turkmen's into the settled seljuq state was

never properly solved; and Khurasan slipped from seljuq control when sanjar's reign ended disastrously in an uprising of Oghuz tribesmen whose interests had been neglected by the central administration.

The last saljuq sultan in the west, Toghrill b. arslan, struggled to free himself from Eldiguzid control, but unwisely provoked a war with the powerful Khwarazm –Shah Turkish, and was killed in 590/1194. Only in Anatolia did a seljuq line survive for a further century.

Neglect	غفلت، غفلت کردن	Manage	اداره کردن، گرداندن
Adversely	به عکس	Incursion	تهاجم، تاخت و تاز
Apogee	نقطه اوج	Install	منسوب کردن
Arrogate	تکبر، خودبینی	Nucleus	هسته، اساس
Assimilating	یکسانی، شباهت	Offensive	تهاجمی
Auxiliary	کمکی، امدادی	Patrimonial	ارثی
Centrifugal	گریز از مرکز	Penetrate	نفوذ و رخنه کردن
Commander	فرمانده	Perpetuate	دائمی و همیشگی کردن
Consolidate	محکم و مستحکم کردن	Person- Islamic	اسلامی - ایرانی
Deflect	منحرف کردن	Principality	قلمرو شاهزاده
Disastrously	به طرز فجیع و مصیبت وار	Properly	بطور مناسب
Dissension	اختلاف عقیده، نفاق	Provoke	تحریک و خشمگین کردن
Endure	ادامه داشتن، تحمل کردن	Reduce	کاهش دادن
Enlist	نام نویسی کردن	Reliable	قابل وثوق، معتبر، موثق
Exclude	مانع شدن، محروم کردن	Rock	حرکت دادن
Extinguish	منقرض کردن، کشتن	Send out	اعزام کردن، فرستادن
Fashion	روش، سبک	Senior	بزرگتر، ارشد
Hierarchically	سلسله مراتبی	Shi'i-tinge	شیعه کمرنگ شده
Homage	بیعت	Slip	از قلم انداختن، اشتباه کردن
Evolved	باز کرد، ظاهر شد، تکمیل کردن	Humble	فروتن، متواضع،
Sphere	حوزه	Tutelage	لگگی
Stability	ثبات	Tutor-guardians	سرپرست محافظان
Strengthen	تقویت کردن	Unwisely	غیر عاقلانه
Strife	نزاع، درگیری	Warring	جنگی

THE ISMAILIS OR ASSASSINS

In mediaeval Islamic times, the extremist shi' i ismailis were regarded with fear by the orthodox Sunnis since the ismailis appealed to a wide range of intellects and interests, their hand was suspected in many of the outbreaks of social and political discontent. The Nizari branches in Persia and Syria used the weapon of religious assassination (a practice familiar from ancient times in the east), and launched raids from their mountain fortresses; by these means, an atmosphere of terror was created, so that the numerousness and apparent ubiquity of the assassins were unduly magnified in popular imagination.

The founder of the Ismaili groups in northern Persia and Syria was on Hasan-I Sabbah, a Persian da'i who worked to spread the cause in his own land. When the Fatimid movement was split doctrinally on al-Mustansir's death in 487/1094, the eastern ismailis acknowledged Nizar, the elder son and the dead caliph's own choice as heir, although the vizier Badr-al Jamali succeeded in placing al-Mustali on the throne.

Already in 483/1090, Hasan had secured the castle of Alamut in the Elburz Mts, in a region adjacent to Daylam and Azerbaijan, where heterodoxy had long flourished. From this centre, Ismaili risings were organized in various part of the Great Seljuq empire. Another Nizari da'wa was established in the mountains of Syria, under the leadership of emissaries from Alamut, and the Syrian ismailis played a significant role in a three-cornered struggle with the Franks and the Sunni Muslims. Since the ismailis were comparatively few in number, assassination of prominent people often served as a substitute for direct military action, and their supposed victims included the vizier Nizam-al Mulk, the caliph al- Mustarshid and the crusader Conrad of Montferrat.

The story related by Marco Polo and others, that hallucinatory drugs were used

to stimulate the assassins to bolder efforts (whence the name 'Assassins' (Hashishiyyin or Hashshashin "Hashish- eaters") is unconfirmed in any of the genuine Ismaili sources. According to Ismaili tradition, Nizar and his son were murdered in Egypt, but an infant grandson was smuggled out to Persia.

Whereas Hasan-I Sabbah and his two successors claimed only to be emissaries of the Nizari imams, the fourth Grand-Master Hasan II himself claimed to be the imam in spiritual sense.

In the thirteenth century, the extremism and violence of the Assassins began to moderate slightly.

The Abbasid caliph al-Nasir scored a great propaganda success in the contemporary Muslim world by securing the Grand Master Hasan III's return to the fold of Sunni orthodoxy. Continuing this procaliphal policy, the ismailis of Persia opposed the imperial designs of the Khwarazm-Shahs. But the last Grand Master, Khurshah, was unable to withstand Hulegu's Mongols; Alamut was captured in 654/1256, and in the next year Khurshah seems to have been killed by the conquerors. The Syrian ismailis had become an accepted part of the local political scene, becoming tributary to the Christian knights hospitable in 624/1227, but their continued existence was later regarded by the sultan Baybars as intolerable, and by 671/1273 the last Assassin stronghold, al-Kahf, had fallen to the Mamluks.

Apparent	آشکار، ظاهری	Smuggled out	قاچاقی فرستادن
Adjacent	همسایه، نزدیک	Extremism	افراط گری
Appeal	سر و کار داشتن	Flourish	شکوفا شدن، پیشرفت کردن
Bolder	بی باک	Fold	گله گوسفند، (جمعیت و جمع)
Branch	فرقه، شاخه	Hallucinatory	اشتباه کردن، خیالاتی
Castle	قلعه	Heterodoxy	ارتداد، زندقه
Choice	انتخاب کردن	Imagination	ابتکار، تصور
Crusader	جنگجوی صلیبی	Imperial	پادشاهی، امپراطوری
Discontent	ناراضی	Infant	طفل، کودک
Doctrinally	بطور تعلیمی، بطور عقیده ای	Intellect	عقل، خرد، قوه فهم
Drug	دارو	Intolerable	تحمل ناپذیر، سخت
Emissary	مامور سری، فرستاده	Launch	روانه کردن، شروع کردن
Range	رشته، ردیف، سلسله، مرتب کردن	Substitute	جانشین، قائم مقام، جانشین کردن
Magnify	بزرگ کردن	Stronghold	موطن، سنگر
Murder	قتل	Successor	جانشین
Numerousness	بیشماري	Suspect	مظنون شدن
Outbreak	وقوع، شیوع، تغيان	Tributary	خراجگزار، فرعی
Prominent	برجسته	Ubiquity	حضور در همه جا در یک زمان
Propaganda	تبلیغ کردن	Unduly	ناروا، بی جهت
Return	بازگشتن	Victim	تلفات، هدف
Score	حساب و ثبت کردن	Weapon	اسلحه
Secure	تامین کردن، حفظ کردن	Whence	از آنجا، از کجا
Spiritual	فکری، روحی، معنوی	Withstand	مقاومت کردن
Stimulate	تحریک کردن، برانگیختن		

THE ARAB CONQUESTS AND THE SOCIO – ECONOMIC BASES OF EMPIRE

The Arab-Muslim community did not long remain confined to the peninsula but within decades conquered much of the Middle East. Thereby it created the arena for the construction of a new form of Islamic civilization- not only in the peripheral region of Arabia but in the core areas of already developed Middle Eastern civilization. The conquests began the long historical process that culminated in the absorption of both the Sassanian empire and the eastern regions of the Byzantine empire into an Islamic empire, and the eventual conversion of the majority of Jewish, Christian, and Zoroastrian peoples to Islam.

In the first instance the conquest led to the formation of a new regime, to the migration and settlement of large numbers of Arabians in the cities and towns of the Middle East, and to extensive urbanization and economic development. Arab settlement also promoted social change and the progressive, but partial, integration of Arab and non-Arab population into new cosmopolitan communities.

Urbanization, economic change, and the formation of new communities in turn made available resources for the organization of a new and powerful empire and the new elites of city and empire gave birth to new forms of Islamic religious and imperial culture. Islamic civilization, then, was the cultural expression of the elites thrown up by the forces of economic and social change generated by the Arab conquests.

Arena	عرصه، پهنه، میدان مسابقات	Generate	به وجود آوردن
Construction	ساختمان، عمارت	Integration	ائتلاف، یکپارچگی
Conversion	تغییر مذهب	Migration	مهاجرت
Core	مغز، درون	Progressive	مترقی، جلو رونده
Cosmopolitan	جهانی، بین المللی	Promote	ترقی دادن، ترویج کردن
Culminate	به اوج رسیدن	Thrown up	بلند کردن، کناره گیری کردن
Elite	برگزیده، نخبه	Peripheral	پیرامون
Absorption	جذب، مجذوبیت		

THE ADAPTABLE ARSACIDS

A FORGOTTEN DYNASTY

We have already said that during the rule of the partisans great changes occurred in Iran in the realms of art, religion and literature. While one should not attribute these changes merely to innovations of the partisans, none the less they did leave a lasting imprint on the history of the history of the land.

It is during their rule that the history of Iran perhaps can be characterized as a transition from an ancient to a mediaeval era, which is the difference between early Parthian rule and the later partisans. We know much less about them than about their predecessors the Achaemenids and the Greeks or their successors the Sassanians, but here and there we can find indications of Parthian contributions to the legacy and culture of Persia.

A prevalent view of the parthians as degenerate Greeks, as Phil –Hellenes under whom Iran experienced its 'Dark Ages', is surely unjustified. As we learn more about this period of history from new inscriptions and excavations it is becoming clear that the Parthian period of history was one of great development in many areas. Parthian architecture, with its Liwans and squinches, is by no means

degraded Greek in inspiration, but rather an art with many new ideas, the Parthians in a sense rescued the Zoroastrian religion, giving it the basis of a canon which passed to the Sassanians and down to the present day.

The heroic lays of Persia's poets stem in great measure from Parthian bards who sang to their nobles about the heroes or Pahlavans of the national epic. In short the Parthian period of Iran's history had been not only neglected but even maligned, and we should Endeavour to set the record aright.

The Parthians, however, have not suffered as much from contemporary students as from their immediate successors the Sassanians. Firdosi exemplified the prevailing view in Persia when he said at the end of the few lines he devoted to the partisans in his book of Kings; 'since their roots and branches were short one cannot say that their past was illustrious. I have heard nought but their names and have not seen them in the chronicle of kings'.

Why were they forgotten?

Islamic authors reflect Sassanian tradition of the Parthians, and there is a curious reduction of the time span between Alexander and the rise of the Sassanians which can be found in many Islamic sources. The great scholar al-Biruni knew of this blunder by many of the historians, and following Hamza al-Isfahani, he gives the various false chronologies current in his time, as well as several almost correct tables. Masudi says that the Sassanians deliberately falsified the chronology between Alexander and Ardashir, the Sassanian ruler who overthrew the Parthians, by reducing a period of 510 years approximately to half of that period.

This was done, according to him, because of the millenary eschatology of the Zoroastrian religion, according to which the empire of the Persians would perish a thousand years after Zoroaster. The prophet flourished some 300 years before Alexander, according to Zoroastrian tradition, and the end of the millennium then

was drawing near under the Sassanians. Thus the Sassanian mobads, herbad and government officials are supposed to have perpetuated this chronological fraud to cheat fate. Other sources substantiate this difference in the chronology between the Persians and other peoples.

the Zoroastrian tradition, as contained in the Bundahishn (ch. 34 on time reckoning) gives the length of Parthian rule as 284 years which does not correspond to any of the tables of al-Biruni yet does show that the post-Sassanian Zoroastrians too followed a false chronology.

It is possible that Masudi is correct in explaining the false chronology on religious grounds since the Persians hardly can have been completely unacquainted with Greek and other versions of the length of Parthian rule. It does indicate, however, the importance of a strong, centralized state in maintaining historical records and traditions, a condition which did not exist; it seems, under Parthian rule. Our lack of knowledge cannot be just the result of the efforts of Sassanian kings to extirpate the Parthian nobility and their history, no matter how much Ardashir and his successors may have derogated the achievements of their predecessors.

The Parthian were able to assimilate much of Hellenism, and yet they also maintained Iranian traditions. While one might characterize early Parthian times as phil-Hellenic and the later period as an Iranian reaction, we have no real evidence for a 'reaction', but rather a transition from a world in which Greece was dominant to a new world in which Hellenism was swallowed up by the orient, but not at one instant. The parallel of the rise of Parthian with the rise of Rome out of Hellenism may be instructive, but this is neither unexpected nor was the process sudden.

Adaptable	قابل تطابق، مناسب	Fraud	فریب و حيله
Aright	بدرستی، مستقيما"	Hero	پهلوان، قهرمان
Attribute	نسبت دادن، حمل کردن بر	Illustrious	برجسته، ممتاز
Bard	شاعر، رامشگر، آوازه خوان	Imprint	مهر زدن، نشاندن، گذاردن
Blunder	اشتباه بزرگ، اشتباه کردن	Innovation	ابداع، تغيير
Centralize	تمرکز بخشیدن	Inscription	کتیبه، نقش، نوشته
Cheat	فریب دادن، گول زدن	Inspiration	الهام، القاء
Contain	دربرداشتن، محتوی بودن	Length	طول، مدت، دراز
Curious	کنجکاو، نادر	Malign	بدخیم، بدنهاد، بد نام کردن
Current	جاری، رایج، متداول	Millenary	هزاره
Degenerate	رو به انحطاط گذاردن	Nobility	نجابت، طبقه نجبا
Degrade	پست کردن، تنزل دادن	Parallel	موازات، موازی
Derogate	باطل کردن، کاستن	Poet	شاعر
Epic	حماسی	Prevalent	رایج، شایع
Eschatology	مبحث آخر، هدف عالی و نهائی	Prophet	پیامبر
Excavation	حفاری	Rescue	رهائی دادن
Extirpate	ریشه کن کردن، از بین بردن	Span	مدت، اندازه، فاصله
Falsify	تحریف کردن، باطل ساختن	Stem	ریشه
Orient	خاور، شرق	Substantiate	شکل مادی دادن با مدرک ثابت کردن
Swallow	بلعیدن، فرو بردن	Unacquainted	بیگانگی، عدم اطلاع
Version	نسخه، متن، تفسیر، ترجمه		

ARYANS

Ancient settlers in the Indian subcontinent, speakers of an indo-European language the Aryans, people of uncertain racial origin, invaded India from Persia, gradually conquering the resident Dravidian and Munda peoples in the period 2000-1200 BC. The following millennium witnessed gradual eastwards expansion and progressive absorption of the indigenous population, as well as the evolution of the Vedic caste system, but the emerging hierarchical agrarian society remained spilt between warring petty states. In the late 4th century BC northern India was united for the first time by the Mauryan dynasty, founded by Chandragupta, which ruled over an area stretching from the Himalayas to the Ganges delta from its capital at Patliputra, establishing an extensive administrative system and a regular army before being overthrown in the 2nd century BC by the Sunga dynasty.

The upsurge of Buddhism led in the 3rd century BC to the establishment of the short-lived empire of Asoka which at the pinnacle of its strength included most of the subcontinent, but the west remained the stronghold of the original Aryan culture, and served as the home for the emerging Hindu religion.

Agrarian	زمینی، ملکی	Indigenous	طبیعی، ذاتی
Emerging	پدیدار، ظهور	Pinnacle	اوج، راس
Evolution	تکامل تدریجی، تحول	Subcontinent	شبه قاره
Hierarchical	وابسته به سلسله مراتب	Warring	جنگ و نزاع

BABAK

Head of the Khurrami sect; his name is an arabicised form of the Iranian papak. The son of an oil-merchant from al- Mada' in (or, according to some, the descendant of Abu Muslim), he was following an obscure calling in Adharbaydjan when he was noticed by Djawidhan b. sahl, head of the Khurramis, who died shortly afterwards. Babak claimed that the spirit of Djawidhan had entered into him, and began to stir up the people living in the region of al- Badhdh, a place, not extant to-day, far from the Araxes. He imparted new vigour to this religious and social movement, derived in part from Mazdakism, and employed particularly violent methods. It appears that his operations date from 201/819-7, and that they were assisted by the rebellious schemes of the governor of Armenia, Hatim b. hartama, and facilitated by the various difficulties in the eastern province which followed al-Ma'mun return to Baghdad.

In 204/819-20 al-ma'mum sent against Babak yehya b. Mu'adh, who attacked him without success on several occasions, as did other commanders whose efforts were attended by no better fortune. By the end of al-mun's caliphate the revolt had spread as far as the Dijibal, and first concern of al Mu'tasim was to exterminate the insurgents in this region. In 220/835, he placed al-Afshin in charge of operations against Babak.

This commander rebuilt the fortresses on the al-Badhdh road which Babak had destroyed, and, despite the defeat suffered by Bugha the Elder at Hashtad-sar, succeeded by troops under Dja'far al-Khayyat and by Abu Dulaf's volunteers, he established in 222/837 a camp, protected by mountain scouts, from which he harassed the fortress of al-Badhdh. After an unsuccessful attack by the volunteers, al-Badhdh was taken and sacked on 9 Ramadan 222/15 August 837 as the result of

an assault by the troops from farghana. Babak feed, and after being handed over to al-Afshin by to Armenian elder shl b. sunbat, with whom he had taken refuge, was sent to Samarra where he arrived on 3 Safar 223/4 January 838. al-Mu'tasim had him paraded on an elephant and executed with extreme cruelty; his body remained hanging on the gallows, which gave its name to a quarter of the town.

The capture and execution of Babak did not put an end to the Khurrami movement, which continued to give evidence of its existence during the 3rd/9th century; the devotees of the former rebel, calling themselves Babakiyya, continued in the 5th/11th century, at al-Badhdh, to wait for the Mahdi and to practice certain special rites.

Assault	یورش	Insurgent	شورش
Charge	وزن، تصدی، هزینه	Obscure	مبهم کردن
Cruelty	ظلم	Facilitate	آسان کردن، کمک کردن
Derive	مشتق شدن، گرفتن	Parade	خودنمایی، تظاهرات کردن
Devotee	فدائی، مجاهد	Rite	مراسم و تشریفات مذهبی
Employ	بکار گرفتن	Sacker	غارت
Facilitate	کمک کردن، تسهیل کردن	Scheme	نقشه، برنامه، طرح
Gallows	چوبه دار	Scout	پیشاهنگ
Harass	به ستوه آمدن	Stir up	حرکت دادن، تحریک کردن
Hanging	اعدام، به دار آویختن، آویزان	Vigor	قدرت، زور
Impart	بیان کردن، سهم بردن، بهره مند شدن	Volunteer	داوطلب
Wait	منتظر شدن، انتظار کشیدن		

MONGOL INVASION

No sooner was Baba Ishaq's resistance movement driven underground than kaikhusraw II was confronted by Mongol invasions. Erzurum was taken, and at the fateful Battle of Kozadagh in 1243 the Seljuk armies were crushed. Upon the sultan's sudden death two years later, Seljuk independence was extinguished. Kilij Arsian IV journeyed eastward to Karakorum, where his position as Seljuk sultan of Rum was confirmed.

All Seljuk rulers, thenceforth, were only puppets or vassals of the Mongols. At the time of Kilij Arsian IV appointment, the amount of yearly tribute was set, and from its size the fiscal extortion by the Mongols became apparent. Later the Mongol Hulagu divided Muslim Anatolia in two.

The Seljuks and Tukomans unsuccessfully revolted against the Mongols in 1277, but as this jihad (religious warfare) was suppressed new tribes were brought into Anatolia from the east, and the losing Tukomans fled westward against the Byzantines.

In the face of such actions and because of obvious weakness, all respect for Seljuk rulers by other Turks of Anatolia vanished. Since Mongol rulers never had the time or interest to establish their authority firmly in Asia Minor, their invasion politically fragmentized Turkish Anatolia. Each Turkish prince in western Anatolia was suddenly on his own, and every Turkoman followed his own whim. Almost simultaneously the Byzantine emperors regained Constantinople and became involved immediately Balkan affairs. Their Asian provinces were neglected Turkish ghazis and Turkoman tribes discovered not only that the restraining hand of the Seljuk sultan could be ignored but also that Byzantine frontiers could be easily penetrated.

Confirm	تاکید کردن	Ignore	چشم پوشی کردن، به رسمیت نشناختن
Crush	له شدن، خرد شدن	restraining	جلوگیری
Emperor	امپراطور	Thenceforth	سپس، از آن پس
Engineer	اداره کردن، ساختن	Turkoman	ترکمن، ترکمنی
Extinguish	خاموش کردن	Underground	تشکیلات زیر زمینی
Extortion	اخاذی	Vanish	ناپدید شدن، غیب شدن
Fateful	مهم، شوم	Warfare	ستیز، نزاع
Fiscal	مالی، مالیاتی	Involved	گرفتار کردن، متضمن کردن
Fragmentize	خرد کردن، متلاشی	Whim	هوس

THE FLOWERING OF THE MUSLIM WORD UNDER THE ABBASIDS

The destruction of the Umayyad marked the opening of a new era in Muslim development. With the establishment of the Abbassid family in the caliphate, the political center of Islam shifted eastward to the Tigris-Euphrates valley. Since Arabia proper had become less significant in power and wealth.

Damascus with its interior lines of communication and transport no longer held and advantage as the capital of such an empire. And Syria would become a home to pro-Umayyad rebellions as late as 842. Iraq was more productive than Syria or Egypt and profited from extensive trade with India. China, the Indies, and central Asia, whereas commerce languished in the Mediterranean and Europe, the markets of India and China were fabulous and their industry was varied; the decaying economy of the west, except for Spain and Constantinople, was yielding rapidly to the demands of a self-subsistent agricultural life.

As has been pointed out, the Abbasids had shrewdly capitalized on the many grievances that various factions held against the Umayyad and, in an adroit propaganda campaign throughout Islam, posed as the champions of each disgruntled group. However, hardly was Abu al-Abbas, the first of the line, seated

on the throne than he openly showed the insincerity of Abbasid promises. Though he surrounded himself with theologians and pretended to take their advice, positions of authority and power were filled by Abbasids or by trusted family agents. The chief executioner, who was a new governmental official, always stood near the caliph's throne. Alids were honored but powerless; Kharijites, who had generally opposed the Umayyad, received little consideration; viceroys, generals and ministers who became too wealthy or too popular were executed.

Abbasid rulers governed more imperiously than their predecessors, and beheadings were the order of the day. Indeed, many governors and leaders who had engineered the Abbasid revolution were liquidated in the first years of the new regime by Abu al –Abbas; who assumed the name of al-Saffah ('the blood letter')

Adroit	چیره دست، زرنگ	Imperiously	آمرانه، متکبرانه
Advice	نصیحت، مشورت	Insincerity	عدم صمیمیت
Beheadings	سرهای بریده	Interior	داخلی، درونی
Blood letter	حجامتگر، (خونریز)	Liquidate	از بین بردن، برچیدن
Capitalize	بزرگ کردن، سرمایه جمع کردن	Pose	مطرح شدن
Champion	قهرمان، پهلوان	Pretend	دعوی کردن، وانمود کردن
Decaying	خراب، فاسد	Profit	سود بردن، عایدی داشتن
Demand	درخواست و مطالبه کردن	Self- subsistent	خودگردان
Disgruntle	غمگین شدن	Shrewdly	به زیرکی
Engineer	اداره کردن، ساختن	Throne	تخت، سریر
Fabulous	افسانه ای	Trust	ائتلاف، اتحاد
Governmental	حکومتی، دولتی	Valley	دره
Grievance	شکایت	Viceroy	نایب السلطنه
Honor	احترام کردن، محترم شمردن	Yield	تسلیم و واگذاری

SASSANIAN EMPIRE

An empire in the Middle east, founded c.224. Ardashir (ruled c.224-41) then overthrew Artabanus V, the last Parthian king, in the name of vengeance for the lost Achaemenid king. The dynasty takes its name from his grandfather Sasan. Territorially the empire stretched from the Syrian Desert, where Roman pressure was checked, to north-west India where the Kushan and Hephthalite empires, having restricted valuable trade routes, were eventually destroyed.

Politically the empire fluctuated between centralization under strong monarchs like Khosrau I (d. 579), who were served by the army and bureaucracy, and local control by great nobles. The religious life of the empire was dominated by Zoroastrianism, established as the state cult in the 3rd century. Christians in Armenia and Transcaucasia survived persecution and, by breaking with the Byzantine Church in 424, threw off the suspicion of alien loyalties. The court at Ctesiphon provided a focus for a brilliant culture, enriched by Graeco-Roman and eastern influences, which enjoyed such pastimes as chess and polo.

The closing years of the dynasty were over shadowed for the masses, however, by lengthy wars, which may explain the empire's rapid disintegration before the Arab conquest of 636-51.

Check	جلوگیری و مقابله کردن	Mass	گروه، جمع، توده
Chess	شطرنج	Persecution	زجر و شکنجه
Disintegration	تلاشی، فروپاشی	Polo	چوگان بازی
Dominate	چیره شدن، تسلط داشتن	Restrict	محدود کردن، منحصر کردن
Enrich	غنی کردن	Stretch	کشیدن، امتداد دادن
Fluctuate	نوسان داشتن، بی ثبات بودن	Suspicion	سوء ظن، بدگمانی
Kushan	کوشان	Territorially	از نظر ارضی و زمینی
Loyalty	ثبات قدم، وفاداری، صداقت	Vengeance	خونخواهی
Focus	در کانون متمرکز بودن، جمع کردن	Restrict	محدود کردن، منحصر کردن
Check	جلوگیری کردن، منع کردن	Threw	انداختن، ویران کردن

فصل دوم: مترادفات

A a

Accurate: careful, correct, exact, just, regular, right, true,

Ant: inaccurate

Adequate: enough, sufficient

Administer: control, direct, execute, give, govern, and manage

Administration: N. management of affairs, especial public affairs, government policy, etc.

Admit: allow, permit, acknowledge, and receive, Ant: reject

Affirm: assert, declare, confirm, approve, state, Ant: oppose, deny

Aim: V. design, direct, level, mean, point, seek, N. course, design, direction, end, intent, goal, mark, purpose, target.

Alliance: association, combination, confederacy, connection, confederation, marriage, treaty, union. Ant: separation, disunion, confederation, marriage, treaty, union Ant: separation, disunion

Ascend: rise, scale, Ant: descend

Aspect: air, appearance, attitude, condition, feature, look, bearing, direction, point of view, position, situation, view

Attain: reach, obtain, achieve, get

Attitude: aspect, condition, manner, phase, posture, state

B b

Back: V. assist, endorse, favor, second, side with, support, go back, move, retire, withdraw, N. end, hind part, Ant: advance, face, front

Beyond: above, before, farther, over, past

Bottom: base, foot, foundation, Ant: top, head

C c

Capital: first, prime, cardinal, chief, main, essential important, major, vital

Career: advance, course, passage, procedure, walk of life

Chance: N. accident, fortuity, fortune, risk, uncertainty,

V. happen, occur, risk

Character: figure, letter, mark, sign, symbol, type, nature, personality quality

Circumstance: condition, detail, event, fact, happening, occurrence, position, situation

Class: category, collection, division, group, kind, order, set, sort

Coast: border, seaboard, seaside, shore

Concern: V. touch, regard, affect, disquiet, disturb, make, uneasy, trouble, N. business, affair, matter, worry

Conclusive: Adj. final, ultimate, unanswerable,

Condition: case, situation, article, class, order, estate

Confine: V. bound, enclose, limit, and restrain, N. border, boundary, frontier, and limit

Conflict: N. battle, collision, fight, strife, antagonism, disagreement, opposition, V. disagree, fight, strive, struggle, Ant: agreement, agree

Connection: alliance, association, link, union, communication, correspondence, intercourse, relationship, relation, relative

Consider: study, regard, respect

Constitute: compose, enact, establish, fix, form, make, appoint, empower

Convert: change, interchange, transform, turn

Correspond: accord, agree, coincide, conform, fit, harmonies, match, write

Ant: differ

Create: appoint, cause, invent, make, occasion, originate, and produce Ant: destroy

Creed: belief, doctrine, dogma

Culmination: crown, top

Culture: agriculture, husbandry, farming, civilization, improvement Ant: neglect, ignorance

D d

Deal: distribute, divide, give, trade, act, N. amount, distribution extent, Ant: collect

Decision: conclusion, determination, firmness, judgment, Ant: indecision

Decline: V. decrease, weaken, avoid, deny, refuse, fueling, weakening, N. incline,

Ant: increase, agree

Deep: dark, hard, grave, great, serious, main, ocean, sea, water

Destruction: annihilation, downfall, ruin Ant: construction, creation

Determine: conclude, decide, end, finish, regulate, terminate

Development: exhibition, expansions, growth, increase, progress, Ant: degeneration

Devout: holy, prayerful, pure, religious, saintly, serious, devoted, earnest

Differ: vary, debate, disagree, dispute, oppose, quarrel, **Ant:** correspond, agree

Difficulty: opposition, trouble

Display: N. exhibition, manifestation, pomp, show, V. exhibit, expand, extend, manifest, open, present, show, **Ant:** conceal

Direct: straight, absolute, earnest, categorical, express, frank, obvious, plain, V. aim, cast, point, turn, advise, conduct, control, dispose, govern, guide, lead, manage, regulate, rule, command, enjoin, instruct, order, address, super scribe

Disciple: adherent, follower, learner, partisan, pupil, student, supporter, **Ant:** master

Dispute: V. debate, deny, discuss, doubt, quarrel, N. disagreement, discussion, quarrel

Dogma: article, belief, creed, doctrine, opinion, principal

Dream: V. fancy, think, N. fantasy, **Ant:** reality

Dynasty: dominion, empire, rule, sovereignty, government, uninterrupted, unlimited, **Ant:** limited

Endow: endue, enrich, give, invest, supply

Endure: bear, continue, experience, remain, support, **Ant:** cease, fail

Enterprising: active, dashing, energetic, ready, spirited

Essential: basic, fundamental, important, necessary, vital

Esteem: V. admire, honor, like, love, prize, respect, consider, account, believe, deem, fancy, hold, suppose, think, N. admiration, credit, regard, respect, veneration

Event: affair, fact, happening, result, occurrence, conclusion

Exact: careful, correct, faithful, orderly, precise, severe

Existence: animation, being, continuation, life

Exploit: V. use, utilize, N. deed, achievement, accomplishment

Extend: continue, enlarge, expand, increase, lengthen, prolong, **Ant:** shorten

F f

Face: V. confronts, meet, oppose, coat, and cover, level

Faith: credit, reliance, trust, belief, creed, doctrine, dogma, persuasion, religion, faithfulness, loyalty

Familiar: friendly, informal, near, well-known, **Ant:** unfriendly

Feature: appearance, aspect, conformation, characteristic, lineament, mark

Feel: touch, experience

Find: attention, get, obtain, procure, discover, experience, notice, observe, perceive, remark, supply, provide, and contribute **Ant:** loss

Foreign: alien, distant, external, strange, **Ant:** native

Found: base, establish, constitute, institute, originate, and rise

Fragment: fraction, part, piece

Fulfill: accomplish, achieve, answer, complete, conclude, execute, effect, fill, finish, keep, meet, obey, perfect, perform, realize **Ant:** fail

Future: coming, hereafter, subsequent **Ant:** past

G g

Generous: open-handed, noble, abundant

Genuine: frank, natural, pure, real, true

Gift: present, benefaction, contribution, largesse

Grand: great, legal, noble, chief, main

Grave: important, serious, and weighty

H h

Herald: proclaim, announce

History: account, biography, story, chronicle, narration, record, relation

Hostility: antagonism, opposition, unfriendliness, aversion **Ant:** friendliness

I i

Image: figure, likeness, picture, portrait, similitude

Immediate: present **Ant:** later

Impact: contact, shock

Importance: concern, consequence, moment, significance, value, weight

Important: grave, influential, material, serious, significant, urgent, weighty

Include: comprehend, comprise, contain, embody, embrace, **Ant:** exclude

Independence: ease, freedom, liberty, self-government, separation

Integrity: wholeness, honesty, honor, **Ant:** part

Intellectual: intelligent, mental, rational, and thoughtful

Intention: aim, design, end, intent, meaning, object, purpose, view

Interest: V. attract, concern, move, N. attraction, attention, concern, regard, sympathy, advantage, authority, benefit, good, influence, **Ant:** loss

Invasion: assault, attack, raid

J j

Judgment: order, verdict, **Ant:** argument

Justify: absolve, acquit, approve, and defend

K k

Kingdom: dominion, dynasty, empire, monarchy, realm, reign, sovereignty, nation, province, state, territory, division, tract, **Ant:** republic

L l

Lack: N. destitution, need, want, V. need, want

Language: conversation, dialect, idiom, speech, talk, terminology, tongue, style, logy, expression

Last: A. closing, concluding, conclusive, extreme, final, terminal, ultimate, V. continue, endure, and remain

Lasting: enduring, unending

Late: behind, behindhand, recent, former, **Ant:** early

Lead: V. command, direct, conduct, govern, head, draw, influence, persuade, contribute, serve, tend, pass, spend, N. advance, control, direction, guidance, precedence, **Ant:** follow

Leader: captain, chief, commander, conductor, director, guide, head, principal, ruler, superior, **Ant:** follower

Legend: myth, story, tale, **Ant:** fact, history

Legitimate: acknowledged, genuine, lawful, legal, real, correct, justifiable, logical, reasonable, valid, warranted

Life: activity, spirit, energy, animation, binge, existence, biography, career, history, memoirs, story, behavior

Little: waste, damage, defeat, destruction, detriment, ruin, disadvantage

M m

Maintain: keep, preserve, provide, supply, support, affirm, allege, assert, declare, hold, state, claim, defend, justify, vindicate

Make: create, compose, constitute, construct, fabricate, form, get, manufacture, originate, produce, obtain, reach, win, cause, compel, force, act, appoint, do, enact, act, establish, execute, perform, practice, Jude, think, N. build **Ant:** destroy

Master: N. captain, chief, commander, director, employer, governor, head, owner, manager, overseer, principal, instructor, schoolmaster, teacher, Adj. chief, grand, great, main, leading, conquer, defeat, direct, govern, overcome, overpower, rule, vanquish, learn, **Ant:** servant, student

Meditate: think, reflect, plan, contemplate, **Ant:** execute, complete

Meet: confront, contact, find, goin, unite

Mere: absolute, entire, pure, simple, unmixed,

Militant: fighting **Ant:** peaceful

Military: soldierly, soldier like, warlike, **Ant:** civil

Miracle: wonderful, surprise

Mistake: V. misunderstand, misjudge, misconceive, N. misconception, misunderstanding

Modern: late, new, present, recent, up to date

Monarch: emperor, king, potentate, prince, ruler

N n

Nation: community, people, race, realm, state, tribe

Notable: distinguished, famous, noticeable, rare, extraordinary, remarkable, uncommon, unusual, **Ant:** ordinary

O o

Occasion: necessity, need, event, opening, reason, cause, create, make, **Ant:** stop

Opportunity: chance, moment, occasion, opening, time

Order: V. command, direction, law, regulation, rule, method, plan, discipline, peace, quite, classification, succession, association, brotherhood, society, community, fraternity, class, family, kind, sort, sub-class, tribe

Origin: beginning, cause, derivation, foundation, occasion, root, source, spring, birth, heritage, lineage

P

p

Paramount: chief, principal, supreme

Part: division, element, fraction, fragment, piece, section, concern, interest, side, duty, business, function, office, responsibility, work, character, role, break, disjoin, disunite, divide, separate, sever, distribute, depart, go, leave, quit, Ant: whole, unite, gather, remain

Peak: point, top

People: clan, family, nation, race, tribe, community, men, persons, population, public, crowd

Perceive: discover, distinguish, note, notice, observe, remark, see, comprehend, feel, and know, Ant: misunderstand

Period: age, course, cycle, date, epoch, era, stage, term, time

Persecute: harass, pursue, worry, oppress

Personal: bodily, exterior, material, physical, individual, private, special, Ant: impersonal, general

Phase: aspect, base, period, state

Piety: devotion, devoutness, godliness, holiness, religion, veneration

Point: show, designate, direct, indicate, aim, level, design, end, purpose, place, stage, station, summit, top, matter, proposition, question, text, theme, aspect, respect, mark, period, stop

Politic: artful, diplomatic, wise, Ant: honest, open, simple

Poor: needy, incomplete, insufficient, valueless, weak, fruitless, ill-fated, pitiable, unfortunate, unhappy, unlucky, lowly

Popular: accepted, approved, favorable, liked, common, general, Ant: dislike, unusual

Portray: delineate, describe, draw, figure, paint, picture, represent

Power: ability, capability, energy, force, might, strength, rule, authority, command, control, dominion, influence, sway, and sovereignty

Proceed: head, introduce, and lead

Precise: exact, definite, correct, fixed, nice, Ant: inexact

Present: N. now, to-day, benefaction, favor, gift, V. give, exhibit, introduce, show, Adj. here, near, nearby, ready, existing immediate, instant, N. favor, and gift

Previous: earlier, former, preceding, prior

Proceed: advance, continue, progress, arise, come, follow, originate, result, and spring

Produce: cause, create, effect, give, make, originate, bear, breed, supply, exhibit, show, extend, lengthen, prolong, protect

Profess: occupy, bossy, trade, employ

Progress: N. advances, betterment, growth, development, improvement, increase, progression, V. advance, better, develop, gain, grow, improve, increase, Ant: decrease

Prolong: continue, defer, extend, lengthen, Ant: shorten

Propensity: tendency, disposition

Prophecy: foretelling, foresee

Prosper: flourish, succeed Ant: decline

Protect: cover, defend, foster, guard, harbor, save, preserve, secure, support, Ant: attack

Prove: confirm, determine, establish, show, justify, test, and try

Push: drive, move, expedite, hurry, and persuade, press N. assault, attack, effort,

Ant: pull, retreat

Q q

Quite: completely, entirely, largely, tollaly, wholly

R r

Reach: V. arrive, attain, get, hit, obtain, extend, touch, N. distance, extent, extension, spread, rang, power, compass

Realize: comprehend, conceive, understand, accomplish, get, perform, effect

Reference: quotation, remark, concern, regard, relation, respect

Refuge: harbor, protection

Religious: divine, faithful, godly, holy, pure, righteous, sacred, Ant: irreligious

Remark: V. note, notice, observe, regard, and express, say, state, N. attention, notice, observation, regard, assertion, declaration, statement, Ant: disregard, ignore

Remarkable: distinguished, extraordinary, famous, notable, rare, strange, uncommon, unusual, wonderful, Ant: ignore

Renew: recreate, re-establish, regenerate, repair, repeat, transform

Represent: delineate, denote, describe, designate, exemplify, express, portray, exhibit, perform, show, stage,

Reputation: character, credit, esteem, fame, honor, name, renown, repute

Resolve: V. conclude, decide, determine, fix, clear, explain

Respect: V. admire, adore, honor, love, regard, venerate, notice, relate, admiration, approbation, veneration, Ant: disrespect

Result: N. conclusion, consequence, decision, effect, event, issue, termination, V. arise, end, eventuate, follow, terminate, Ant: cause

Rise: arise, ascend, enlarge, grow, increase, appear, emerge, happen, occur, originate, rebel, revolt, N. ascent, advance, increase, beginning, origin, source, spring, Ant: descend, decrease

Revival: awakening, quickening, restoration

Role: character, part, representation, duty, job, part, position

Rule: command, control, government, mastery, reign, sway, authority

S

s

Sanctity: devotion, godliness, goodness, holiness, piety, purity, religiousness,

righteousness, sacredness Ant: evil

Scarcely: few, infrequent, rare, uncommon, unusual

Search: N. exploration, examination, investigation. V. seek, look for, examine,

Ant: abandonment

Sect: party, school

Secular: civil, worldly, Ant: religious, unworldly

Several: many, individual, single, particular, various

Short: brief, summary, limited, poor, impolite, uncivil, near, direct, Ant: lengthy, polite

Similar: alike, corresponding, uniform

Size: amount, bigness, dimension, extent, greatness, mass, volume

Specific: characteristic, definite, especial, limited, precise, particular

Split: V. break, divide, part, separate, N. division, disunion, separation, difference, partition.

Spread: dilate, expand, extend, open, proclaim, propagate, publicize, cover, prepare, and set.

State: V. affirm, assert, declare, explain, express, narrate, represent, say, specify, N. case, category, situation, nation, territory, republic, federation, government

Still: yet, but, however, nevertheless

Strange: abnormal, alien, astonishing, extraordinary, foreign, irregular, new, rare, singular, uncommon, unknown, wonderful, unfamiliar, Ant: familiar, ordinary

Strong: capable, hardy, powerful, Ant: weak

Structure: form, formation, make, building, configuration, construction

Succeed: flourish, follow, inherit, replace, Ant: fail, proceed

Suffice: V. need, adequate, satisfy, enough

Suspicion: distrust, doubt, mistrust, guess, idea, notion, surmise, Ant: trust

T t

Temporary: brief, momentary, transitory

Territory: country, domain, province, region, state

Text: matter, material, subject

Think: consider, contemplate, deliberate, reason, believe, conclude, judge, determine, surmise, regard, suppose

Theory: assumption, guess, plan, system, Ant: practice

Threaten: endanger

Title: name, style, designate

Tradition: opinions, belief, customs

Traditional: customary, transmitted

Typical: figurative, indicative, representative, symbolical, Ant: actual

U u

Unique: alone, rare, single, sole, uncommon, unusual

V v

Victory: conquest, success, Ant: defeat

Violent: acute, fiery, server

View: V. behold, examine, explore, eye, inspect, scan, watch, consider, regard, N. picture, scene, vista, examination, sight, aim, belief, design, end, intention, judgment, opinion

Visible: clear, distinguishable, evident, manifest, noticeable, observable, obvious, Ant: invisible

Volume: book, manuscript, size, amount, mass, Ant: sheet, smallness

W w

Way: course, highway, lane, path, road, rout, street, trail, advance, March,

passage, progress, method, plan, sort, custom, habit, usage

Weak: sickly, defenseless, unguarded, unprotected, foolish, simple, unwise, low, poor, small, Ant: strong

Wealth: cash, fortune, goods, money, possessions, riches

Whole: all, complete, entire, integral, total, undivided, good, perfect, unbroken, undamaged

Widespread: vast, extensive, large, broad, Ant: confine

Win: accomplish, achieve, acquire, attain, catch, conquer, earn, get, obtain, and succeed

Witness: V. mark, note, notice, observe, see, and watch, N. evidence, proof, and eye- witness

World: creation, earth, globe, universe

Wrangle: V. disagree, dispute, quarrel

Y y

Yield: give, afford, surrender, relax, submit, bear, disagree, dispute, quarrel, Ant: deny, resist

Z z

Zone: certain area, part, territory, region.

واژنامه انگلیسی

lightning	صاعقه	intellectual	عقلانی - روشنفکر
optimist	خوش‌بین	intuitive	شهودی - درک مستقیم (وحی)
peasant	روستایی - کشاورزی	sterile	عقیم
topsy-turvy	درهم، واژگون	encroached	متجاوز
seldom	به ندرت	appeased	فروشانیدن
seclusion	نفاق - جدایی	dogma	عقیده دینی
amend	تغییر و اصلاح	scripes	دیوان سالاری
contribute	مسئولیت ضرر یا کاری را برعهده داشتن	piety	تقوا
shut up	خفه کردن	successor	جانشین
strut	ستون - پایه	theology opposition	مخالفت الهیات
crown	تاج	upland	کوهستانی، بلند
nakedness	سادگی - لختی	precipitous	بی‌مهابا، شتابناک
deluded	فریب دادن	range	محدوده، تیررس
struggle	نبرد	rugged	ناهموار
merchant	بازرگان	barrier	مانع - سد
guild	صنف - انجمن	presence	وجود، حضور
artisans	صنعتگر	treaties	عهدنامه
vaunt	خودنمایی	irredential	الحاق
quarrelsomeness	جنگجویی	regarding	وابسته
ploughing	شخم زدن	ethnic	نژادی - قومی
sowing	کشت و کار	fostering	پرورش دادن
excess=surplus	مازاد	partisans	چریک - حامی
patriarchs	ریش سفید	assassination	آدمکشی - قتل
honoured	محترم	bureaucracy	دیوان سالاری

continuty	پیوستگی	continental	اقلیمی - قاره‌ای
literacy	سواد	corruption	تحریف - رشوه - فساد
aptitude	لیافت - استعداد	doctrine	تعالیم - عقاید
assimilation	هماندی - جذب کردن	dweller	ساکن - مقیم
recasting	از نو طرح ریختن	equity	تساوی
edges	کنار - لبه	hierarchy	سلسله مراتب
consept	مفهوم	institution	تأسیس
fervent	با حرارت	justice	عدالت
septic	آلوده - گندیده	overthrow	برانداختن
Achaemenid	هخامنشیان	atonement	جبران - کفاره، دیه
eternal	ابدی	sins	معاصی
contrast	مقایسه - تقابل	sinlessness	بی‌گناهی
inscription	کتیبه	spiritual	معنوی
cattle	گاو	embodied	دربرداشتن
occupation	اشغال	divin	خدایی - الهی
purity	خلوص - پاکی	codified	مدون
upper	بالایی	ritual	تشریفات - عبادی
savior	ناجی	conformity	هم‌نوایی - مطابقت
rests	دیگران/ باقیمانده / نتیجه/ تجدید قوا	transitory	فانی، گذرا
upon	به محض	creed	کیش 0- عقیده
faithful	با ایمان - با وفا	bore	خسته کننده
tron	پاره شدن	ratio	نسبت
acceptable	مقبول - پذیرفتنی	intercourse	معامله
rally	دوباره جمع شدن، تجدید قوا	far	دور
dissimulation	تزویر - فریب	skeletons	طرح‌ریزی - اسکلت
matter	اهمیت - موضوع	dating	قرار
concurrent	همزمان	finder	یابنده

clan	خاندان	indicate	نشان دادن
prieste	کشیش - روحانی	rhinoceros	کرگدن
similarity	هما نندی - شباهت	bones	(تقاضا و درخواست) استخوان
tax	عوارض	flint	سنگ چخماق
shepherd	چوپان	cores	مرکز
ranked	ردیف - رتبه	flakes	پولک
court	دادگاه - حیاط	seal	(مهر و موم کردن) - خوک
antiquities	قدیم	pottery	سفالگری
dynasty	سلسله	rice	برنج
engrave	قلم زدن	cereal	غله
establishment	موسسه	decisive	قطعی
excavation	حفاری	subsistence	حیات، زیست
inscription	کتیبه	lay	کار گذاشتن
monument	مقبره	stimulus	محرک
paleolithic/stone age	دوره سنگی	emmer	گندم
fortified	قلعه دار	ancestor	اجداد - نیاکان
crest	نوک	basin	شناور، حوض
emergence	فوق العاده - حتمی	response	پاسخ
species	گونه - نوع	settlement	حل و فصل
implement	به کار بردن - انجام دادن	graves	گودال - کندن
mounds	تپه	naked	برهنه
sites	محل - مقر	royalty	حق الامتياز - اعضای خاندان سلطنتی
ascendancy	استیلا - مزیت	executed	اجرا - اعدام - اعدام کردن
literate	باسواد	principally	اساساً - بیشتر

verge	حاشیه - نزدیک شدن	bowl	جام
aboriginal	بومی	diameter	قطر
assumption	فرض	relief	برجسته کاری - کم کردن
designation	معرفی، علامت	citadel	سنگر - دژ
script	وصیت نامه - سند - متن	survey	بررسی
cuneiform	خط میخی	caliphate	خلافت
clay	سفال - خاک	impose	تحمیل کردن
tablet	تابلو	inherit	به ارث بردن
curiously	از روی کنجکاوی - به طور عجیب	kingdom	سلطنت
erected	عمودی - برپا کردن	restore	به حال اول برگرداندن
dedicate	اهدا کردن، اختصاص دادن	state	ایالت
swept	متمایل - کج شده	assessment	تخمین
ablaze	سوزان	swing	نوسان - چرخیدن
lay	کار گذاشتن	sweep	پیچ و خم - تمیز کردن
vassals	نوکر - رعیت	insignificant	ناچیز
votive	نذر شده	perspective	منظره
wax	رو به استحاله رفتن - رشد کردن	mainstream	مسیر جویبار
casting	ریخته گری	revolted	متمرد - یاغی
striking	قابل توجه - برجسته	foundation	موسسه‌ی خیریه - بنیاد
dealers	دلال	virtually	واقعاً
cambyes	کامبوزیا	variant	مختلف
glory	افتخار - شکوه - درخشیدن	infiltrating	نفوذ - تصفیه
restored	پس دادن	mercenaries	مزدور
expansion	انبساط	suzerainty	متبوع - تبعیت
process	فرآیندسازی	petty	جزئی
levant	جاخالی کردن / مشرق	consolidating	تکمیل کننده
analogous	مانند	citadel	دژ - پاسگاه

accession	قابلیت اجرا	arose	لشکر
flowed	گردش - روند	mercenary	مزدور
inexplorably	غیرقابل کشف - جستجو نکردنی	disunity	جدا کردن - نفاق
mean while	در حین - ضمناً	faction	دسته - مخالف
upheavals	انقلاب - تحول	cohesive	چسبناک
convert	تبدیل کردن	shatter	شکستن
eroded	فرسوده شدن	messenger	فرستاده - پیک
pressing	میرم - فشار دادن	center	مرکز
whereas	در حالیکه	ruling	متداول - حکمرانی
greatness	بزرگی	repudiate	رد کردن - انکار کردن
indigenous	بومی	bride	عروس
shall	باید	seizure	دستگیری - هدف - حمله‌ی بیماری
rise	ارتفاع - ترقی	interaction	تعامل - کشش
consummation	تکمیل - مقصد	coinage	ضرب سکه
equal	مساوی	disunity	جدا کردن
Cyprus	قبرس	founder	مؤسس - فروریختن - غرق کرد
administration	مدیریت - اجرا کردن	corporation	موسسه
mercenaries	مزدور	garrison	پادگان - مجتمع کردن
offsprings	نتیجه - نوه - نبیره	lapsed	پوچ - ساقط
seizure	اشغال - حمله	ownership	مالکیت
territory	قلمرو	demesne	تملك زمین - ناحیه
treaty	قرارداد	concession	واگذاری - اعطا
unification	یگانگی	oriental	شرقی
partially	ناقص	vernaculars	کشوری - محلی
untouch	دست نخوره	cult	کیش - پرستش

coinage	ضرب سکه	pantheon	معبد
along side	در کنار	craftsmen	
elite	ممتاز - نخبه	prototypes	نمونه‌های اولیه
offspring	نوه - باقیمانده	divinities	خدا دانستن
failing	شکست خوردن	expansion	گسترش
setback	عقب‌نشینی	toward	به طرف - آینده
triumvir	حکومت سه نفره	consequences	نتیجه‌ی منطقی - پی‌آمد
train	سلسله - اغفال	ascend	جلوس - صعود
apparently	ظاهراً	uniting	متحد کردن
toleration	آزادمنشی - مدارا	ambassador	رسول - سفیر
foothills	تپه - دامنه کوه	stirring	تکان دهنده - پرتحرک
enclosing	ضمیمه کردن	subded	مطیع کردن
polis	شهر	acquaintance	آشنایی
fortress	سنگر - برج	biblical	انجیل
slave	غلامه - برده	bull	گاو نر
nor	نه این نه آن	cuneiform	خط میخی
features	ویژگی	proverbial	مشهور، ضرب‌المثلی
formation	پیله زمینی	melting-pot	دیگ ذوب فلزات
innumerable	بی‌شمار	amalgamating	ترکیب - ادغام
inscriptions	کتیبه	millennia	جشن هزارساله
inspiration	الهام	ptaise	تحسین
motifs	نقش	reacherous	خائنانه
scholars	پژوهشگر	modification	تغییر، بهبود
sovereign	فرمانروای	abrogate	؟؟
supreme	عالی	administration	اداره
competence	جدیت	anarch	بی حکومتی
tender	نازک - پنبه	congregation	جماعت

minted	سکه زدن	disorder	بی نظم
struck	مصیبت زده	enactment	تصویب
debased	پست کردن	executive	قوه مجریه
issued	منتشر شدن - نتیجه	executor	مجری
currency	پول رایج هر کشور	fulfill	تکمیل کردن
gardening	باغبانی	implementation	اجرا
enclosure	چهار دیواری	inclination	میل
rectangular	مستطیلی	legislation	قانون
material	مهم - ماده	mission	هیئت
terrace	بهار خواب - مهتابی	obsolescence	منسوخ
halls	امارت - تالار	oppress	ظلم کردن
bas-relief	نقش کم برجسته	ordain	وضع ردن
realistic	واقع گرایانه	ordinance	مشیت - تقدیر
genitive	حالت مالکیت	perpetual	همیشگی
plural	جمع	perpetuation	جاودانه، ابدی

Preliminaries	ابتدایی	commander	فرمانده - ارشد
promulgation	ترویج - اعلام	propagate	منتشر کردن
ensure	مطمئن کردن	region	ناحیه
expounding	توضیح دادن	regulations	مدام - پیوسته
lashing	شلاق زنی - باربندی	revelation	الهام - آشکار سازی
attain	دست یافتن	stipulate	پیمان بستن - ر گذاشتن
hereafter	از این به بعد	transgress	سرپیچی - تخطی
courts	ملعون - رجیم	trustee	امین
constitute	تشکیل دادن	vigilant	مراقب - هوشیار
testifies	مشاهده - تصدیق کننده	pose	مطرح کردن - ژست
dispatch	ارسال کردن	occulation	غیبت امام
emissaries	مأمور سری - جاسوس	aside	جداگانه - باطل کردن
chieftain	رئیس	cast	نظام طبقاتی
accordance	مطابقت - هماهنگی	validity	روایی - شفاهی
indication	شاخص - نشانه	supersede	لغو کردن - جایگزین شده
implicitly	ضمناً - تلویحاً	supposed	فرضی
merely	صرفاً - فقط	provision	مقررات
there after	پس از آن	embryo	رویوان
retribution	مجازات - کیفر	instinctive	فطری
penal	کیفری - جزایی	conductive	رسانا
code	علامت - دستورالعمل	upright	درستکار
prescribed	تعیین کردن - تجویز کردن	accruse	تعلق - اضافه شدن
framework	چارچوب - کالبد	deducted	وضع کردن - کم کردن
chaos	هرج و مرج	greengrocer	میوهفروشی
corruption	تحریف - رشوه	stall	آبشخور
impart	بهره‌مند شدن	shipping	بارگیری - حمل و نقل

mining	مین گذاری - معدنکاری	agreement	توافق
magnate	نجیب زاده	alternative	دیگر
stray	ولگردی - گمراهی	antagonism	مخالف
norms	هنجار - قاعده - شیوه	border	حاشیه
licit	مشروع - حلال	confrontations	مواجهه
sphere	قلمرو	conjunction	اجتماع
oppressing	حتم کردن	conservative	نگهداری
sake	دلیل	contribution	شرکت
permissible	مباح - مجاز	decade	دهه
perpetuation	جاودان سازی	demarcation	سرحد، تعیین
congregational	جمعیت	destruction	خرابی
foreshorten	فشرده کردن - خلاصه ک ردن	devastating	خرابی
subtract	کم شدن	doomsday	روز حساب
inaccurate	غلط	effectiveness	تأثیر
discordant	ناسازگار	embargo	تحریم
perpetual	ابدی	equilibrium	پایدار - متعادل
angles	فرشته - زاویه	exacerbate	بدتر شدن
accordance	جور بودن - تطابق	fluctuation	نوسان
immutable	تغییرناپذیر - پابرجا	foreign minister	وزیر امور خارجه
trustee	امین	inflation	تورم
cruelty	ستمکاری - بی رحمی	installation	نصب کردن
violation	پیمان شکنی - تجاوز	prospect	دور نما - معدن
factor	وکیل - عامل	scenarios	سناریو
unanimity	هم رأیی	entire	کامل
apathetic	بی تفاوت	heartland	منطقه‌ی حیاتی و مرکزی
		irredentism	الحاق گرایی
underlying	اصولی - اساسی - متضمن	intermittent	بینابین

beneath	در زیر	international	بین‌المللی
tensions	تنش - بخشش	monumental	یادگاری - شگفت‌آور
plummet	سرازیر شدن - سرنگونی	oversimplification	ساده‌انگاری
nightmarish	کابوس - ترسناک	pipelines	خط لوله
facilities	تسهیلات	refineris	تصفیه‌کننده
out break	حادثه - وقوع	revenues	درآمد - سود
spot market	بازار معاملات	temptation	فریفتن
worst	بدترین	transaction	معامله
adverse	مخالف - روبرو	underscore	تأکید - علامت
godsend	نعمت غیرمترقبه - خرابی	uprising	شورش - قیام
gluts	بیش از حد - فراوانی	approximately	تقریباً
admittedly	مسلماً	outstripped	پیشی گرفتن
ironic	کنایه دار	panic	ترس و وحشت
cycles	سواری	temptation	اغوا شدن
crisis	بحران	crude	خام
oversimplified	ساده گرفتن	insulate	عایق کاری
enhanced	بالا بردن - زیاد کردن	initially	در ابتدا
upward	بالایی	apparent	ظاهری
ensue	تعقیب	magnitude	دامنه، قدرت، عظمت
soften	نرم کردم	substantialy	اساساً
stability	دوام - ثبات	devastating	خرابی
overall	روی هم رفته، لباس کار	acute	تیر - حساس
monitor	نظارت	redundancies	حشره - زیاد
undercut	از زیر بریدن	bypass	کنار گذاشتن
insulation	عایق کاری	constrain	توقیف - مجبور کردن
seaborne	حمل شده بوسیله‌ی دریا	separating	تفکیک
feared	ترس	terminals	پایانه - نهایی

seizure	هدف گرفتن - دستگیری	rely	تکیه کردن - اعتماد کردن
closure	بستگی - خاتمه - بسته شدن	unreliable	نامطمئن
tripoli	سه نفره	blow	ضربه
dealt	مقدار - اندازه	inventories	موجودی کالا
worse	بدتر شدن	concerted	با هم
purely	کاملاً	logic	برهان - دلیل
stockpiling	ذخیره کردن	achievements	دستاورد
dampen	مرطوب شدن	allegoric	کنایه‌دار - رمزی
interim	موقتی	archaeology	باستان شناسی
deterrent	بازدارنده	borrowings	استقراض
responsive	مستول	ceremonial	مراسم
train	آموزش - سلسله	concrete	سفت و سخت کردن
point	رأس	contributions	شرکت در
un like	برعکس - برخلاف	descent	نسل
away from	بومی - داخلی	determine	تعیین کردن
discourage	دلسرده کردن - سست کردن	disentangle	رها کردن - باز کردن
capital	حیاتی - سرمایه	distinguish	تمایز قائل شدن
lead	هدیت و رهبری	exalt	ستودن
elephants	فیل	faithful	وفادار
contractors	ماشین	flourish	تقویت
oil- wells	منابع نفتی	racial	نژادی
spill	پرت کردن - ریزش	framework	چارچوب
sustained	تحمل کردن	domain	قلمرو
sector	بخش	supermacy	حاکمیت - سیادت
polemics	جدلی	tradition	رسم
companionous	صحابه	triumph	پیروزی
propagated	منتشر کردن	uncertainty	غیر حتمی

noteworthy	قابل توجه	universal	هنگانی
erudite	دانشمندانه	zoroastrianism	زردتشی
pains	درد	smashed	برخورد
entrench	سنگر کردن - تجاوز کردن	rendering	ترجمه - تعبیر
heterodoxy	زندقه - ارتداد	cosmic	کیهانی
lowland	زمین پست	destiny	سرنوشت
foremost	بهترین	transcendental	متعالی
nevertheless	با این وجود	prototype	نمونه‌ی اولیه
dualism	دوگانه نگری	sway = stray	در نوسان بودن - ولگردی
platonic	فلاطون	acquired	اکتسابی
versus	علیه	cultivate	ترویج
fought	مبارزه	jurists	قانون
humiliate	تحقیر و اهانت	commentator	مضر
incarnation	حلول	propose	پیشنهاد
literary	ادبیات	craft	وسیله‌ی نقلیه
metempsychosis	تناسخ	debt	قرض
oecumenical	عمومی	blueprint	طرح اولیه
orthodoxy	راست دینی	establishment	تشکیلات
polytheism	چند خدایی	hearken	گوش دادن
quarrel	بحث	scribes	منشی - کاتب
sedentary	مقیم - بی حرکت	magians	مجوسی
systematization	نظام ذهنی	above	بالای
theologians	خدانشناس	superficial	سطحی - ظاهری
banker	بانکدار	actual	واقعی - حقیقی
nepotistic	خودخواه	craftsman	استادکار - نویسنده
practices	راه و رسم	descendants	نوادگان - نسل
forged	جعلی	embarrassed	خجالت زده شدن

waning	رنگ پریده	extremism	افراط کاری	
scope	حدود وظایف	glorious	مجلل – باشکوه	
overwhelming	قدرتمند – طاقت فرسا	heartland	بدعت	
ferment	اضطراب - برانگیختن	heretical	بدعت آمیز	
axis	مجوز	mystical	عرفانی – مرموز	
axial	مرکزی	myth	افسانه	
savant	دانا	policy	رویه - سیاست	
Avicenna	ابوعلی سینا	preacher	واعظ	
masterly	ماهرانه	proceedings	اقدام – پیشرفت	
capital	سرمایه – حیاتی	processions	ترقی – حرکت دسته جمعی	
ceremony	مراسم - تشریفات	racial	نژادی	
conversion	تبدیل و تغییر کیش	relics	اثر – یادگاری	
disseminate	ارسال	sacred	مقدس	
officially	رسمی و اداری	shiite	شیعه	
strict	یک دنده	zone	ناحیه	
	adopt	تصویب	acquisition	کسب کردن - استفاده
coloured	رنگی	compact	متراکم کردن	
issued	نتیجه	entity	هویت – موجودیت	
curse	بلا – مصیبت – دشنام	verges	لبه - حاشیه	
execrate	مکروه – بدخواندن	annals	تاریخچه	
cut off	بریدن- درنگ	subtle	زیرک	
servilely	از روی پستی و فرومایگی	clergy	کشیش – روحانی	
incorporate	ترکیب کردن – تأسیس کردن	prince	ولیعهد – فرمانروا	
seized	دستگیر - توقف	current	موجود	
belong	وابسته و تعلق	allegiance	تبعیت - وفاداری	
praetorian	کنسول رومی	allies	هم پیمان – متفقین	
caprice	تمایل فکری – هوس	anniversary	سالیانه	

sharpshooters	ماهر	appoint	نصب کردن
splendour	شکوه و جلال	argument	بحث
sovereign	فرمانروای مطلق - تسلط	arrival	به مقصد رسیدن
infallible	معصوم	assault	تهاجم
singularly	غریب - جدا	balloting	قرعه کشیدن
ridicule	تمسخر	ban	تحریم
motives	محرک - انگیزه	blockade	محاصره - مسدود کردن
inextricably	شرایط - سخت	boycott	تحریم
nephew	خواهرزاده	captives	اسیر - دستگیر - شیفته
notoriety	بدنامی - رسوایی	coalition	ائتلاف - اتحاد
legendary	افسانه ای	commitment	التزام - تعهد
corrupt	فساد - رشوه - تحریف	compensation for damages	جبران - تلافی
compulsory	اجباری - الزامی	complaints	شکایت
souls	روحه	compromise	سازش
township	ساکنین شهر	conflict	اختلاف
predominate	حاکم - غالب	contact	تماس
embelishment	تزئین - آرایش	convert	تبدیل کردن
buffer	میانجی - مانع شونده	departure	مردن - ترک کردن
solemn	رسمی	dispatch	ارسال - اعزام
gorgeous	با زرق و برق	domestic struggle	جنگ خانگی
converged	جمع شدن - نزدیکی	agitated	تهیجی
equipment	تجهیزات	capability	ظرفیت - توانایی
extricate	آزاد کردن	inducing	تشویق کردن
failure	شکست	ploy	خوش - اقدام
hasty	عجول	resort	طبقه بندی کردن
hostages	گرو - وثیقه	blockade	محاصره

humanitarian grounds	بشردوستانه	daring	جرأت
impose	تحمیل کردن	marine	وابسته به دریا - تفنگدار دریایی
incarceration	حبس بودن	flown	فراوان
intermediary	مداخله - میانجیگری	hoopla	فریاد خوشحالی
legislative assembly	مجلس قانونگذاری	arena	میدان - عرصه
malfunction	نقص - عیب - سوء عمل	legislative	قانونی
maneuvering	مانور	squabbling	جر و بحث
rein force	تقویت کردن	port	مدخل
glaring	درخشان - خیره کننده	militant	جنگ طلب
pitch	درجه - گام - پرتاب	mission	هیئت
hobble	لنگیدن - مانع شدن - زنجیر	oil-refinery	پالایشگاه
takeover	اعمال کنترل	operation	عملیات - جنبش
enamored	شیفته	poly	زیاد
embassy	سفارت خانه	precipitate	تسریع - شتاب
staff	کارمند وکیل - استاد - قسمت	pressure	فشار
plus	امتیاز - بعلاوه	protect	حفظ کردن
cables	تلگراف	protest	اعتراض کردن
provisional	موقت - مشروط	rescue	نجات - رهایی
assurance	اطمینان	sabotaged plane	تخریبی
convert	تبدیل کردن	solution	راه حل
volatile	سبک - فرار	levying	وضع کردن
strains	فشرده - تیره	equitably	منصفانه - عادلانه
strike	اعتساب	frivolous	احمق - پوچ
surfaced	سطح	specified	معین
suspicious	مخزن	foremost	اولین - بهترین
withdrawal	عقب‌نشینی	aggression	تخطی - تجاوز
wound up	متحل شده	encroaching	متجاوز

earnest	دلیل - جدی - مشتاق	eschewing	اجتناب کردن
frozen	منجمد - برخورد	apathy	بی تفاوتی - بی علاقه
whisk	حرکت جزئی - راندن	despair	ناامیدی
spares	یدکی - مازاد	clutches	چنگ و چنگال - وضع دشوار
sanctions	جریمه	cunning	زیرک
bias	تبعیض	represses	جلوگیری
persuasion	تشویق	ruthlessly	بی باک - ظالم
furtive	پنهانی	freely	آزاد - رایگان
lougher	سفت و سخت	oppressor	ستمگر - ظالم
invalidate	ناتوان	slave	برده - غلام
occurred	اتفاق افتادن	grab	شرف - توقیف
abort	خاتمه	commitment	تعهد - الزام
phase	طبقه	confidants	رازدار
aboard	داخل	correspond	مربوط
??	پایه	identity	یگانگی
fiasco	شکست - ناکامی	imperial	امپراتوری
anew	دوباره - از نو	ordinances	فرمان
consulted	مشورت کردن	penalties	مکافات
covenant	شرط - تعهد	post	نصب کردن
oppressor	ظالم	torn	پاره شد
prosperous	مرفه - کامیاب	garment	پوشاک
provisions	مقررات	clothed	لباس
qualifications	صلاحیت	unfit	نامناسب
qualities	کیفیت	unworthy	زشت، ناشایسته
repubocs	جمهوری	constitute	تأسیس - تشکیل
tryanny	استبدادی	relevant	مربوط - وابسته
will	اراده	priority	ارجح - مقدم

nominate	نامیدن	acquire	به دست آوردن
adherence	هواخواهی	excellence	برتری - مزیت
conferred	مشورت	impaired	خراب کردن
promulgated	اعلام - انتشار	officially	رسماً
imperative	آمرانه - الزامی	obliged	مجبور کردن
empowered	صاحب اختیار	pronouncement	اظهار عقیده - رأی
dispose	ترتیب کارها	possess	دارا بودن - تصرف کردن
slightest	ناچیز	consult	مشورت و همفکری
		expenditures	مخارج - هزینه
opulent	وافر	assign	تخصیص دادن - واگذار کردن
heir	جانشین - وارث	sinner	گناهکار
deviations	انحراف	common folk	مردم معمولی
inflicted	ضربه زدن - تحمیل کردن	courtiers	درباری - ندیم
frugally	با صرفه جویی	disruptive	نفاق افکن - برهم زدن
impoverished	فقیر - بی‌نیرو	flourish	تزئینات
tunics	پوشش	foundation	پایه - اساس
sleeves	آستین	glory	جلال - شکوه
tore-off	جدا شدن	goal posts	پایه‌های دروازه
portion	قسمت - جزئی	thronged	جمعیت - ازدحام
inquisition	تفتیش - رسیدگی	silverware	نقره آلات
inscriptions	کتیبه	rug	فرش کردن - قالیچه
legacy	ماترک - ارث	weavers	درست کردن - بافتن
millennia	چشن هزار ساله	brass	فلز برنج - بی‌شرمی - افسر ارشد
missionary zeal	وطن دوست	copper	مس
monuments	مقبره - یادبود	trays	سینی
mosaic	موسیقی - موزیک	fountains	سرچشمه - منبع
mosque	مسجد	speed	سرعت

reward	پاداش	political institution	تأسیس - برقراری
delightful	دلپذیر	polo	چوگان بازی
		saying	گفته - حکمت
???	ذخیره	seige	حصار
entrance	شیفته کردن - ورودی	theology	یزدان شناسی
devastation	خرابی - انهدام	lofty	ارجمند - مغروران
fame	آواره - شهرت	oriented	متمایل - گریوده
dome	برگامدگی - گنبد	pillars	ستون
flanked	پهلوی	vault	گنبد
erected	عمودی	minarets	مناره
chambers	انبار - تالار	clad	مزین - ملبس
faience	بدل	multicolored	رنگارنگ
spectacle	عینک - منظره - تماشا	tiles	با کاشی فرش کردن
focal	کانونی - مهم	portal	ایوان
grandiose	بلند - بزرگ نما	drums	طبل
rectangle	مستطیل - چهار گوش	leads	رهبری
focade	نمای سردر	heresy	فرقه - ارتداد - کفر
encloses	در میان گذاشتن	persuasions	متقاعد کردن
pierced	مشبک	prolific	به طور مفید
grilled	مشبک	dealt	معامله
interior	درونی	incentive	محرک
faience	بدل	scholastic	تحصیلی - مدرسه‌ای
steaming	محافظ	peripatetic	مشایی
pours	ریزش	reason	تولید - علت
sparkling	برق زدن	salvation	رهایی - رستگاری
elegant	زیبا - برازنده	mystical	مرموز - عرفان
dazzling	خیره کردن	gnosis	عرفان

huge	گنده	elsewhere	جای دیگر
porch	ایوان	artistic	هنرمندانه
flat	یکنواخت	gravity	شدت - اهمیت - جاذبه
strips	مؤسس - طبقه	relegate	واگذار کردن
uphold	تأیید و تقویت	impovershed	فقیر - بی نیرو
precious	با ارزش	peripheral	امادگی - پیرامونی
strolling	دوره گرد	divergent	انشعاب پذیر - مختلف - دورشونده
bargaining	معامله	halves	نیمه - نصف
handicraft	هنر دستی	alliance	اتحاد - پیوستگی
finesse	ماهرانه - ظرافت	assassinatin	به قتل رساندن
welded	جوش خوردنی	campaign	جنبش - حمله
profitably	بطور مفید	compatriots	هم وطن - همکار
elite	نخبه	consulation- fonfer	مشاوره
janissarise	نی چری	contingents	موکول به - رابطه
behalf	به خاطر - بابت	delegate	نماینده - وکالت
hierarchy	سلسله مراتب	murmurs	زمزمه - شایعه - شکایت
domain	پهنه - ملک	routed	تارومار کردن - گروه
encamped	اردو زدن		
enthroned	به سلطنت نشستن - بالا بردن		
exaction	مطالبه به زور - سخت گیری		
exhaust	تمام شدن - تحلیل رفتن	guerrilla	چریک
evidence	مدرک	harass	آزار و اذیت
exodus	مهاجرت دسته جمعی	headman	رئیس
expelled	اخراجی	heterogeneous	ناهماهنگ
extortions	اخاذی - بیش از حد	imperious	آمرانه - دستور
favouritism	طرفداری	lieutenants	وکیل - ناوبان

fled	فرار کردن	musketeers	فرتنگدار
barbarous	وحشی - بربر	patriotic	وطن پرست
suppression	سرکوب - توقیف	plains	غیرنظامی - پهن
ensue	تعقیب	realm	قلمرو
split	شورش	rebellion	طغیان
irreparably	تکه - بخش	subjecting	تحت شرایط
encamped	جبران ناپذیر	surrounded	محاصره
fought	اردو زدن	surrounding	محاصره
domains	پهنه - قلمرو	tribesmen	هم قبیله
compatriot	هم وطن	formidable	سخت و دشوار - ترسناک
garrison	پادگان - محصور	viceroi	فرمانروای کل - نایب السلطنه
superintendent	سرپرست - مدیر	pastoral	چوپانی - روستایی
bulk	کلی - عمده	bearing	تکیه گاه
notably	به طور برجسته	faili	خراب
magnetism	کشش - مغناطیس	marauders	غار تگر
sprawling	پهن و پخش	brigandage	دزدی
sword	شمشیر	fortress	سنگر - دژ - استحکامات
expel	اخراج	claimant	شاکی - شکایت
prey	شکار - قربانی	coalitions	ائتلاف
exile	تبعیدی	war lords	افسر جنگ
train	سلسله تمرین - آموزش	resurgence	تجدید فعالیت - بازخیز
carving	حکاکی - بریدن	outraged	غضب - تخطی
clash	برخورد	freebooters	غار تگر
hereditary	ارثی	subordinate	زیر دست - تابع
tactics	روش - رهبری	usurpation	غصب
cavalry	سواره نظام	arbitration	حکمت - داوری
erstwhile	قبلاً	aristocrat	حکومت اشرافی

deposed	عزل شده	clan	خاندان
accorded	جور و هماهنگ	clerics	کشیش
contravention	تخلف	compassionate	دلسوزی
innumerable	بی شمار	compile	جمع آوری
dozen	دوجین	descendants	نواده
steep	شیب عمیق	inspiration	الهام - وحی
booty	غنیمت - غارت	legitimate	داوری - قلم
desertin	غیبت کردن - ترک کردن	legitimate	قانونی - مشروع
triumvirate	سه نفره	messenger	سفیر
looting	غارنگری	monotheistic	وابسته - توحید
equivalent	برابری	mourning	سوگواری
nominal	غیرواقعی - اعتباری	nomination	نامیدن
wrested	گرداندن - غصب کردن	opposition	مخالفت
dignitaries	شخص بزرگ	pilgrimage	زیارت
kinsmen	خویشاوند	preaching	موعظه
resurrection	معاد	compassionate	ترحم - دلسوزی
rivals	رقیب	accumulation	گردآمدن
sanctuary	پناهگاه - حرم مطهر	adversity	بدبختی
slavery	بندگی	affliction	مصیبت - رنجوری
subcontinent	شبه قاره	alliance	اتحاد
surveillance	مراقبت - جستجو	annihilation	نابودی - فنا
teachings	تدریس - اصول	baseness	پستی
worshipper	ستایش	bestiality	حیوان صفت
coup	برهم زدن - کودتا	civil servants	کارمند (دولت)
clerics	کشیش	consolidation	ندیم
guidelines	رهبر	disaster	ادغام - اتحاد
impetus	انگیزه	dissuading	مصیبت

pole	دکل - قطب (مرکز)	dissuading	منصرف کردن
polar	قطبی	encroachment	تجاوز - غصب
sustenance	تغذیه - نگهداری	exhortation	تشویق - نصیحت
subcontinent	شبه قاره	ferocity	وحشی
submission	تسلیم	flagrant	آشکار - رسوا
precepts	فرمان - امر	foulness	پلیدی - زشتی
trading	کسب - بازرگانی	fourfold	چهارگانه
sanctuary	محل مقدس - محل تحصن	guardian	سرپرست
forty	چهل	indigence	فقر - بدبخت
archangel	فرشته	innumerable	بی شمار
utterances	مطلق کردن	lowliness	پستی - فروتنی
prose	منشور	lurk	تخمین کردن
compiled	جمع آوری	maintenance	نگهداری
omniscience	علم بی پایان	manifestation	ظهور - آشکار ساختن
misfortune	بدشانسی	headed	سردار - نوکدار
nobility	اصالت	dissolution	انحلال
obscene	ناپسند - زشت	repulsion	دفع کردن
perfidy	خیانت - پیمان شکن	dissipation	اسراف - تفریط - اتلاف
reciprocal	معکوس - متقابل	terrestrial	دنیوی - زمینی
refrain	منع کردن	righteousness	عدالت - نیکوکاری
reprimand	مجازات	savagery	وحشیگری
republican	جمهوری خواه	security	ایمنی
materialist	ماده گرا	stigma	برچسب - برآمدگی
sage	عاقل	summon	احضار - فراخوانی
guises	ماسک - ظاهر	survival	رهایی
oppression	ظلم و ستم	temperament	سرشت - فطرت
arena	میدان - تالار	trait	ویژگی

possessor	متصرف - دارا	treasury	خزانه داری
esoteric	محرمانه - سری	trustworthiness	قابل اعتماد - امانت
superstition	خرافات - موهوم پرستی	vicious	وحشی
enlightenment	روشن فکری	vileness	فساد - پستی
false	کاذب	virtue	مزیت - عفت
premises	مقدمات	zeal	وطن پرستی - غیور
scattered	تارومار شدن - پراکنده	impure	ناخالص
cruel	بی رحم	iniquities	ستمکار
greedy	طماع	vices	برنج
corruption	تحریف	baseness	فرومایه
adjusted	تنظیم شده	felicity	مناسبت - خوشی - سعادت
nullify	لغو کردن	external	بیرونی - ظاهری
destruction	خرابی	forces	نیرو
remedy	چاره	momentum	شتاب - حرکت
firmest	کارخانه - شرکت - سفت	inspiration	الهام
prerequisites	پیش نیاز - لازمه	legitimate	قانونی
nobility	اصالت - نجابت	agents	ارگان - عنصر
superiority	برتری	acquiesced	تسلیم شدن
striving	کوشیدن	discreet	با احتیاط
slavery	بندگی	surveillance	بررسی، نظارت
abasement	خواری - پستی	moderate	میانه رو
concealment	پنهان بودن	occultation	غیبت امام
rid	پاک کردن - رهانیدن	interpreter	مضر
stint	محدود کردن	usurped	غصبی
deposited	امانتی	noblest	نجیب - اصیل
deceit	تقلب - فریب	deviation	انحراف
swindling	کلاهبرداری	acquire	اندوختن - حاصل کردن

bribery	رشوه خواری	contribution	میزان ضرر
cynical	بدگمان - عیبجو	coexistence	همزیستی
flattery	چاپلوسی - تملق	inseparable	حدانشدنی
shame	شرم و خجالت	intrinsically	ذاتی - فطری
emessarise	جاسوسی	concomitant	همراهی
resurrection	قیامت	species	گونه - نوع
despatched	اعزام	bestial	حیوانی
ailing	بیمار - رنجور	aversion	مخالفت - نفرت
dissident	مخالف	sphere	کروی - قلمرو
stratified	طبقه‌ای	ladder	نردبان
alienated	خراب شده - واگذارنده	cattle	گاو
retreated	عقب نشینی	courteous	مورب
quadrupeds	چهار پا	replenishing	تجدید
repel	نپذیرفتن - دفع کردن	resumed	از سر گرفتن
deterrent	مانع شونده	shew	نشان دادن
rending- rend	دزدیدن - پاره کردن	hegemony	برتری
tearing	سخت و تند	waste	زیاد - اضافه
raging wolves- wolf	طغیان کننده - به وحشت انداختن	unwilling	بی میل
incentive	محرک - انگیزه	redubtable	ترسناک - مستحکم
souls	روح	seige	محاصره
arsenal	انبار مهمات جنگی	suzerain	ارباب
stocked	ذخیره - موجودی	thence	از آن زمان
munitions	مهمات	juncture	الحاق
nominally	غیرواقعی و اعتباری - ظاهراً	meanwhile	ضمناً - در حلال
repulsed	دفع کردن	oasis	واحد - آبادی
plain	زشت - ساده - غیررسمی - دشت	judgment	داوری

leading	رهبری	antithetical	متضاد
confer	مشورت کردن	fatal	مهلک
loyalists	وفادار	rivalry	رقابت
pre-eminence	اولویت - امتیاز	contender	برنده‌ی مدعی
expediency	مهم - عجله - مصلحت	mourning	سوگواری
puppet	دست نشانده	e\ ders	ارشد
presumably	احتمالاً	with drew	رد کردن - عقب کشیدن
tractable	سربه راه - مهار کردن		
conspicuous	برجسته - واضح		
sovereign	مطلق		
infuriage	خشمگین کردن		
slave	برده		
brazenly	با بی‌شرمی		
enraged	عصبانی کردن		
malcontents	یاغی - ناراحتی		
opposed	ضد - روبرو		
avenged	انتقام - تلافی		
standstill	وقفه - توقف		
laces	نیزه - ضربت		
concede	گذارن - قول شکست		

پیشوند

a\an= not,	as enteric	خارج از مرکز
lacking without	anarchy	بی قانونی، بی نظمی
ante = before	antediluvian	قبل از طوفان نوح (ع)
bene =well	beneficial	سودمند، مفید
bi = two	bicameral	دارای دو مجلس مقننه
by = apart from the common, secondary	bystreet	خیابان فرعی
circum = around	circumstance	چگونگی، شرح، رویداد
com, com, col, cor,	combination	ترکیب
co = together, with	corporate	شرکتی
	concern	مربوط بودن به
	cooperation	همکاری
	collaborate	تشریک مساعی
contra, anti =	contradict	ضد و نقیض گفتن
against	antichrist	ضد مسیح
de = down from, away	decadence	زوال، انحطاط
dia = through, across	diachronic	تحولات زبانی یک ملت در طول تاریخ
dis = not, from	disagree	مخالفت کردن
en = give, make	endanger	به خطر افتادن
en= in, inside	enclose	در میان گذاشتن
epi = upon, over, outer	epidemic	همه گیر
ex = out	exit	خارج شدن
extra = super, very	extraordinary	خارق العاده

hyper = above, beyond	hyperphysical	خارق العاده
hypo = under, beneath, down	hypogeal	زیر زمینی
ig = not, without	ignorant	نادان
in, im = in, into,	inborn	ذاتی، نهادی
on	immigrant	مهاجر، تازه وارد
in, im, il, ir = not	inactive	غیر فعال
	illegal	غیر قانونی، نامشروع
	immediate	بدون فاصله
	irreconcilable	ناسازگار
inter = between	interstate	بین ایالتی
intro, intra = within	introspection	درون گرایی
	intrastate	درون کشوری
micro = small	microprint	کپی کوچکتر از اصل
mis = wrong, unfavorable	misbelieve	اعتقاد خطا
mono = one, alone	monotheism	یکتا پرستی
multi = many	multiracial	چند نژادی
non = not	nonprofit	غیر مفید
peri = around	peripety	پیرامونی، خارجی
poly = many	polytheism	چند گانه پرستی
post = after	post modern	دوران پس از عصر جدید
pre = before	precede	مقدم بودن، جلوتر بودن از
pro = in favor of	pro – islam	طرفدار اسلام
re, retro =	react	عکس العمل نشان دادن
backward, back, behind	retrogress	قهقرا رفتن، برگشتن
semit = half	semi colonial	نیمه مستعمره

step = related through one (remarried) parent	stepmother	نامادری
sub, suc, suf, sug, sup, sus = under	subsidence	فروکش، نشست
	suggest	پیشنهاد یا اشاره کردن
	succulent	پیرو، جانشین
	suppress	در فشار قرار دادن
	sufficient	بسند، کافی
	susceptible	مستعد، پذیرنده
super = above, over	super eminent	بسیار برجسته، فوق العاده
syn, sym, syi =	syncretism	عقاید تلفیقی
with, together	sympathy	همدردی کردن
	syllabus	رئوس مطلب
term = end	terminal	نهایی
trans = across	transform	تغییر شکل دادن
tri = tree	trade	سه تایی، تثلیث
ultra = beyond, excessive, extreme	ultravires	خارج از اختیارات قانونی
un = not	unusual	غیر معمول
uni = one	unitary	موحد، یکتاپرست

ریشه لغت

anthro, anthropo =	anthropology	انسان شناسی
man	anthropoid	میمون انسان نما
arch = first, chief	monarch	سلطان، شاه
aster, astro, stellar	asteroid	ستاره کوچک
= star	astronomer	ستاره شناس
	stellar	ستاره مانند
audi, audit = hear	audition	شنوائی
	audiometer	شنوائی سنج
auto = self	automatic	خودکار
bio = life	biography	شرح حال
capit = head	decapitate	سر از بدن جدا کردن
ced = go, move, yield	raced	عقب کشیدن، دور شدن
chron = time	chronology	علم ترتیب تاریخ
corp = body	corps	جسد
cycle = circle	bicycle	دوچرخه
derm = skin	epidermis	پوست بیرونی
dic, dict = say, speak	dictatorship	حکومت دیکتاتوری
	predict	پیشگویی کردن
duc = lead	conduct	هدایت و رهبری کردن
fact, fect = make, do	affect	اثر کردن، تغییر دادن
	effective	موثر
flect = bend	deflect	خم کردن
gam = marriage	monogamy	تک همسری
geo = earth	geomorphic	زمینی
graph, gram =	micrograph	ریزنگار
write, writing	phonogram	صدانگار

hetero = different, other	heterogeny	عدم تجانس
homo = same	homonyms	هم اسم
hydr, hydro = water, liquid	hydrophobia	بیماری ترس از آب
lith = stone	lithography	چاپ سنگی
log, ology =	theology	متخصص الهیات
speech, word, study	theology	الهیات
man, manu = hand	manual	دستی
	manuscript	نسخه دستی
mega = great	megalomania	جنون انجام کارهای بزرگ
metr, meter =	metropolis	شهر بزرگ
measure	micrometer	ذره سنج
mit, miss = sent	transmit	انتقال و فرستادن
	mission	ماموریت
morph = form	amorphous	بی نظمی
mort = death	mortality	مرگ و میر
onym, nomen =	synonym	مترادف
name	nomenclature	فرهنگ لغت و اسامی
ortho = straight, correct	orthodox	دارای عقیده درست
pathy = feeling, suffering	sympathy	همدردی
phil = love	philanthropist	انساندوست
phon = sound	pramophone	گرامافون
pod, ped = foot	pod	پا
	pedestrian	پیاده
polis = city	metropolis	شهر بزرگ
port = carry	portage	بردن، حمل، بارکشی
psych = mind	psychology	روانشناسی
cope = instrument for seeing or observing	telescope	تلسکوپ

scrib, script = write

scribbler

نویسنده

script

سند، دستخط

sequ = follow

subsequent

پیامد، متعاقب

spect = look at

retrospect

پس نگر، بازنگری

spir = breathe

spiratory

ریه

soph = wise

sophomore

دانشجوی سال دوم

tele = far

television

تلویزیون

theo, the = god

theology

الهیات

polytheism

چندگانه پرستی

therm, thermo =

thermica

گرمائی

heat

thermometer

گرماسنج

vene = come

convene

جمع شدن، گرد آمدن

ver = true

verify

رسیدگی و تحقیق کردن

voc = call

vocal

صدا، آوازی

پسوند

Suffixed that form Nouns from verbs:

ion	expression	بیان
sion	expectation	انتظار
ment	government	حکومت
al	arrival	ورود
ance	resistance	مقاومت
ence	difference	تفاوت
ing	suffering	تحمل
y	discovery	اکتشاف، کشف
er	leader	رهبر
or	governor	حاکم
ure	failure	شکست، قصور

From adjectives:

ity	humanity	بشریت
th	strength	قوت
ness	happiness	خوشحالی

Others:

ist	activist	طرفدار عمل
ism	feminist	طرفدار حقوق زن

Suffixes that form verbs from nouns or adjectives:

ate	originate	سرچشمه گرفتن
ify	glorify	تجلیل و تکریم کردن
ize	memorize	به حافظه سپردن
en	threaten	تهدید کردن

Suffixes that form adjectives from nouns:

ly	friendly	دوستانه
ful	powerful	نیرومند
less	homeless	بی سامان
al	natural	طبیعی
y	healthy	طبیعی
ous	dangerous	خطرناک
ic	historic	تاریخی
like	childlike	بچگانه

From verbs:

ed	stimulated	تحریک شده
ing	exciting	مهیج
ive	cooperative	تعاونی
able	understandable	قابل فهم
ant	ignorant	نادان، جاهل
ent	dependent	وابسته، محتاج

Suffixes that form adverbs from adjectives:

ly	naturally	بطور طبیعی
----	-----------	------------

Others

age	marry	ازدواج کردن	marriage	ازدواج
cy	frequent	فراوان	frequency	فراوانی
dom	king	پادشاه	kingdom	پادشاهی
dom	free	آزاد	freedom	آزادی
ee	employ	استخدام کردن	employee	کارمند
ern	east	شرق	eastern	شرقی
ery	nurse	پرستار	nursery	پرستاری
ess	host	میزبان مرد	hostess	میزبان زن
fore	tell	گفتن	foretell	پیشگویی کردن
ful	care	توجه	careful	مراقب
hood	child	بچه	childhood	بچگی
hood	false	مصنوعی، دروغی	falsehood	دروغ
ine	feme	زن	feminine	مونث
ment	move	حرکت کردن	movement	حرکت
ory	fact	عمل	factory	کارخانه
our	behave	رفتار کردن	behavior	رفتار
ship	friend	دوست	friendship	دوست
th	deep	عمیق	depth	عمق
h	d	نن		

کلمات کلیدی

a	around	case
able	arrange	cause
about	arrive	certain
above	article	chance
accident	as	change
accommodate	ask	charge
according to	aspect	chose
account	at	clear
accuse	available	come
across	away	comfortable
act	back	common
active	bear	compare
actual	beat	comparison
admire	because	concern
admit	become	concession
advise	before	condition
affect	beg	consider
afford	begin	contain
afraid	behave	continue
after	behind	contractions
again	believe	control
against	belong	correct
ago	below	cost
agree	beneath	council
ahead	beside/besides	count
all	best	couple
allow	better	course
almost	between	cover
alone	beyond	cross
along	body	cut

already	borrow	day
also	both	dead
alternate	bottom	decide
although	break	deep
altogether	breath	degree
always	bring	delay
among/amongst	broad	demonstrativ
		e
amount	build	deny
angry	business	depend
answer	busy	despite
anxious	but	determine
any	by	die
apart	call	different
appear	care	difficult
argue	carry	direct

8) lets .....an experiment to see how a seed grows in to a plant .

- 1) conduct   2) exercise   3) practice   4) **perform**

9) a fire fighter saved a family from burning to death.

He received a.....from the city government .

- 1) medal   2) money   3) hero   4) athlete

10) like any activity , there are risks ..... in almost every sport , even in the so – called safe sports .

- 1) inherent   2) possessive   3) proportional   4) foundational

11- Actors are often very .....since they must believe strong in their own worth and talents .

- 1) tedious   2) egotistic   3) unequivocal   4) personal

12- some objects absorb a lot of light and.....very little .

- 1) find out   2) give off   3) pick up   4) turn down

13- Her devotion to music .....his own interest in an art he had once loved as a child .

- 1) revived   2) exiled   3) claimed   4) tried

14- you should be .....yourself for telling such lies

- 1) ashamed of   2) indifferent to   3) proud of   4) interested in

15- the problem of under development appears to be .....to the third world countries .

- 1) composed   2) conquered   3) confined   4) conducted

16- we have .....all the latest safety features into the design so there is no need to worry about the project on that count .

- 1) derived   2) consisted   3) comprised   4) incorporated

17- many publishers .....their news paper directly to homes in their area

- 1) buy   2) encourage   3) distribute   4) contemporary

18- san Francisco is .....for its multicultural makeup .

- 1) frail   2) celebrated   3) agile   4) advent

19- the register accepted more .....than he should have.

- 1) disruptive   2) caution   3) applicants   4) unique

20- This administration has .....may problems from the previous one.

- 1) investigated   2) inherited   3) pretended   4) perfected

21- Many experts .....rewarding your child for good behavior but few would suggest punishment for bad behavior .

- 1) amend   2) acquire   3) attribute   4) advocate

22- she is working for an overseas .....of the company and earning a huge salary for an employee of her experience

- 1) authority   2) accessory   3) subsidiary   4) supplementary

23- Cathy hates going to parties because she is very shy and .....talking to people.

- 1) decreases   2) avoids   3) attempts   4) prevents

24- Because of its .....nature , it was a challenge to discuss such a delicate issue in public.

- 1) brilliant   2) controversial   3) unique   4) complex

25- John presented a .....argument for his salary increase .

- 1) conventional   2) rigid   3) core   4) persuasive

26- some children.....a complete transformation when they become teenagers .

- 1) evolve   2) compile   3) generate   4) undergo

27- This organization is very .....a bout the destruction of the green land.

- 1) concerned   2) impressed   3) entertained   4) encouraged

28- the government cannot .....all young people with a job

- 1) prepare   2) meddle   3) provide   4) involve

29- the office needs a good manager , Every thing is out of order here.

- 1) well – organized   2) out of its file
3) out of control   4) in a bad condition

30- Deep freezing is now a common way of .....fruit and vegetable .

- 1) identifying   2) preserving   3) preventing   4) recovering

31- A..... of the government's position of this matter is necessary.

- 1) confirm   2) visibly   3) clarification   4) replace

32- Many of the problems of our world today are the problems we have made for ourselves and we must .....for them.

- 1) protections   2) question   3) solutions   4)suggestions

33- the explosion was of such .....that it was heard five miles a way ; it smashed shop windows all around the area .

- 1) intensity   2) deviation   3) enthusiasm   4) complement

34- if the government .....agriculture , it can improve the production much further .

- 1) mechanizes   2) realizes   3) recommends   4) guarantees

35- At sea the wind can build up giant . powerful waves "giant" means.....

- 1) interesting   2)pretty   3) enormous   4) attractive

36- A direct .....exists between seat belt use and the number of traffic deaths

- 1) line   2) chain   3) link   4) support

37- she was able to make .....observation with the new telescope

- 1) dim   2) accurate   3) particle   4) transport

38- the .....of the desert made driving less interesting.

- 1) exciting   2) sensitive   3) drabness   4) element

39- seeing the murderer kill his victim was a terrible .....for the child

- 1) plague   2) ordeal   3) quest   4) litter

40- Despite what the critics said about the play , the .....in the theater last night seemed to enjoy it.

- 1) readers   2) spectators   3) viewers   4) audience

Pant B : Grammar

41- I think they reacted .....to me .

- 1) favor   2) favorite   3) favorably   4) favors

42- Beginning.....the 1830's there were a lot .....summer riots ..... the cities.

- 1) at – of – on   2) of – from – on   3) from –of –on   4) from –of – in

43- If you listen move carefully , you'll hear the telephone ....in the next room.

- 1) rang   2) rung   3) to ring   4) ringing

44- Betty's uncle .....to hospital for an urgent operation last night .

- 1) is taken   2) is taking   3) was taking   4) was taken

45- you know .....that it is impossible to pass the interview without good communication skills .

- 1) too good   2) well enough   3) very good   4) too well

46- I ..... the movie before , I decided to see it again .

- 1) saw   2) have seen   3) would see   4) had seen

47- Ali drives .....than her brother and sister.

- 1) careless   2) carelessly   3) more carelessly   4)more careless

48- "why was the road closed yesterday".

"There .....a bad accident."

- 1) must have been   2) has been
3) has to be   4) might be

49- Passengers .....when the storm hit .

- 1) were checking in   2) checked in
3) checking in   4) have checked in

50- I ..... Famous people ever since I graduate from school.

- 1) have photographed   2) photographed
3) was photographed   4) photographing

51- some people take pleasure in doing evil ..... Other take pleasure in doing good.

- 1) after   2) until   3) while   4) when

52- I .....stamps for years , I'm going to look for more when I go on vacation

.

- 1) have been collecting   2) have collected
3) have collecting   4) have been collected

53- I read an article .....explains the physical effects of stress.

- 1) which   2) who   3) that   4) a & c

54- we regret .....you that we are unable to offer you the job.

- 1) inform   2) informing
3) to inform   4) informed

55- "From the news" the police .....two men in connection with the robbery.

- 1) arrest   2) arresting   3) arrested   4) I have arrested

56- Every morning they meet in the same cafe . they .....there for years.

- 1) have gone   2) have been gone
3) have been going   4) have went

57- last week Nicole broke her arm and .....go to the hospital .

- 1) have to   2) has to   3) had to   4) should

58- Don't keep .....me while I'm talking .

- 1) interrupting   2) to interrupt   3) interrupted   4) non of them

59- Be careful when .....the road.

- 1) cross   2) crossing   3) crossed   4) being crossed

60- police .....the crime are looking for three men.

- 1) investigate   2) investigates   3) investigating   4) investigated

61- If a person is ....., this means that they make other people .....

- 1) bored – boring   3) bored – bored
3) boring – bored   4) boring – boring

62- I didn't get the job .....I was extremely qualified .

- 1) when   2) although   3) while   4) because

63- He refused to lecture because he .....his brother .

- 1) is leaving   2) has left   3) had left   4) was leaving

64- you ought to .....till the lights were green before crossing the road if you wanted to avoid the accident .

- 1) be waiting   2) waiting   3) be waited 4)have waited

65- The man cant see the hole in front of him , He .....in to the hole .

- 1) is going to fall 2) falling   3) being filled   4) failed

66- The man sitting next to me on the plane was very nervous.

He .....before .

- 1) haven't flown   2) don't have flown
3) hadn't flown   4) didn't have flown

67- Don't say any thing while Ben is here. Wait until he ..... .

- 1) had gone   2) has been gone   3) has gone   4) has been going

68- I've lost one of my gloves ,I must ..... It some where .

- 1) have dropped 2) drop   3) dropping   4) dropped

69- .....people enroll in English classes during the winter .

- 1) lot of   2) less   3) fewer   4) the least

70- "Is attendance important in this class"

No, but in the last class it .....very seriously

- 1) has taken   2) has been taken   3) was taken   4) was taking

part c : comprehension

while the empires of Iran and Byzantium – the Constantinople based successor to the Roman Empire in the east – were using their energies in battle against one another during the first part of the seventh century A.D , a new religious force grew up in the western part of the Arabian peninsula . By the time of his death in A.D . 632, the prophet Muhmmad and his followers had united most of the important Arab tribes under the banner of Islam. In A.D. 633 Abu Bakr , The first caliph of Islam , was strong enough to attack simultaneously both the Byzantine and Persian empires. After capturing Damascus and defeating the Byzantine army in A.D. 635, the Arab Muslims marched against and defeated the Iranian sassanid forces; in A.D 637 they occupied the capital of the sassanid Empire at ctesiphon and renamed it Madain .A few Iranian governors tried unsuccessfully to halt the Arab advance east ward , but the Muslims had reached the oxus River by A.D. 650, and all the former sassanid domains came under Arab administration.

71- It can inferred from the passage that the Arab Muslims ..... .

- 1) captured the western part of the Roman Empire
- 2) ruled over Iran after A.D. 650
- 3) were unable to advance eastward
- 4) were not well – equipped to cross the oxus River .

72- Before the death of the prophet Muhammad ,..... .

- 1) the Arab Muslims had attacked Byzantium
- 2) Ctesiphon was renamed
- 3) the war between Iran and Byzantium had begun.
- 4) Constantinople had been captured by the Romans

73- the word "halt" (Line 11) is closest in meaning to ..... .

- 1) stop
- 2) defeat
- 3) fight
- 4) change

74- The Arab Muslims .....

- 1) attacked Iran in the 6th century
- 2) finally defeated the Sassanid A.D,so
- 3)gave Madain a new game
- 4) were stopped near the Oxus River

75- According to the passage , the Byzantine Empire .....

- 1) captured Damascus in A.D. 535.
- 2) fought against the Roman empire .
- 3) lost the war against the Arab Muslims
- 4) used its power against the prophet Muhammad

on the death of Ghagan the state of the IL khan had passed its zenith . Hagan's brother , oldjeytu , did not continue the work of reform but did at least act capably in the international administration and in the military sphere . on the other hand , unlike Ghagan his embracing of shi' ism brought great affliction to the country , since he now proceeded with severe measures against the Sunnis , who were still in the majority . the Christians also suffered more under him than they had under Ghagan .

Thus civil war was threatening the state when oldjeytu died and his young son Abusa'id reverted to sunni Islam.

76- which of the following is Not true ?

1) Ghagan was a reformer	2) oldjeytu was a reformer
3) oldjeytu was Ghagan's brother	4) oldjeytu succeeded Ghagan

77- According to the text , ... the I lkhan leader , was a shi'it.

1) Abu sa'id	2) Abu Musa	3) Ghagan	4) oldjeytu

78-according the above text , oldjeytu was a .....

1) competent administer	2) chirstian
3) just an administer	4) sunni

79- with the death of oldjeytu ..... .

1) civil war was evident	2)Islam faded away
c Islam witnessed prosperity	4) the state reached its Zenith

Muhammad kazim was concurred with central Asia affairs because he originated from the city of Marv. He Goes into more detail than Mirza Mahdi khan about Nadir's dispatch of artisans to Marv to prepare for a campaign into kashgaria . such an expedition did not materialize , but Nadir frequently sent men and money to Marv in efforts to restore its prosperity and recon strut its dam ,a task which defied all his engineers' endeavors . Marv did not become prosperous and khira was still a prison for captive laborers from Iran in the middle of the 19 century, when a mission went from Tehran to negotiate their repatriation .The Russians eventually a chiered the pacification ,which Nadir, saddled with an economy ruined under the later safaris and their Afghan sup planters , and not ultimately bettered by his ,was unable to accomplish.

80- Muhammad kazim was concerned with central Asia affairs because he

..... .

1) was living in Marv	2) was from Marv
3) had left Marv	4) had already been in Marv

81- what was the purpose of Nadir's dispatch of artisans to marv.

- 1) To marteria lize the campaign outside kashgaria
- 2) To recruit Mirza Mahdi Khan
- 3) To get ready for an expedition to kashgaria
- 4) To be concerned with kashgaria

82- "repatriation" in the text is closest in meaning to .....

- 1) immigration   2) escaping from a country
- 3) deportation   4) bringing individuals back to their own country

83- the last word of the text , " to accomplish" is closest in meaning to

.....

- 1) accompany   2) control   3) complete   4) perform

on the death of Ghazan in 703/1304 the state of the Ilkhan shah passed its zenith.

Ghazan's brother, Oljeitu, did not continue the work of reform but did at least act capably in the internal administration and in the military sphere. On the other hand, his embracing of Shi'ism in 1310 brought great affliction to the country, since he now

proceeded with severe measures against the Sunnis, who were still in the majority; the Christians also suffered more under him than they had under Ghazan (who had quickly suppressed the attempted campaign of terrorism against them in 1295-6). Thus, Civil

war was threatening the state when Oljeitu died. Mongol ruler with a purely Islamic name) reverted to Sunni Islam. His youth, however, permitted the various factions around him to indulge in many kinds of intrigues. The vizier Rashid al-Din, also important as an historian, was executed in 1318. Into his place stepped a general,

Cuban (Coban) who collaborated with the other vizier, Ali Shah, until the latter's death in 724 / 1324, but who revealed no statesman-like skill of his own and fell victim to a

plot three years later through a concatenation of unfortunate circumstances. From that time on the two factions of Cuban's son, Hasan Kucuk, and his former son-in-law Hasan Buzurg, fought each other almost continually. Abusaid no longer played a significant part in this; he died in 736.1335 on a campaign in the Caucasus with the death

of Abusaid the Mongol dynasty practically came to an end, although until 756.1355 a motley succession of princes of the house – and even princesses in 1339-40 – were installed

and deposed as khans. The real power lay in the hands of the two Hasans, of whom the younger was murdered in 1344 and elder gradually repulsed to Baghdad, where he

founded the dynasty of the Jalayirids, whose sway remained limited to Mesopotamia.

84- when Ghazan died ,the IL khans had .....situation

1) gone by their best	2) gone by their worst
3) ignored their best	4) ignored their worst

85- According to the passage . oldjeytu .....shi , ism in 1310 , which brought .....to the country.

1) accepted , pain	2) grasped , blessing
3) included , comfort	4) welcomed ,suffering

86- The author says that .....suppressed the attempted campaign of terrorism against .....in 1295-6

1) Ghazan , the sunnis	2) Ghazan , the Christians
3) oldjeytu , the sunnis	4) oldjeytu , the Christians

87- Cuban collaborated with ,Ali shah and stepped in to.....place until .....death in 1324.

1) Abu Said's , cuban's	2) oldjeytu's, Cuban's
3) oldjeytu's , Alishah's	4) Abu said's , Ali shah's

88- when Abu sa'id died , the Mongol dynasty .....and the elder Hasan
 ..... Mesopotamia.

- 1) terminated, ruled
- 2) was repulsed , captured
- 3) terminated ,was disposed as a khan in
- 4) was repulsed , was installed as a khan

The saljuk period in some ways represents a culmination of previous development, in others a new departure . There had been from the 3rd / 9th century onwards much recruitment of Tur Kish slaves in western and eastern Persia , and the Ghaznavids were , by origin , a slave dynasty . During their rules there was an increased militarization of the state ,but no major change in its structure , The Ghuzz movement was different : it was a tribal migration ,and the sald juks who emerged as its leaders became ,almost by chance , the rulers of a vast empire . This , at its height , stretched from Transoxania to Syria and Anatolia , though the last two were never under the effective control of the great sald juk sultan , and included khurasan and the rest of Persia , Irak – i- Arab , and the Djazira , The numbers involved in this migration were not large : those taking part were to be counted , perhaps , in tens of thousands . they seem to have caused remarkably little dislocation economically . small though their numbers were , they altered the balance of the population in two ways: hence forward the two main elements were Persian and Turkish – the dichotomy of the early centuries between ,arab and adjam was replaced by that between turk and tadjik ,and secondly there was an expansion of nomadism and a more strongly marked dichotomy between settled

and semi-settled . This dichotomy, in the early period of sald juk rule , coincided , to some extent ,with that between turk and non-turk, and this in turn corresponded , in large measure , with the dichotomy between the military and the rest of the population . the saldjuk leaders were not simply the leaders of anomad tribal group . They were also familiar with urban life ,and form the very beginning of their transformation into the rulers of an empire they had settled capitals . As heirs to an empire and , to the civilization which had developed in the lands of the Eastern caliphate ,they became the defenders of sunni Islam and under them a great revival took place.

89- what does the passage mainly discuss?

- 1) the emergence of the Ghaznavids
- 2) the emergence of the saldjuks
- 3) the dichotomy between turk and tadjik
- 4) the dichotomy between ,arab and 'adjam

90- The .....seemed to be the leaders of the .....

1) Ghaznavids , Persian	2) saldjuks , Persian
3) Ghaznavids , Ghuzz	4) saldjuks , Ghuzz

91- According to the passage , the migration altered .....

- 1) the dichotomy between turk and ' arab
- 2) the dichotomy between turk and tadjik
- 3) the balance of the economy
- 4) the balance of the population

92- Hence forward, the main elements were Persian and Turkish , which did not correspond with the dichotomy between ..... .

- 1) turk and non- turk
- 2) settled and semi – settled
- 3) sunni and non-sunni
- 4) the military and non – military

93- The saldjuk leaders were not but ..... .

- 1) the settlers in capitals
- 2) the defenders of sunni Islam
- 3) the leaders of a nomad tribal group
- 4) the leaders familiar with urban life

with the occupation of Iran by the Allies in 1941 , and the exile of Reza shah , the scene was set for the rise of Musadding to power and prominence . on the one hand , the repressive atmosphere of the period was now totally removed .Thus while the occupation of Iran with all of its negative social and cultural implications was and undeniable fact , the consequences of such an occupation brought with it a fresh atmosphere of political freedoms and expressions only **to be matched with the post W.W.I period until the accession of Reza shah in 1925**. The Iranian constitution was a land mark achieved in 1906 through the relentless effects of numerous ,Iranian ' particularly the more democritic and anti – colonial minded intellectuals and allies , supported by the more conservative masses from the bazaar and the guilds , all of whom had initially rallied together towards "instituting a house of justice"

94- the above paragraph states that musalding was able to bemonstrate his leadership

1) after the war	2) after Reza Ghah's exit
3) before the war	4) before Reza shah's exit

95- The occupation of Iran by the Allies in 1941.....

- 1) created a politically open atmosphere
- 2) created a politically closed atmosphere
- 3) had only positive consequences for Iran
- 4) had only negative consequences for Iran

96- Which of following is FALSE about the Iranian constitution

- 1) It was a product of the intellectual and the clerics
- 2) It provided for a separation of powers
- 3) It had been written by the liberals
- 4) It conservative masses also supported the constitution

In the first hour of normal night's sleep , you go into a deep sleep ,In fact ,this is the time when your sleep is deepest , then later in the night ,the mind goes in to a para doxical sleep which means "lighter sleep" It is during this type of sleep that you have your sweet dreams. In a normal night , most people go from deep sleep to Ravadoxical sleep about four or five times . Each period of deep sleep becomes less deep and shorter, and each period of paradoxical sleep becomes longer and lighter .finally you have last period of paradoxical sleep and your last dream. Then you wakeup and you are awake .it is time to get up.

97- According to the passage ,the first period of deep sleep is .....the last one .

- 1) as long as
- 2) as short as
- 3) longer than
- 4) shorter than

98- you usually have your sweet dreams during the .....

- 1) first hour of sleep
- 2) final deep sleep
- 3) paradoxical sleep
- 4) second deep sleep

99-The first and the last paradoxical sleeps.....

- 1) are connected to each other .   2) are separated from each other
- 3) will last almost half a minute   4) will be the worst part of our sleep

100- In a normal night , your sleep.....

- 1) begins with a deep sleep and ends with paradoxical sleep.
- 2) begins with a paradoxical sleep and ends with a deep sleep
- 3) begins and ends with a deep sleep
- 4) begins and ends with a paradoxical sleep

Dinosaurs , a group of numerous different kinds of reptiles, lived during the earth's Metazoic age ,a period which began almost 220 million years ago . there are no dinosaurs still in existence . these animals became extinct more than 70 million years ago . Never the less , the habits of these prehistoric creatures are of continuing interest to scientists who search for and study dinosaur remains in an effort to learn more about how the earth developed.

Some dinosaurs consumed only plants, but others ate meat . Tyrannosauruse Rex ,a large flesh – eating dinosaur , has long been regarded as the most frightening of all. It stood 20 or more feet tall ,and used its enormous (very big) tail to help balance on an overall length of up to 50 feet . The animal ,whose name means "the cruel king" moved about widely throughout what is now the continent of North America . claws nearly a foot long ,and a mouth full sharp , six – inch teeth , enable

Tyrannosaurus Rex to kill and cut the body of any animal it saw into pieces as a potential meal. In January , 1983 , Bill walker ,an amateur fossil hunter ,found an enormous claw in a hole near surrey , England. Walker suspected that this claw was not from any ordinary creature. Scientists have confirmed that walker found the remains of a dinosaur even more fearful than tyrannosaurus Rex. The new discovery had claws nearly twice as long as those of any previously found dinosaur . Although the animal probably stood no more than 15 feet high , its built – in weapons show that it was extremely wild . "the cruel king" may not have been the most terrible after all.

101- Animal which are "extinct"

1) usually eat other animals	2) defend themselves well
3) don't exist anymore	4) frighten other animals

102- the teeth of Tyrannosaurus Rex.....

1) needed frequent sharpening	2) Caused very little harm
3) could cut meat very easily	4) killed Bill walker's dinosaur

103- The newly discovered dinosaur had .....

1) teeth for eating grass	2) small feet in the front
3) other dinosaurs for friends	4) very big claws as weapons

104- **scientists study dinosaurs to .....**

- 1) try to bring them back
- 2) learn a bout the earth
- 3) to frighten each other
- 4) know about their habits

105- **The story suggests that there might have been other di no saurs .....**

- 1) more powerful than "the cruel king"
- 2) using weapons for killing animals
- 3) ruling as kings in north America
- 4) eating scientists for their meal

In the autumn of 322 BC Alexander the great invaded Egypt with his mixed army of Macedonians and Greeks and found the Egyptians ready to throw off the oppressive control of the hated Persians . Alexander was welcomed by the Egyptians as a liberator and took the country without a battle . He journeyed to siwa oasis in the western Desert to visit the oracle of Amon , renowned in the Greek world ; it disclosed the information that Alexander was the son of Amon . there may also have been a coronation at the Egyption capital , Memphis , which , if it occurred ,would have placed him firmly in the tradition of the pharaohs ; the same purpose may be seen in the later dissemination of the romantic myth that gave him an Egyption parentage by linking his mother , olympias ,with the last pharaoh , Nectaneboll.

106- **The author argues that Alexander was welcomed by the Egyptians because they expected him to.....**

- 1) free them from the oppressive control of the Greeks
- 2) liberate them from the oppressions of pharaohs
- 3) rescue them from the hegemony of the oracle of Amon
- 4) unchain them from the Persian military hegemony

107- **The word , disclosed ,(line 4) is closest in meaning to .....**

- 1) argued some thing against
- 2) fought against someone
- 3) made something knows
- 4) made someone **obliged**

108- **According to the passage ,Alexander the great .....**

- 1) announced himself a relative of pharaoh
- 2) finally coronated in Egypt .
- 3) had no chance to place himself in the tradition of pharaohs
- 4) had to fight against pharaohs to occupy their territories

109- **the word . disseminate ' (line 8) is closest in meaning to .....**

- 1) foresee
- 2) fore tell
- 3) proceed
- 4) spread

110) According to the passage , Nectanebo II happened to be .....

1) the emperor of Egypt	2)olympia'ss son
3)oracle of Amon's son	4) arelative to Alexander's mother

out put perman – hour has been growing over a long term at an increasing rate . During most of the world's history productivity grew very slowly indeed , or probably not at all . During the first half of the nineteenth century productivity perman – hour in the U.S. May have increased as much as twenty – five percent . In the second half of the century it doubled ,and in the first half of the twentieth century it almost trebled. But this long – run tendency for productivity to rise at an in creasing rate is marked by variations in the rate of increase . thus , during the last hundred years there have been two periods , 1870 or 1880 , and 1910 to 1920 , when growth has been some what slower , the rate of growth in productivity during the last ten years has been partuculary rapid. In addition to the fairly long variation in the rate of increase in productivity , there are short variation which appear to be due to cyclical changes in business . the causes for the variation in the long – run rate of increase in productivity are not knows .some of the variation are probably due to shifts in technology other may be due to important changes in the types of goods producted (such as changes producted by wars) , and some variation in the rate of growth may simply reflect imperfections in the statistics .

111) the rate of in crease for productivity .....

1) has been slow ,but steady	2) has been uniform
3) has always been rapid	4) has shown frequent variation

112- **In the 1860's , productivity .....**

- 1) continued to grow , but a slower rate than from 1870 to 1880
- 2) did not grow at all
- 3) grew particular rapidly
- 4) grew faster than in 1850 or 1870

113- **small variations in the rate of increase seem dueto .....**

- 1) shifts in technology
- 2) charges in the types of goods produced
- 3) cyclical changes in business
- 4) completely **unknown factors**

114-**During the last ten years , productivity .....**

- 1) has varied greatly
- 2) has been particular rapid
- 3) has been slower due to business changes
- 4) has been less rapid than economists had predicted

115- **During 1901-1950 threat of increase in productivity was .....**

- 1) almost 300 precent
- 2) very & low
- 3) rather napid
- 4)twice as much as be fore

Although Edgar Allan Poe is recognized as the originator of the mystery and as a master of the short story, literary critics and the general public have debated the extent of both his genius and his madness since his death in 1849. Poe rose from destitute beginning as an orphan to a childhood of relative comfort when a wealthy businessman took him in. As a young man, however, he descended through poverty and mental illness to an early death at the age of forty. In his short career, he produced dozens of poems, stories, and critical essays that reflect his brilliant creative intellect.

As twenty, Poe moved to Baltimore to live with his impoverished aunt and her daughter, where he eventually married his fourteen-year-old cousin, Virginia. Poe was obviously devoted to his young wife, and idealized images of her appear in many of his female characters. It is difficult to suppose, however, that they had a close relationship, since she was many years younger than he was and chronically ill with tuberculosis. Although Poe wrote for various newspapers and magazines during this time, making great strides in literary criticism and developing his short story style, he achieved no monetary success.

His sensitive personality and a hereditary tendency to neurosis contributed to a tragic mental decline; however, this only seems to have reinforced the brilliant imagery and fascinating morbidity that he achieved in his tales. Many critics speculate that Poe also suffered from alcoholism and opium addiction. The fantastical quality of his work earned him a devoted posthumous following in France, but he was generally disparaged by his American contemporaries.

116- According to the passage, some of the women in Poe's works were inspired by his.....

- 1) daughter   2) mother   3) cousin   4) aunt

117- what does the author strengthened the imagery of poe's tales ?

- 1) his mental deterioration   2) his interest in literary criticism
- 3) his alcoholism and opium addiction   4) his posthumous following in France

118- According to the author , Critics disagree about .....

- 1) poe's relationship with his wife
- 2) the degree of poe's talent
- 3) whether poe was better as a critic than as a poet
- 4) the meaning of the fantastic image in poe's . works.

119- when poe wrote for magazines , he .....

- 1) became ill with tuberculosis   2) became popular in France
- 3) was financially successful   4) improved his writing technique

120- just after poe's death . his reputation as a writer was better .....

- 1) in france than in U.S   2) in the U.S than in France
- 3) than it is now   4) among statistics than the general public

.

پاسخنامه

- 1- گزینه‌ی «2» set up به معنای شروع به کار کردن می باشد. و معانی fix , Make و perform به ترتیب تعمید کردن ، درست کردن و انجام دادن است.
- 2- گزینه‌ی «1» یعنی ورزشکاران شرکت کردند می باشد. و بقیه گزینه ها به ترتیب پیدا کردن ، از جای خود بیرون آوردن و احضار کردن می باشد.
- 3- گزینه‌ی «2» می باشد یعنی «محافظة در مقابل حیوانات وحشی» freedom , civilization ، danger به ترتیب به معنی آزادی ، تمدن و خطر می باشد.
- 4- گزینه‌ی «4» impossible به معنای غیر ممکن است سایر گزینه ها به ترتیب به معنای، بی ادب ، غیرقابل اجتناب و کم خرج می باشد.
- 5- گزینه‌ی «4» جواب provide صحیح می باشد. معنی گزینه ها به ترتیب پاداش ، یادآوری کردن ، مزاحمت ایجاد کردن و فراهم آوردن است.
- 6- گزینه‌ی «3» legs ، tails ، necks به ترتیب به معنای گردن ، دم و پا می باشد.
- 7- گزینه‌ی «3» long – term memory به معنای حافظه ی بلندمدت است و short – term memory به معنای حافظه کوتاه مدت است پس گزینه‌ی «3» درست است.
- 8- گزینه‌ی «4» به معنای انجام دادن صحیح است. بقیه گزینه ها به معنای انتقال دادن، تمرین و تمرین کردن می باشد.
- 9- گزینه‌ی «1» با توجه به معنای سؤال گزینه «1» به معنای مدال درست است.
- 10- گزینه‌ی «1» معنای گزینه ها به ترتیب ذاتی ، ملکی ، نسبی و اساسی میباشد.
- 11- گزینه ی «2» به معنای خود خواه بودن می باشد. tedious ، unequivocal ، personal به ترتیب به معنای کسل کننده، صریح و شخصی می باشد.
- 12- گزینه‌ی «2» زیرا پس دادن در سؤال صدق می کند. Findout ، pickup ، turndown به ترتیب فهمیدن ، ازروی زمین برداشتن و کم کردن است.

13- گزینه‌ی «1» به معنای احیا کردن می باشد بقیه گزینه ها به ترتیب به معنای تبعید کردن، ادعا کردن، و تلاش کردن است.

14- گزینه‌ی «1» به معنای شرمنده بودن از می باشد بقیه گزینه ها به ترتیب به معنای بی علاقه بودن نسبت به، مغرور بودن از و علاقه مند بودن به .. میباشد.

15- گزینه‌ی «3» که به معنای محدود و منحصر کردن است بقیه گزینه ها به ترتیب به معنای ترکیب کردن ، فتح کردن و انتقال دادن است.

16- گزینه‌ی «4» به (معنای درج کردن ، یکی کردن) می باشد و گزینه های «1» و «2» و «3» به ترتیب عبارتند از: (گرفتن ، مشتق کردن) و شامل شدن و شامل بودن است.

17- گزینه‌ی «3» به معنای توزیع کردن صحیح می باشد و buy، encourage ، contemporary به ترتیب به معنای خریدن ، تشویق کردن و «معاصر» میباشد.

18- گزینه‌ی «2» «سان فرانسیسکو بخاطر ساختار چند فرهنگی خود مشهور است» . frail ، agile ، advent به ترتیب معنای « ظریف» ، «چابک» و « ظهور» است.

19- گزینه‌ی «3» به معنای متقاضی جواب صحیح است. Disruptire ، caution ، umiqe به ترتیب به معنای «مختل کننده» ، «هشدار دادن» و «منحصر به فرد» می باشد.

20- گزینه‌ی «2» یعنی «ارث بردن چیزی» . گزینه های «1» و «2» و «4» به ترتیب عبارتند از «رسیدگی کردن» ، «وانمود کردن» و «تکمیل کردن» میباشد.

21- گزینه‌ی «4» زیرا به معنای «حمایت کردن از» می باشد گزینه های «1» و «2» و «3» به معنای اصلاح کردن ، به «دست آوردن» و «نسبت دادن» می باشد.

22- گزینه‌ی «3» که به معنای «کمکی، مکمل» است. authority و accessory و supplementary به معنای «توانایی، اقتدار» و «فرعی» و «ضمیمه» می باشد.

23- گزینه‌ی «2» و به معنای اینکه او از اینکار اجتناب می کند و گزینه های «1» و «3» و «4» به ترتیب عبارتند از «کاهش دادن» ،

«تلاش کردن» و «جلوگیری کردن» می باشد.

- 24- گزینه‌ی «2» «به سبب ماهیت جنجال برانگیز آن، مورد بحث قراردادن چنین مساله حساسی در ملا عام چالش انگیز بود» «1» و «3» و «4» به ترتیب به معنای «زیرک»، «منحصر به فرد» و «پیچیده» است.
- 25- گزینه‌ی «4» به معنای «مجاب کننده» می باشد گزینه های «1» و «2» و «3» به ترتیب «سنتی»، «خشک» و «هسته» می باشد.
- 26- گزینه‌ی «4» به معنای «تحمیل کردن» است. بقیه گزینه ها به ترتیب عبارتند از «تکمیل کردن»، «تالیف کردن» و «تولید کردن» است.
- 27- گزینه‌ی «1» که به معنای «نگران بودن در مورد چیزی» می باشد. اما معانی گزینه «2» و «3» و «4» به ترتیب عبارتند از «مجنوب»، «سرگرم شده» و «تشویق شده» است.
- 28- گزینه‌ی «3» به معنای فراهم کردن گزینه های «1» و «2» و «4» به معنای «آماده کردن»، «فضولی کردن» و «درگیر کردن» می باشد.
- 29- گزینه‌ی «4» به معنای «در شرایط بد میباشد».
- 30- گزینه‌ی «2» به معنای «از فساد جلوگیری کردن» و identify ، prevent و recover به ترتیب به معنای «شناسایی کردن»، «جلوگیری کردن» و «بهبود یافتن» است.
- 31- گزینه‌ی «3» به معنای شفاف سازی . «شفاف سازی موضع دولت درباره این موضوع ضروری است» و بقیه گزینه های «1» و «2» و «4» به ترتیب به معنی «اثبات کردن»، «مرئی» و «تعویض کردن» است.
- 32- گزینه‌ی «3» به معنای «راه حل» می باشد. گزینه های «1» و «2» و «4» به ترتیب عبارتند از «حفاظت» و «سؤال» و «پیشنهاد» می باشد.
- 33- گزینه‌ی «1» به معنای «شدت، زیادی» میباشد. بقیه گزینه ها به ترتیب عبارتند از «انحراف»، «اشتقاق» و «متمم»، «مکمل» است.
- 34- گزینه «1» به معنای «مکانیزه کردن کشاورزی است» و بقیه گزینه ها به ترتیب «تشخیص دادن»، «سفارش کردن» و «ضمانت کردن» می باشد.
- 35- گزینه‌ی «3» giant به معنای «بزرگ» پس گزینه «3» صحیح است. گزینه های «1» و «2» و «4» به ترتیب عبارتند از «جذاب»، «زیبا» و «جذاب» است.

- 36- گزینه‌ی «3» معنای گزینه‌ها به ترتیب «خط»، «زنجیر»، «رابطه» و «حمایت» می‌باشد.
- 37- گزینه‌ی «2» به معنای «مشاهده دقیق» است. particle، dim. و transport به ترتیب به معنای «تاریک»، «ذره» و «حمل و نقل کردن» است.
- 38- گزینه‌ی «3» «یکنواختی صحرا رانندگی راکسل کننده می‌ساخت» و گزینه‌های «1» و «2» و «4» به ترتیب عبارتند از «هیجان انگیز»، «حساس» و «جزء» میباشد.
- 39- گزینه‌ی «2» به معنای «عذابی دردناک» و plague و guest و litter به ترتیب عبارتند از «مصیبت»، «جستجو» و «آشغال» است.
- 40- گزینه‌ی «4» به معنی شنوندگان و تماشاگران نمایش است. و گزینه‌های «1» و «2» و «3» به معنای «خوانندگان»، «تماشاچیان در ورزشگاه» و «بینندگان تلویزیون» است.
- 41- گزینه‌ی «3» زیرا بعد از فعل قید به کار می‌رود و علامت قید ly میباشد پس farovably گزینه صحیح است.
- 42- گزینه‌ی «4» با توجه به کاربرد حروف اضافه و معنای آنها گزینه «4» درست است.
- 43- گزینه‌ی «4» زیرا با توجه به معنای جمله «telephon ringing» به معنای «تلفن در حال زنگ زدن صحیح است».
- 44- گزینه‌ی «4» زیرا با توجه به «last night» که زمان گذشته را نشان می‌دهد شکل فعل نیز به صورت گذشته باشد.
- 45- گزینه‌ی «4»
- 46- گزینه‌ی «4» در اینجا دو فعل به کار رفته که از نظر زمانی یکی قبل از دیگری است یعنی فعل اول باید به صورت ماضی بعید به کار رود که ساختار آن (had + pp) پس گزینه‌ی «4» صحیح است.
- 47- گزینه‌ی «3» زیرا که ساختار «than / قید more» برای صفت تفضیلی به کار می‌رود. و به خاطر فعل «drives» باید «قید» به کار رود.
- 48- گزینه‌ی «1» برای اینکه اگر در مورد یک نتیجه منطقی با توجه به شرایط بحث کنیم باید از ساختار «must have pp» استفاده شود.
- 49- گزینه‌ی «1» زیرا از ساختار «was / were + verb-ing» زمانی استفاده می‌شود که بخواهیم یک کار در حال انجام در گذشته و یا یک کار ناکامل در گذشته که به وسیله یک کار دیگر قطع شده است را نشان دهیم.

- 50- گزینه‌ی «1» زیرا ماحال کامل را زمانی استفاده می کنیم که بخواهیم درباره کاری که در گذشته شروع شده و تا الان ادامه دارد صحبت کنیم و در جملات آن از «since» یا «for» استفاده می شود.
- 51- گزینه‌ی «3» جواب «while» می باشد. زیرا که «while» برای نشان دادن اختلاف بین دو چیز به کار می رود.
- 52- گزینه‌ی «1» زیرا که حال کامل استمراری «have/ has + been + verb – ing» زمانی به کار می رود که بخواهیم در باره‌ی کاری که در گذشته ناتمام مانده صحبت کنیم و یا کارهایی که در گذشته شروع شده و الان نیز در حال انجام است و شاید تا آینده نیز ادامه داشته باشد.
- 53- گزینه‌ی «4» زیرا که اسم موصول به عنوان فاعل «subject» جملات توصیفی به کار می رود لازم به ذکر است که «which» برای اشیاء و «who» برای انسان و «that» برای هر دو به کار می رود.
- 54- گزینه‌ی «3» «to inform» صحیح است زیرا که ما اغلب بعد از فعل اول فعل بعدی را با to به کار می بریم.
- 55- گزینه‌ی «4» زیرا ما اغلب از حال کامل برای آگاهی دادن یا گفتن یک اتفاق جدید استفاده می کنیم.
- 56- گزینه‌ی «3» زیرا، از حال کامل استمراری «have / has + been + verb – ing» زمانی استفاده می کنیم که بخواهیم درباره‌ی فعالیت هایی که در طول یک مدت تکرار می شود صحبت کنیم.
- 57- گزینه‌ی «3» ساختار «have to do» زمانی به کار می رود که بخواهیم بگوییم لازم و ضروری است کاری انجام شود و با توجه به «last week» پس گزینه «3» صحیح است .
- 58- گزینه‌ی «1» زیرا بعد از فعل «keep» و «keepon» فعل به صورت «verb – ing» به کار می رود
- 59- گزینه‌ی «2» زیرا بعد از «when» و «while» فعل به صورت ing در می آید.
- 60- گزینه‌ی «3» ما بعضی مواقع از عبارات ing دار استفاده می کنیم برای گفتن چیزهایی که بعضی افراد یا بعضی اشیاء در زمان مشخصی انجام داده اند.
- 61- گزینه‌ی «3» زیرا boring به معنای «خسته کننده» به عنوان صفت فاعلی و bored «خسته شده و خسته» به عنوان صفت مفعولی به کار می رود.
- 62- گزینه‌ی «2» بعد از although که به معنای «اگر چه» می باشد «Subject + verb» به کار می رود .
- 63- گزینه‌ی «3» چون جمله‌ی اول گذشته ساده است پس جمله دوم یک زمان به عقب یعنی «ماضی بعید» بر می گردد.

64- گزینه‌ی «4» ought به معنی باید می باشد و همیشه با to می آید و در حال و گذشته هم فرقی نمی کند جز آنکه در گذشته مصدری را که به آن گفته می شود باید به صورت ماضی نقلی «have waited» باشد.

65- گزینه‌ی «1» زیرا برای گفتن بعضی چیزها که در آینده اتفاق می افتد از ساختار «is going to happen» استفاده می شود.

66- گزینه‌ی «3» باید از گذشته‌ی کامل «had + PP» استفاده کنیم.

67- گزینه‌ی «3» بعد از «as soon as, until, after, when» از حال کامل «done/have» استفاده می شود.

68- گزینه‌ی «1» زیرا باید از ساختار «must have done» استفاده شود.

69- گزینه‌ی «3» چون people اسم قابل شمارش (countable) می باشد و می دانیم که fewer برای اسم قابل شمارش به کار می رود اما اگر گزینه‌ی «1»، lots of بود آن هم درست بود.

70- گزینه‌ی «3» گزینه‌ی «2»، «3» مجهول می باشد اما با توجه به زمان جمله که «Simple past» می باشد پس «was taken» صحیح است.

Pent c :

Comprehension :

71- گزینه‌ی «2» زیرا در متن ذکر شده که در سال 650 میلادی مسلمانان به رودخانه جیحون رسیدند و قلمرو ساسانیان را در دست گرفته و به ایران مسلط شدند.

72- گزینه‌ی «3» چون قبل از رحلت پیامبر امپراتوری ایران و بیزانس مشغول درگیری با یکدیگر بودند.

73- گزینه a صحیح است چون «halt» به معنای «متوقف کردن» می باشد و گزینه های d, c, b به ترتیب عبارتند از «شکست دادن»، «جنگیدن» و «تغییر دادن» می باشد.

74- گزینه‌ی «2» زیرا طبق متن اعراب مسلمان در سال 650 به رود جیحون رسیدند و ساسانیان را شکست دادند.

75- گزینه‌ی «3» زیرا امپراتور بیزانس در جنگ با اعراب مسلمان شکست خورد.

76- گزینه‌ی «2» زیرا گفته شده که اولجاتیو یک اصلاح گر بوده در حالی که او یک اصلاح گر نبود و نادرست است.

77- گزینه‌ی «4» زیرا او لجاتیو رهبر ایلخان شیعه بود و غازان سنی بود.

78- گزینه‌ی «1» زیرا طبق متن اولجاتیو یک مجری کاردان بوده است.

79- گزینه‌ی «1» زیرا طبق متن بعد از مرگ اولجاتیو پسرش ابوسعید سنی گردید و در نتیجه باعث درگیری میان

سنی و شیعه گردید.

- 80- گزینه‌ی «2» با توجه به متن محمد کاظم اهل مرو بوده است.
- 81- گزینه‌ی «3» زیرا هدف نادر از اعزام پیشه‌وران به مرو و فراهم آوردن شرایط برای اردوکنشی به کاشغر بوده است.
- 82- گزینه‌ی «4» زیرا «repatriation» به معنای «برگرداندن پناهندگان به کشور خودشان» می‌باشد.
- 83- گزینه‌ی «4» زیرا «to accomplish» به معنای انجام دادن است که با «perform» هم معنی می‌باشد و معانی «1» «2» و «3» به ترتیب «همراهی کردن» و «کنترل کردن» و «کامل کردن» می‌باشد.
- 84- گزینه‌ی «1»
- 85- گزینه‌ی «1» برطبق متن اولجاتیو در سال 1310 شیعه شد که درد و رنج زیادی را به کشور وارد کرد.
- 86- گزینه‌ی «1» زیرامؤلف می‌گوید که غازان کوشش کردن برای جنگ توریسم بر علیه سنی را در سال 6-1295 موقوف کردند.
- 87- گزینه‌ی «3» زیرا کوبان با علی شاه تشریک مساعی کرد و به جای اولجاتیو تا مرگ علی شاه در سال 1324 قدم گذاشت.
- 88- گزینه‌ی «1» زیرا وقتی ابو سعید مردسلسله‌ی مغول خاتمه یافت و حسن ارشد به بین‌النهرین حکومت کرد.
- 89- گزینه‌ی «2» این متن درباره‌ی «ظهور غزنویان» صحبت می‌کند.
- 90- گزینه‌ی «4» زیرا غزنویان رهبران غوزها بودند
- 91- گزینه‌ی «» بر طبق متن «مهاجرت تعادل جمعیت را اصلاح کرد».
- 92- گزینه‌ی «3» سنی و غیرسنی صحیح است.
- 93- گزینه‌ی «2»
- 94- گزینه‌ی «2» زیرا بعد از تبعید رضا شاه، دکتر مصدق به قدرت رسید.
- 95- گزینه‌ی «1» اشغال ایران توسط متحدین در سال 1941 منجر به ایجاد یک فضای باز سیاسی شد که با توجه به گزینه‌ها گزینه‌ی «1» صحیح است.
- 96- گزینه‌ی «3» زیرا گزینه نادرست با توجه به false باید انتخاب شود و این گزینه نادرست است زیرا اشاره‌ای به اینکه «مشروطه ایرانی توسط آزادی خواهان نوشته شده» نشده است.
- 97- گزینه‌ی «3» زیرا به طبق متن اولین دوره خواب عمیق طولانی‌تر از آخرین آن است.

- 98- گزینه‌ی «3» زیرا طبق متن «معمولاً رویاهای شیرین در طول مدت خواب پارادوکسی دیده می شود.»
- 99- گزینه‌ی «2» اولین و آخرین خوابهای پارادوکسی از یکدیگر جدا هستند پس گزینه‌ی «2» صحیح است.
- 100- گزینه‌ی «1» زیرا در یک شب معمولی طبق متن خواب با یک خواب عمیق شروع می شود و با یک خواب پارادوکسی خاتمه می یابد.
- 101- گزینه‌ی «3» زیرا extinct به معنای «منقرض شدن» می باشد یعنی دیگر به وجود نمی آیند .
- 102- گزینه‌ی «3» زیرا این نوع دایناسورها قادر بودند با دندانهای خود شکار را تکه تکه کنند که به این معنی است که می توانستند شکار را به راحتی تکه تکه کنند.
- 103- گزینه‌ی «4» زیرا «چنگال های دایناسورهای جدید دو برابر چنگالهای دایناسورهای قبلی بوده است.»
- 104- گزینه‌ی «2» زیرا طبق متن هدف دانشمندان از مطالعه دایناسورها دستیابی به اطلاعاتی در مورد زمین بوده است.
- 105- گزینه‌ی «1» زیرا با توجه به متن کرول کینگ ترسناک ترین نوع دایناسورها نبوده است و ترسناک تر از آنها هم وجود داشته است.
- 106- گزینه‌ی «4» زیرا مصریان از اسکندر استقبال گرمی کردند زیرا که از اسکندر توقع داشتند تا آنها را از زیر سلطه‌ی ایرانیان آزاد کند (برهاند).
- 107- گزینه‌ی «3» disclose یعنی فاش ساختن پس با «mode some thing known» هم معنی است
- 108- گزینه‌ی «3» زیرا با توجه به متن وی نتوانست به شیوه فراعنه عمل کند زیرا تاجگذاری او در مصر محل شک و تردید است.
- 109- گزینه‌ی «4» زیرا disseminate به معن «انتشار دادن» است که با «spread» هم معنی است.
- 110- گزینه‌ی «1» زیرا بر طبق متن نخست نئو دمام فرعون مصر بوده است.
- 111- گزینه‌ی «4» زیرا میزان رشد تولید نوسانات مکرری را نشان می دهد. با توجه به متن می بینیم گاهی رشد تولید کم و گاهی زیاد شده است.
- 112- گزینه‌ی «1» در دهه‌ی 1860 رشد تولید یافته اما کمتر از سالهای 1870 و 1880 بوده است.

- 113- گزینه‌ی «3» زیرا با توجه به متن تغییرات کوچک در میزان رشد به خاطر تغییرات دوره ای در تجارت بوده است.
- 114- گزینه‌ی «2» زیرا در طول 10 سال اخیر تولید بسیار سریع بوده است.
- 115- گزینه‌ی «3» زیرا در طول 1901 تا 1950 میزان رشد تولید نسبتاً سریع بوده است.
- 116- گزینه‌ی «3» زیرا پو در تصویر پردازی شخصیت های مونث از دختر عمه اش که همسر او نیز بود الهام گرفت .
- 117- گزینه‌ی «1» حالت وخیم ذهنی پو یکی از عواملی بوده که قدرت تصویر پردازی وی را تقویت کرده است.
- 118- گزینه‌ی «2» با توجه به متن منتقدین دربارهٔ میزان نبوغ پو بعد از مرگ وی به بحث پرداختند.
- 119- گزینه‌ی «4» زیرا پو سبک نگارش خود را بهبود بخشید.
- 120- گزینه‌ی «1» پو در فرانسه بیشتر از ایالات متحده بود.

THE DECLINE OF THE BUYID EMPIRE

Baha' al-Daula, after protracted efforts, had finally succeeded in restoring some semblance of unity to the empire. He had, however, also witnessed the beginning of the decline of Buyid power in the north and had had to accept a considerable reduction of his influence in Iraq. He died in Fars in December 1012, in Arrajan, that city which from the start of the Buyid period had been a favourite seat of the senior amirs. His reign may with good reason be said to fall into two almost equal halves, the first of which extended from his accession in 989 until the turn of the century and was taken up with the struggles for Adud al-Daula's succession, and the second being the period of his undisputed senior amirate which was spent entirely in Fars and was marked by the absence of any personal intervention in Iraq or in the north. Shortly before his death he had named his son Abu Shuja', who was born in 993 and lived in Baghdad, as his successor. According to the custom which by now was hallowed by tradition, Abu Shuja was given a double title: Sultan al-Daula wa 'Izz al-Milla. The new senior amir promptly left for Shiraz in order to assume the reins of government and to put the affairs of the empire in order. He allowed his two eldest brothers to participate in this by appointing them to governorships: Abū Tahir Jalal al-Daula (born 993-4), who had been brought up with him in Baghdad, was made responsible for Basra, while Abu'l-Fawaris Qawam al-Daula (born in April 1000) was entrusted with Kirman.

Like his father, Sultan al-Daula regarded Shiraz as his official residence. He did not even deem it necessary to go to Baghdad to take part in his own solemn investiture; instead the caliph had to send the requisite documents and insignia to

Shiraz. Three years elapsed before he returned to Mesopotamia, and even then he only went as far as Ahvaz, where he received the governor of Baghdad in audience. In 408/1017-18 he visited Iraq again and revised his relationship with the 'Uqailids. The opportunity which was offered by his absence from Shiraz was promptly seized by Qawam al-Daula, who now invaded Fars from Kirman and occupied the province. In this step he was supported by the Ghaznavids, who had annexed the neighbouring province of Sistan and were now for the first time playing an active part in Buyid politics. Qawam al-Daula's attack was repulsed. Nevertheless it gave the signal for prolonged contentions between Baha' al-Daula's sons. After these had continued for several decades, the painstakingly constructed unity of the empire was destroyed. Once Qawam al-Daula had been driven out of Fars, the senior amir considered the situation there to be stable enough to allow him to return to Baghdad and concentrate his attention on that sector of the empire, one which had been neglected by his father. This undertaking opened with an outstanding success; he actually succeeded in subjugating the marshlands, that area which had hitherto repeatedly defied all attempts to conquer it. But he soon met with a problem which had always been particularly acute in Iraq, the traditional rivalry between the Dailamites and the Turks. The former had always felt more at home in Iran, and Buyid rule in Iraq had therefore tended to depend largely on the Turks. The latter now demanded that Abu 'Ali (Musharrif al-Daula), Sultan al-Daula's youngest brother (born in 1003), be made amir. Prolonged negotiations resulted in Sultan al-Daula's return to Shiraz and his recognition of his brother in Baghdad as a vassal with the title of "king of Iraq". When he tried to reverse the situation by force of arms and was defeated, he found himself obliged to resign his authority over Iraq. Musharrif al-Daula now assumed the title of "Shahanshah" and declared himself to be Sultan al-Daula's equal. In a final treaty signed in 413/1022-3, the status quo had to be permanently accepted. The three brothers now all

held the title of "Shàhanshàh" and there was no longer any "senior amir" in the traditional sense of the term.

The first to profit from the disintegration of the empire were the Kaküyids of Isfahan. After the death of Badr b. Hasanwaih, part of the Kurdish territory had been occupied by Shams al-Daula, the ruler of Hamadan, while the remainder had been overrun by the 'Annazids of Hulwan. Later Shams al-Daula turned to the Kakuyids for assistance in suppressing a rebellion in Hamadan. When he died and was succeeded by his son Sama' al-Daula, the kakuyids seized Hamadan (414/1023-4) and proceeded to expel the 'Annazids from Hulwan. Musharrif al-Daula now intervened. Though the Kakuyids were compelled to withdraw, they managed to hold on to Hamadân and cement their treaty with Musharrif al-Daula by a matrimonial alliance. The centre of their power Isfahan now entered a second golden age, comparable to that which it had enjoyed under Rukn al-Daula.

ترجمه متن

انحطاط امپراتوری آل بویه

بهاءالدوله پس از کوششهای مستمر عاقبت موفق گردید که به صورت ظاهر وحدت امپراتوری را بدان بازگرداند. اما وی شاهد زوال قدرت آل بویه در شمال نیز بوده است و ناگزیر به پذیرفتن این حقیقت گردید که نفوذ وی در عراق به میزان زیادی کاهش یافته است. وی در جمادی الاخری 403 ق/دسامبر 1012 م در شهر ارجان از ولایت فارس شهری که از آغاز عصر آل بویه مقر محبوب امیرالامراهای بویهی بوده است چشم بر جهان فرو بست. به ضرس قاطع می توان گفت که پادشاهی بهاءالدوله را تقریباً به دو بخش برابر تقسیم توان کرد: بخش نخست از جلوس وی در سال 379 ق/989 م آغاز می شود و تا پایان قرن ادامه می یابد. این بخش از پادشاهی بهاءالدوله مشحون از جنگ و ستیز بر سر جانشینی عضدالدوله بوده است و قسمت دوم پادشاهی وی دوره امیرالامرای بلامنازع اوست که تمامی این دوره را در فارس بسر آورده و با عدم هرگونه دخالت او در عراق یا شمال ممیز است. بهاءالدوله اندکی پیش از مرگش پسرش ابوشجاع را که در سال 383 ق/993 م چشم به جهان گشوده بود و در بغداد بسر می برد نامزد جانشینی خود کرد. بنابر رسمی که در این تاریخ به اندازه سنت گرمی بود به ابوشجاع لقب مضاعف داده شد و او سلطانالدوله و عزالمه نام گرفت.

امیرالامرای جدید بی درنگ برای در دست گرفتن زمام امور مملکت و سامان بخشیدن به امور دولت آل بویه رهسپار شیراز شد. وی با گماردن دو برادر بزرگتر خویش به حکومت، آنها را در اداره دولت آل بویه سهیم کرد. سلطانالدوله برادر بزرگترش ابوطاهر جلالالدوله (متولد سال 383-4 ق/993-4 م) را که با او در بغداد بزرگ شده بود به حکومت بصره گماشت و ابوالفوارس قوامالدوله متولد جمادی الاولی (390 ق/1000 م) را حکومت کرمان داد.

سلطانالدوله نیز مانند پدر شیراز را اقامتگاه اداری خود می دانست. وی حتی رفتن به بغداد و شرکت جستن در آیین اعطای لقب و خلعت را ضروری ندید. در عوض خلیفه ناگزیر گردید اسناد و نشان لازم را به شیراز بفرستد. سه سال گذشت تا وی به بین النهرین بازگشت و حتی در این هنگام نیز تا اهواز پیشتر نرفت و در این شهر در حضور عام حکومت بغداد یافت. سلطانالدوله در سال 408 ق/18-1017 م بار دیگر از عراق دیدن کرد و در مناسباتش با بنی عقیل تجدید نظر نمود. اما قوامالدوله بی درنگ از فرصت غیبت برادر از شیراز استفاده کرده از کرمان به فارس تاخت و ولایت مزبور را متصرف شد. در این مرحله غزنویان که ولایت سیستان در مجاورت کرمان را به قلمرو خود منضم کرده بودند و می رفتند که برای نخستین بار نقش فعالی در سیاست آل بویه ایفا کنند به یاری قوامالدوله برخاستند. حمله قوامالدوله دفع گردید. با این همه حمله قوامالدوله به فارس نشانه ستیزه های دیرپای میان پسران بهاءالدوله بوده است. این ستیزه ها چندین

دهه ادامه یافت و در نتیجه وحدت امپراتوری که با رنج بسیار حاصل شده بود از هم پاشید.

همین که قوام‌الدوله از فارس بیرون رانده شد امیرالامرا اوضاع ولایت را آنقدر آرام دید که به خود اجازه بازگشت به بغداد دهد و توجه خویش را به آن جبهه که از هنگام پادشاهی پدرش از آن غفلت شده بود متمرکز کند. این اقدام با پیروزی بزرگی آغاز گردید. به‌راستی وی موفق گردید ناحیه باطلاقی جنوب عراق را که تا این هنگام تمام اقداماتی را که در جهت فتح آن می‌شد دفع می‌کرد به زیر طاعت خویش درآورد. اما دیری نگذشت که امیرالامرا با مشکلی مواجه گشت که همواره خصوصاً در عراق حاد و دشوار بوده است، یعنی رقابت سنتی میان دیلمان و ترکان. دیلمان پیوسته در ایران بیشتر احساس در وطن بودن داشتند و از این‌رو حکومت آل بویه در عراق بیشتر متوجه وابستگی با ترکان بوده است. ترکان در این هنگام درخواست کردند که ابوعلی (مشرف‌الدوله)، کهترین برادر سلطان‌الدوله (متولد 393 ق/1003 م) را به امیری بردارند. پس از گفت‌وگوهای طولانی عاقبت سلطان‌الدوله به شیراز بازگشت. اما قرار بر آن نهادند که مشرف‌الدوله با لقب «ملک عراق» به نیابت از برادر در عراق حکومت کند. هنگامی که سلطان‌الدوله کوشید تا با نیروی نظامی اوضاع را به نفع خود تغییر دهد مغلوب و منهزم گردید، خود را ناگزیر دید که از قدرت خویش در عراق دست بشوید. در این هنگام مشرف‌الدوله لقب «شاهنشاه» اختیار کرد و خود را با سلطان‌الدوله برابر خواند. در قراردادی نهایی که در سال 413 ق/3-1022 م میان دو برادر امضا شد هر دو طرف پذیرفتند که وضع موجود را حفظ کنند. در این تاریخ هر سه برادر لقب «شاهنشاه» داشتند و دیگر امیرالامرای به مفهوم سنتی این اصطلاح وجود نداشت.

نخستین کسانی که از تجزیه امپراتوری آل بویه سود بردند بنی کاکویه اصفهان بودند. پس از مرگ بدر بن حسنویه بخشی از ناحیه کردان به تصرف شمس‌الدوله پادشاه همدان درآمد و بقیه این ناحیه عرصه تاخت و تاز عنازیان حلوان بوده است. بعدها شمس‌الدوله برای سرکوبی شورشی که در همدان بروز کرده بود از بنی کاکویه یاری خواست. هنگامی که شمس‌الدوله درگذشت و پسرش سماء‌الدوله جانشین او گشت بنی کاکویه همدان را متصرف شدند (414 ق/4-1023 م) و عنازیان را از حلوان بیرون راندند. در این هنگام مشرف‌الدوله مداخله کرد. اگرچه بنی کاکویه ناگزیر به عقب‌نشینی شدند اما موفق گردیدند همدان را همچنان در دست خود نگه دارند و با برقرار کردن پیوند خویشاوندی پیمان خود را با مشرف‌الدوله محکم‌تر سازند. در این هنگام اصفهان که مرکز قدرت بنی کاکویه بود وارد عصر طلایی دومی گردید که با عصر شکوهمندی این شهر در ایام پادشاهی رکن‌الدوله پهلوی می‌زد.

Less than a decade after the failure of these Venetian efforts to combine with Persia against the Ottoman Turks, Bartholomeu Diaz rounded the Cape of Good Hope, but a threatened mutiny of his men prevented him from proceeding further. While Diaz was on his famous voyage, a Portuguese named Pero da Covilha travelled across Egypt, sailed down the Red Sea and crossed the Indian Ocean. He was the first Portuguese to set foot on Indian soil. On leaving India, he landed on the island of Hormuz, which he was likewise the first of his nation to visit. From Hormuz da Covilha returned to Egypt, where he wrote in great detail the report of his travels east of Suez. This report proved to be of great value to those responsible for planning Vasco da Gama's truly epoch-making voyage round the Cape of Good Hope to India. This was an achievement of capital importance: the Portuguese sea captains, trained in the tradition of Prince Henry the Navigator, had succeeded in outflanking Islam by sea. Moreover, as was apparent soon afterwards, they had also, commercially speaking, outflanked the Venetians and Genoese. Though it may be doubted whether Henry the navigator had ever thought of Persia when he was formulating at Sagres his plans for ocean travel and discovery, it was undoubtedly his inspiration which led ultimately to the rounding of Africa and the inauguration of the long sea route from Europe to the Persian Gulf, India and beyond. This wonderful achievement had great effects on the relations between Persia and the west. Portugal, as the pioneer, was naturally the first to benefit and then make the contact permanent. With the additional route to Persia now open, there was soon to be a great increase in the number of travellers from the west to that country.

Shortly before the close of the century, a Genoese named Hieronimo di Santo Stefano, after a very hazardous journey to India and Ceylon returned to Europe via

Hurmuz, Shiraz, Isfahan, Tabriz, Aleppo and Tripoli. His account of Persia does not, however add appreciatively to our knowledge of the country at that juncture. Although there had been, as has been **seen**, quite a considerable interchange of travellers between Persia and the west in the **cousse** of the 15th century, it is improbable that more than a limited number of people in Europe had any precise knowledge of the country by its close. It must be borne in mind that the reading public of those days was small and that it was only in the latter part of the century that printed material became available. People were then on the whole more drawn to fabulous tales than to factual narrations. They liked to read of terrible monsters, of dog-headed men and of men with no heads at all. They were regaled with much material of this kind in the *Traveis* of Sir John Mandeville, wrinen about 1356, the real outhor of which was either Jean de Bourgogne or, **less** probably, Jean **doutremeuse**. born *of* them natives of Liege. In the *Mirroure of the world*. which Coton transiated from Coussouin's *Image du Monde* and printed in 1480 or the following year, there occurs this passage:

Emonge alie other ther is a Contree named Perse. and contyneth xxxiii regyons: of which the first is the *Royame* of Perse, where is a **science** called Nygromancie was first founder, which **science** constrayneth the enemy, the fende. to be raken and holde prisonner. In this contree groweth a pese whiche is so noot that is skaldeth the handes of them that holde it, and it growetn with encresynge of the mone, and with wayning it discreceth at eche tyme of his cours, It helpeth wel to them that ben nygromanciers.

In the early years of the 16th century Ludovico *di varthema* of Bologna, whose chief claim to fame is that he performed the pilgrim- age ta Mecca, landed at Hurmuz, which he **desoribed** as a noble and extremely beautiful city. He went ta Shiraz, whcre he mer a Persian merchant whom he had known at Mecca. This merchant took Varthema to his home at "Eri" (Herat), which he maintained was in "Corazani" (Khurasan), but which was prabably the village of Herate khurra, near Nairiz, in Fars.

ترجمه متن

بارتولومئودیاس نزدیک به یک دهه بعد از شکست تلاش‌های ونیزیان، برای اتحاد ایران علیه ترکان عثمانی، دماغه امید نیک را دور زد ولی شورش مردان او از پیشروی بیشتر جلوگیری کرد. یک نفر پرتغالی به نام پروداکویلا همزمان با سفر معروف دیاس، از طریق مصر وارد دریای سرخ شد و از آنجا تا اقیانوس هند راند. او نخستین پرتغالی بود که در خاک هند پیاده شد. پس از بازگشت از هند به طرف جزیره هرمز راند و باز او نخستین فرد پرتغالی بود که از این جزیره دیدن کرد. داگویلا از هرمز به مصر برگشت و در آنجا گزارش مهم خود را درباره سفر به شرق سوئز نگاشت. گزارش او برای نقشه سفر ادواری واسکودوگاما از دماغه امید نیک تا هند گره‌گشا بود و ارزش زیادی داشت. سفر دوگاما دستاوردی عظیم بود. دریانوردان پرتغالی که با سنت دریانوردی شاهزاده ناخدا هانری بار آمده بودند توانستند سرزمین‌های حاشیه‌ای جهان اسلام را از طریق دریا بپیمایند. به‌علاوه چنانچه چندی پس از آن روشن شد آنها به لحاظ بازرگانی فراتر از ونیزیان و جنوایی‌ها رفتند. با اینکه جای تردید است که ناخدا هانری در موقع طرح‌افکنی سفرها و اکتشافات اقیانوسی خود در ساگرس چیزی درباره ایران می‌دانسته، ولی با تشویق‌ها و الهامات او بود که بالاخره آفریقا را دور زدند و راه طولانی دریایی اروپا به خلیج فارس، هند و ماورای هند گشوده شد. این دستاورد غریب تاثیری عمیق در روابط بین ایران و غرب گذاشت. پرتقال که در این قلمرو پیشگام بود نخستین مملکتی بود که از این روابط بهره گرفت و تماسی مداوم و دراز آهنگ ایجاد کرد. با ایجاد راه دریایی به سوی ایران تعداد سیاحان غرب در این مملکت افزایش یافت.

یک نفر جنوایی به نام هیرو تیمودی سانتو استفانو کمی قبل از پایان این سده پس از یک سفر مخاطره‌آمیز در هندوسیلان از طریق هرمز، شیراز، اصفهان، تبریز، حلب و تریپولی به اروپا برگشت. ولی گزارش او درباره ایران چیزی بر دانسته‌های ما در آن دوران نمی‌افزاید.

چنانچه دیدیم با اینکه در سده پانزدهم بین ایران و غرب سیاحان زیادی در گشت و گذار بودند ولی بعید است که تعداد زیادی از مردم اروپا اطلاعاتی دقیق از ایران داشته باشند. باید یادآوری کرد که افراد باسواد در آن روزگار اندک بودند و در اواخر این قرن بود که اطلاعات چاپی در اختیار مردم قرار گرفته است. از این‌رو اطلاعات مردم اروپا درباره ایران آن روزگار بیشتر مشحون از افسانه بود تا واقعیت. آنها می‌خواستند چیزهایی درباره هیولاهای وحشتناک، انسان‌های سر سگ و انسان‌های بدون سر بخوانند. آنها با این نوع اطلاعات افسانه‌ای در سفرهای سر جان میندویل که در حدود سال

1356 م نوشته شد سرگرم می‌شدند و نویسنده واقعی این سفرنامه هم یا ژان دو بورگونی و یا به احتمال کم ژان دوترمو بوده که هر دو از اهالی لیژ بوده‌اند. در مرآت العالم که کاکستن از روی Image du Monde کازین ترجمه کرد و در سال 1480 م و یا یک سال بعد منتشر ساخت قطعه زیر را می‌خوانیم:

«در میان کشورهای دیگر کشوری هم به نام ایران وجود دارد که شامل سی و سه منطقه است: از میان این مناطق یکی هم رویام فارس است که علمی به نام نیگرومانسی نخستین بار در آن پدید آمد و با این علم دشمنان و فراریان را دستگیر و زندانی می‌سازند. در این سرزمین قیری به‌دست می‌آید که بسیار داغ است و اگر دست به آن بخورد پوست دست قلوه‌کن می‌شود. از این‌رو دانستن علم نیگرومانسی برای هر کدام آنها ضروری است.»

لودوویکودی وارتما از اهالی بولونیا که داعیه زیارت مکه را در سر داشت تا به نامی برسد در سال‌های نخستین سده شانزدهم در هرمز پیاده شد و آنجا را شهری عالی و بسیار زیبا دید. به شیراز رفت و در آنجا یکی از تجار ایرانی را که در مکه دیده بود پیدا کرد. این تاجر وارتما را به خانه‌اش در «یری» (هرات) برد که به نظر او در خراسان بود، ولی احتمالاً روستای هرات خُره در نزدیکی نیریز فارس باید بوده باشد.

Vologeses I remained upon the Parthian throne until A.D. 79, the year of his last known

dated tetradrachm. Yet already in A.D. 78, a rival, Pacorus II, was issuing dated coins from the mint of Seleucia, and must have been contending with him for possession of the mint – city. In A.D. 80 – I another pretender, Artabanus IV, briefly issued coins at that mint, but by A.D. 83 Pacorus was again the only ruler attested. Such indications of internal conflict in the Arsacid kingdom suggest conditions which could once more have tempted the Roman emperors to launch a campaign against their traditional adversary. Vespasian (A.D. 70-9), as Roman commander in Judaea before his accession, had maintained amicable, or at least neutral, relations with Vologeses I. Domitian (A.D. 81-96) apparently dreamed of a great expedition in the East, but it was the soldier emperor Trajan (A.D. 98-117) who developed a practical plan, and put it into effect. In Parthia, the coinage of Pacorus came to an end in A.D. 96/7. A second Vologeses appears on the coinage in A.D. 105/6, and was soon contesting the throne with one Osroes, the brother or brother-in-law of Pacorus. As usual the immediate cause of friction with Rome arose from the situation in Armenia. Osroes deposed a certain Tiridates from the Armenian throne, and put in his place a certain Axidares, the son of Pacorus II. The decision was taken without consultation with Rome, and may thus have provided the *casus belli*. After the conclusion of the Dacian war, on 27 October 113, Trajan set sail for the east. An embassy from Osroes met the emperor at Athens, expressing their master's desire for peace, and informing him that Axidares had now been deposed from the Armenian throne, and requesting his replacement by his brother

Parthamasiris. However, Trajan rejected the request, and indeed the presents brought by the embassy.

At this point a word must be said about the sources available for the expedition of Trajan. Unlike the previous Roman campaigns, it lacks a continuous and accurate narrative. A major historian, Arrian, accompanied the force, and described its operations in his *Parthica*, but the work did not survive intact. It is known from fragments in the *Bibliotheca* of Photius, citations in the dictionaries of Suidas and Stephanus Byzantinus, and from book LXVIII of Dio Cassius. The latter in turn is preserved in two Byzantine collections of excerpts, and in the epitome of Xiphilinus of which portions are transmitted by Zonaras. Because of this fragmentary transmission, it is not always easy to place isolated episodes, or fix the sequence of events. Independent of the Arrian tradition is the account of Malalas, a version thought to possess authority of its own based on local records from Antioch, but of rather uneven reliability and quality. To these two narratives, neither wholly satisfactory, some fixed points are added by the evidence of Latin inscriptions; and Roman coins provide a few additional hints.

Trajan devoted the year A.D. 114 to a campaign in Armenia. He established his advanced base at Melitene (Malatiya), where letters were received from Parthamasiris. Later he pushed forward to Arsamosata, and eventually to Satala. At Elegia, not far to the west of Erzerum, an interview was granted to Parthamasiris. The latter, following the precedent of Tiridates, removed his diadem and placed it before Trajan, expecting to have it replaced on his head; but the emperor made no such move. After the Arsacid had complained of his treatment he was permitted to withdraw, but his Roman cavalry escort brought him to a halt, and apparently on Trajan's order, killed him on the spot. The Roman army then proceeded with the detailed "pacification" of Armenia, even attacking the Mardi, who were said to live on the eastern side of Lake Van. Thus Armenia was once more made into a Roman

province, and a procuratorial governor appointed. For his part in this campaign the emperor received the title "Optimus Princeps."

Trajan turned south to deal with northern Mesopotamia. Here the plan was to reduce Nisibis -hitherto the stronghold of the Parthian frontier zone -and the border kingdom of Edessa. A new, and shortened, Roman border was to be established further to the south on the line of the Chaboras river and the Jabal Sinjar. A milestone of Trajan bearing the title *Parthicus*, granted as a consequence of this campaign, was reported from the village of Karshi on the route from Nisibis to Singara. The Parthian coinage issued at Seleucia during this period suggests by its alternations that a dynastic struggle was in progress between Osroes (Khusrau), currently in control of Babylonia, and Vologeses II in Iran. Such a division in the control of the Parthian kingdom was becoming increasingly usual as the 2nd century advanced, and contributed to the weakening of Parthian defence against external invaders. Moreover, it has been further suggested that Pacorus II was still alive and pursuing his claims at the same time, a view which the attribution to him of copper coins of Seleucia dated A.D. 114/5 seems to confirm. Throughout the campaign of Trajan in Upper Mesopotamia, there is no report of intervention by Osroes or his army, except for his brief demonstration against Manisares, a dissident Parthian vassal in Gordyene. Mebarsapes, ruler of Adiabene, between the Greater and Lesser Zab rivers, was the main leader of what resistance could be offered. He was aided from time to time by other local chiefs, of whom the most celebrated was the phylarch Sporaces, whose fort at Halibiya on the Euphrates is mentioned by Shapur the Great in his *Res Gestae*. Trajan overcame all opposition and retired to spend the winter of A.D. 115/6 at Antioch, where he narrowly escaped injury in the severe earthquake which took place in December of that year.

ترجمه متن

بلاش یکم تا سال 97 میلادی یعنی سالی که آخرین سکه‌های چهار دراهمی تاری‌دارش در دست است بر تخت پارت باقی ماند. اما در سال 78 میلادی رقیبی به نام پاکر دوم در سکه خانه سلوکیه به نام خود سکه‌های تاری‌دار ضرب می‌کرد و می‌بایست بر سر تسلط بر این شهر – سکه‌خانه با وی در کشاکش بوده باشد. در سال 1-80 میلادی مدعی دیگری به نام اردوان چهارم مدتی کوتاه در همان سکه‌خانه به ضرب سکه پرداخت. اما شواهدی وجود دارد که در سال 83 میلادی باری دیگر پاکر تنها پادشاه بوده است. چنین نشانه‌هایی از ستیزه‌های خانگی در قلمرو اشکانیان، از اوضاعی حکایت می‌کند که می‌توانست باری دیگر امپراتوران روم را به لشگرکشی علیه دشمن سنتی خود تحریک کند. و سپاسیانوس (9-70 م) که پیش از برآمدن به تخت امپراتوری، والی روم در فلسطین بود روابط دوستانه یا دست کم بی‌طرفانه با بلاش یکم را همچنان حفظ کرده بود. دومیتیانوس (96-81 م) ظاهراً رویای یک لشگرکشی بزرگ به شرق را در سر می‌پروراند. اما این تراژان (ترایانوس)، سرباز – امپراتور روم (117-98 م) بود که نقشه‌ای عملی طرح کرد و آن را به اجرا گذاشت. در پارت سکه‌زنی پاکر در سال 96/7 میلادی پایان گرفت. در سال‌های 105/6 میلادی بلاش دومی بر سکه‌ها ظاهر می‌شود، اما به‌زودی خسرو نامی که برادر یا داماد پاکر بود بر سر تصاحب تاج و تخت با وی به منازعه برخاست. مثل همیشه علت اصلی اختلاف با روم از اوضاع ارمنستان سرچشمه می‌گرفت. خسرو تیرداد نامی را که بر تخت شاهی ارمنستان نشسته بود از پایگاهش به زیر کشید و آکسیدارس نامی را که پسر پاکر دوم بود بر جای او نشاند. این تصمیم بدون مشورت با روم گرفته شد و بدین ترتیب دستاویزی برای آغاز جنگ گردید. ترایانوس پس از پایان جنگ داکیا در 27 اکتبر 113 میلادی به مقصد شرق شراع کشید. هیات سفارتی که خسرو اعزام کرده بود در آتن با امپراتور دیدار نمود و تمایل مخدوم خود به صلح را به آگاهی او رساند و به وی اعلام کرد که اکنون آکسیدارس را از تخت ارمنستان برداشتند و خسرو پیشنهاد می‌کند که برادش پارثامازیرس را به‌جای او بنشانند. اما ترایانوس این درخواست و در واقع هدایایی را که هیات برای او آورده بود رد کرد.

در اینجا باید سخنی درباره منابع موجودی که به سفر جنگی ترایانوس می‌پردازند گفته شود. برخلاف لشگرکشی‌های سابق رومیان این سفر جنگی فاقد روایت پیوسته و کامل است. مورخ بزرگی نظیر آریان در این سفر با نیروهای رومی همراه بود و عملیات جنگی آنان را در کتاب پارسیکا توصیف کرد است. اما این اثر از دستبرد ایام در امان نماند. این

کتاب را از طریق پاره‌هایی از آن که در Bibliotheca اثر فوتیوس آمده، استندهایی که در لغت‌نامه‌های سوئیداس و استفنوس بوزانتینوس به آن شده و از کتاب شصت و هشتم دیون کاسیوس می‌شناسیم. کتاب اخیر به نوبه خود در دو مجموعه بیزانسی از منتخبات و در مختصر خیفیلینوس که قسمت‌هایی از آن را زوناراس انتقال داده محفوظ مانده است. به واسطه این انتقال پراکنده و ناقص تعیین جای دقیق داستان‌های تک‌افتاده و جدا و مشخص کردن توالی و ترتیب رویدادها همیشه آسان نیست. مستقل از روایت آریان گزارش مالاس است که چون برگرفته از گزارش‌های محلی انطاکیه است تصور می‌رود که منبع موثق و معتبری باشد. اما اعتبار و کیفیت آن تا اندازه‌ای ثابت و یک‌دست نیست. مدارک و شواهد کتیبه‌های لاتین برخی مطالب محرز بر این دو روایت که هیچ‌کدام کاملاً کافی و مقنع نیستند می‌افزایند و سکه‌های رومی نیز اشارات اضافی چندی در این زمینه به دست می‌دهند.

ترایانوس سال 114 میلادی را صرف لشگرکشی به ارمنستان کرد. وی پایگاه اصلی خود را در ملطیه مستقر ساخت و در همین جا بود که نامه‌هایی از پارثامازی里斯 دریافت کرد. پس از آن به سوی آرساموستا پیش راند و سرانجام به ساتالا رسید. در الگیا که به فاصله اندکی در مغرب ارزروم قرار داشت به پارثامازی里斯 اجازه داده شده که به حضور امپراتور برسد. پارثامازی里斯 به تقلید از سلف خود تیرداد، تاج را از سر خود برداشته، پیش امپرتور نهاد و امیدوار بود که امپرتوری، تاج را دوباره بر سر او خواهد گذاشت، اما وی حرکتی نکرد. پس از آنکه شاهزاده اشکانی از رفتار امپراتور شکایت کرد، به او اجازه دادند که بازگردد. اما سواران رومی که وی را همراهی می‌کردند متوقفش ساختند و ظاهراً به دستور ترایانوس بی‌درنگ به قتلش آوردند. آنگاه سپاهیان رومی به «آرام‌سازی» کامل و سراسری ارمنستان پرداختند و حتی به مردی‌هایی که گویند در کران شرقی دریاچه وان نشیمن داشتند حمله بردند. بدین ترتیب ارمنستان باری دیگر به صورت ولایتی رومی درآمد و کارگزاری رومی به حکومت این سرزمین گماشته شد. امپراتور به خاطر شرکت در این سفر جنگی لقب «اوپتیموس پرنسپس» یافت.

ترایانوس متوجه جنوب گردید تا به شمال بین‌النهرین بپردازد. در اینجا قصد وی آن بود که نصیبین – که تا این زمان دژ ناحیه مرزی پارتیان بود – و پادشاهی مجاور آن ادسا (الرها) را به اطاعت خود درآورد. قرار بود مرز رومی تازه و کوتاهی در جنوب خط رود خابور و جبال سنجار برقرار گردد. گزارش شده که ستون مایل‌شماری از ترایانوس که لقب پارثیکوس که به مناسبت این سفر جنگی به او اعطا شده بود بر آن نقش گردیده، در روستای کرشی که بر سر راه جاده نصیبین به سینگاره قرار دارد پیدا شده است. تناوب و توالی سکه‌های پارتی که در این دوره در سلوکیه ضرب می‌شده حکایت از آن

دارد که جنگ خانگی میان خسرو که معمولاً بر بابل استیلا داشت و بلاش دوم که بر ایران فرمان می‌راند در جریان بود. با گذشت سال‌های سده دوم میلادی این تقسیم و تفرقه در اداره پادشاهی پارت به صورت عادی درآمد و در تضعیف دفاع پارتیان در برابر مهاجمان بیگانه موثر افتاد. از این گذشته گمان رفته است که پاکر دوم تا این زمان هنوز زنده بود. در عین حال دعاوی خود را تعقیب می‌کرد و ظاهراً این نظر را سکه‌های مسینی که وی در سال‌های 114/5 میلادی در سلوکیه ضرب کرده تایید می‌کنند. در سراسر سفر جنگی ترایانوس به بین‌النهرین بالا خبری از دخالت خسرو یا سپاه او نیست، جز اینکه در برابر مانیزارس دست‌نشانده ناسازگار پارتیان در گوردوئن عرض اندام کوتاهی کرد. مبارسپس فرمانروای آدیابن که میان زاب بزرگ و زاب کوچک قرار داشت رهبر اصلی آن مقدار از مقاومتی بود که در برابر رومیان صورت گرفته بود. وی را گهگاه روسای محلی که معروف‌ترین آنها یکی از روسای قبایل به نام اسپوراسس بود که دژ او در حلیبیه بر کران رود فرات قرار داشت و شاپور کبیر در کارنامه‌اش از آن یاد کرده یاری می‌دادند. ترایانوس بر همه مخالفان فایق آمد و برای گذراندن زمستان سال 115/16 میلادی در انطاکیه به این شهر عزیمت کرد و در آنجا از زمین‌لرزه شدیدی که در دسامبر همان سال وقوع یافت به سختی جان به سلامت برد.

Certain regions of the world are distinguishable as being associated with a particular human culture pattern, which is at once distinctive in character and also sufficiently strong to have survived as a readily identifiable entity over many centuries. Such geographical regions-e.g. China, Egypt, and France, to take a few only-can be said to be the home of a human group that each possesses a high degree of social cohesion, which in turn fosters a sustained though possibly fluctuating political identity, a characteristic way of life, and a material culture which can be recognized as individual and is capable of affecting other cultures to a varying degree. China has remained a significant political unit over several millennia, with its artistic and commercial products esteemed in Europe by Romans and moderns alike; Egypt, despite recurrent invasion and temporary subjection, has remained one of the focal areas of the eastern Mediterranean since biblical times at least; and there is no need to emphasize for the modern period the pervasive intellectual, political, and artistic influence of France.

In the designation of such human groups, association with a particular territory is implied. Use of the term "association" is deliberate, and invites the question: how much, if anything at all, of human activities, political groupings, and cultural efflorescence can be said to derive from the geographical location in which they develop? Could the city-states of classical Greece have evolved as they did if Athens had been located within the forests of Hercynian Europe; or is it reasonable to believe that Sung pottery might equally have been produced on the banks of the Zambezi? For many, such questions will be totally irrelevant, since it is possible to hold that the evolution of human society is a function of human will, wholly controlled by human impulse and predilection, with no or at most only incidental relationship to non-human agencies. One must explain a Napoleon, a Gladstone, or a Hitler in terms strictly of personality and individual 'action within the human circumstances of a particular epoch.

ترجمه متن

مناطق از جهان متمایز می‌باشند، چراکه مرتبط با الگویی خاص از فرهنگ انسانی بوده و در هویت متمایز می‌باشد و همچنین آنقدر مستحکم است که توانسته است در طول چندین قرن به‌عنوان نهادی مشخص باقی بماند. چنین مناطق جغرافیایی – مانند چین، مصر و فرانسه – را می‌توان وطن گروهی از افراد نامید که هر یک انسجام بالای اجتماعی داشته که در مقابل باعث ایجاد هویت سیاسی ثابت یا متغیر، روش خاص زندگی و فرهنگی مشخص می‌شود که منحصر به فرد بوده و قادر به تاثیرگذاری بر دیگر فرهنگ‌ها خواهد بود. چین در طول چندین هزاره، واحد سیاسی قابل ملاحظه‌ای باقی ماند با محصولات هنری و بازرگانی‌اش که در اروپا به وسیله رومی‌ها و دیگر کشورهای جدید مورد تمجید قرار می‌گرفت. مصر علیرغم تجاوزات مکرر و استیلای موقتش دست کم از زمان عیسی مسیح (ع) یکی از مناطق مرکزی در شرق مدیترانه باقی ماند و لازم به ذکر نیست که تاثیر گسترده روشنفکری، سیاسی و هنری فرانسه را بر عصر حاضر تاکید کنیم.

در ایجاد چنین گروه‌های انسانی ارتباط با منطقه‌ای خاص مستتر می‌باشد. استفاده از واژه «ارتباط» تعمدی است و این سوال را ایجاد می‌کند: چه میزانی، در صورت وجود، از فعالیت‌های انسانی، گروه‌های سیاسی و شکوفایی فرهنگی می‌تواند از منطقه جغرافیایی نشأت گیرد که در آن توسعه یافته است؟ آیا دولت شهرهای یونان باستان می‌توانست شکل بگیرد، اگر در میان جنگل‌های دوره هرسینی اروپا قرار گرفته بود؟ و آیا منطقی است که باور کنیم سفال‌گری سونگ به همان شکل می‌توانست در ساحل رود زامبزی ایجاد شود؟ برای بسیاری از افراد چنین سوالاتی ممکن است کاملاً بی‌ربط باشد، چرا که می‌توان باور داشت که تکامل جامعه بشری عملکرد اراده و خواست انسان است و کاملاً تحت کنترل انگیزه و تمایل انسان می‌باشد و هیچ ارتباطی با عوامل غیر بشری ندارد. باید ناپلئون، گلدستون یا هیتلر را فقط در خصوص شخصیت و عملکرد فردی در شرایط خاص بشری در برهه‌ای از زمان تشریح نمود.

During the Early Bronze Age, the territorial organization of the protourban societies of eastern Iran was characterized by very powerful tendencies towards demographic concentration which had no equivalent in other western Asian regions. The disparity between rural villages and the centre in each enclave increased during the first half of the third millennium B.C. While the average size of the smaller villages remained that of the Chalcolithic settlements of the fifth and fourth millennia B.C. (between ۰.۸ and ۱.۲ ha), the hegemonic centres increased out of all proportion. The most typical case is certainly that of Sistan, where Shahr-i Sokhta grew from the ۱۵-۱۷ ha, of Period I (۳۲۰۰-۲۸۰۰ B.C.) ۱۰ ۱۵۰ ha in Period III (about ۲۴۰۰ B.C.) At this time the next settlement in the Helmand delta in order of size was barely ۴ ha in area, while the other forty so far located range between ۰.۵ and ۲ ha. During the same time-span, the increase *in* size of Mundigak was equally astonishing, rising from ۶-۸ ha in Period III to ۵۵-۶۰ ha in Period IV despite its highly excentric position with respect to the Kandahar plain, where most fertile farmland is found. In the two enclaves on the Helmand, the maximum increase in area achieved by the main centres by the mid-third millennium B.C. is thus almost identical, that is, seven to eight times their *area* at the end of the Chalcolithic, some ۴۰۰ years earlier. The growth of Shahdad was equally great, at least according to the preliminary observations of the few surface reconnaissances carried out so far.) The development that took place in the Damghan plain at the turn of the third millennium B.C. reflected a third type of situation: Hissar declined from the ۱۲-۱۵ ha reached in Period I during the fourth millennium B.C. to ۷-۸ ha immediately after the mid-third millennium. However, this decrease in area was accompanied by a marked tendency to demographic concentration. In a recent survey only two protohistoric settlements

were located, both of which were no greater than 1 ha in area. As in all piedmont oases in eastern Iran and southern Turkmenistan, the urban agglomeration here was even stronger, achieving the concentration of both population and non-rural activities into a single centre capable of directly managing also most of the agricultural resources over a radius of 10-12 km.

However, there is no need to explain all settlement growth in terms of population density, considering that our object of archaeological observation concerns surfaces and not people. Growth in the size of urban centres is not solely related to the concentration of rural populations but also to the increase in the number of specialized functions. Ceremonial infrastructures, administration organization, the stockpiling of agricultural produce, and craft activities are but some of the more apparent in the archaeological record. Each one called for the allocation of new areas to be added to or superimposed on the existing residential quarters, thus materially characterizing the hegemony of the centre over the territory. In the case of Shahr-i Sokhta, the process continued for the whole of the first half of the third millennium B.C. Until 2600 B.C. the craft activity production centres were scattered throughout the residential areas and agricultural villages. Five hundred years later the latter occupied 30-39 ha in the western and southern quarters of the city. At the same time, the area of the graveyard, which was always kept rigidly separate from the inhabited part, grew by some 21 ha. If we consider also the ceremonial and palace structures, still somewhat incompletely identified, as well as the gaps left in the gradually abandoned blocks, the alleged population increase would be reduced considerably. Hissar is an even more striking example of such a segregative use of space at the beginning of the third millennium B.C. In Period II, almost a third of its total area was allocated to craft production, particularly the smelting of copper from the nearby deposits in the Damghan hills. A similar

pattern has been observed at Shahdad where copper-smelting and bead-making surface spreads account for nearly a quarter of the whole site.

The numerous craft activities involved the manufacture of ornaments, instrumental goods and domestic commodities. Pottery production and copper-smelting are therefore found side by side with large areas covered with wasters from the production of beads and other ornaments made of lapis lazuli and turquoise at Shahr-i Sokhta and Hissar, soap-stone at Tepe Yahya, chalcedony, quartz and flint at Shahr-i Sokhta, imestone and soap-stone again at Hissar. It is interesting to observe how the production areas of the more exotic semi-precious stones such as lapis lazuli and turquoise were rigidly separate from those in which ornaments made of local materials were produced. At Shahr-i Sokhta this separation continues also in the burial context, with graves of stone-cutting craftsmen buried with their tools and specimens of their products. On the basis of the surface spreads of wasters, most of these workshops can be assumed to have occupied no more than one or two rooms or courtyards with comparatively few infrastructures in which a set of stone and wooden tools differing very little from the Neolithic tradition were used almost exclusively. The innovation lay not so much in the technology as in the organization of the production forces, reaching the definitive separation of specialities from the domestic sphere. Only the pyrotechnological activities, mostly pottery-making and metal-working, were destined to become actual factories with large numbers of workmen organized in several hierarchical levels. With the advent of urbanization, this gave birth to the craftsmen's quarters at Hissar, Altyn-depe, Shahdad, and Shahr-i Sokhta.

ترجمه متن

در طول اوایل عصر برنز سازمان منطقه‌ای جوامع شهری اولیه در شرق ایران را می‌توان با گرایش‌های شدیدی به تمرکز جمعیتی توصیف کرد که هیچ‌گونه نظیری در دیگر مناطق غرب آسیا نداشت. عدم تناسب بین روستاها و شهرها در هر منطقه در نیمه اول هزاره سوم قبل از میلاد افزایش یافت. اگرچه اندازه متوسط روستاهای کوچک به همان میزان روستاهای دوره مس‌سنگی هزاره چهارم و پنجم قبل از میلاد باقی ماند (بین 0/8 تا 1/2 هکتار)، مناطق اصلی و بانفوذ ایران از هر سو گسترش یافت. بارزترین نمونه یقیناً در سیستان یافته می‌شود، جایی که شهر سوخته از مساحتی برابر با 15 تا 17 هکتار در دوره نخست (3200-2800 قبل از میلاد) به 150 هکتار در دوره سوم (در حدود 2400 قبل از میلاد) گسترش یافت و در این دوره دومین شهر به لحاظ مساحت در دلتای رود هیلمند واقع بود که تقریباً 4 هکتار وسعت داشت. در حالیکه چهل شهر دیگر که تاکنون یافت شده است بین 0/5 تا 2 هکتار بوده است. در همین دوره افزایش اندازه موندیگاک نیز حیرت‌آور بود که علیرغم وضعیت بسیار دورافتاده‌اش با توجه به دشت قندهار که اکثر مزارع حاصلخیز در آنجا قرار دارد از مساحتی معادل 6-8 هکتار در دوره سوم به 55-60 هکتار در دوره پنجم افزایش یافت. در دو منطقه اطراف رود هیلمند نهایت افزایش تا اواسط هزاره سوم قبل از میلاد یکسان است، یعنی هفت تا هشت بار در انتهای دوره مس‌سنگی که تقریباً 400 سال قبل می‌باشد. رشد شهر شهداد نیز حداقل طبق مشاهدات اولیه اکتشافی که تاکنون انجام پذیرفته است تقریباً یکسان بوده است. توسعه و گسترشی که در ابتدای هزاره سوم قبل از میلاد در دشت دامغان اتفاق افتاد وضعیت سومی را نشان می‌دهد: حصار از مساحتی معادل 12-15 هکتار در دوره اول و در طول هزاره چهارم قبل از میلاد به 7-8 هکتار پس از نیمه هزاره سوم کاهش یافت. لیکن چنین کاهشی همراه با گرایش ویژه‌ای به تمرکز جمعیتی بود. در یک تحقیق اخیر تنها دو شهر یافت شد که هر دو بیشتر از یک هکتار نبوده است. همانند تمام واحه‌های کوهپایه‌ای در شرق ایران و جنوب ترکمنستان، تمرکز شهری نیز بیشتر بود که هر دو جمعیت شهری و روستایی را در یک منطقه می‌توان مشاهده کرد که تا شعاع 10-12 کیلومتری قادر به اداره منابع کشاورزی بودند.

لیکن با توجه به این مطلب که موضوع مشاهدات باستان‌شناختی به سطح مربوط می‌شود و نه مردم‌نیازی نیست که رشد و گسترش شهرها و روستاها را با توجه به تمرکز جمعیتی مورد بحث و بررسی قرار داد. گسترش مراکز شهری تنها

مربوط به تمرکز جمعیت‌های روستایی نیست، بلکه گسترش تعداد عملکردهای خاص هم نیز حائز اهمیت است. زیرساخت‌های شعائر و آداب و رسوم، سازمان‌دهی مدیریتی، انبار محصولات کشاورزی و صنایع دستی از موارد برجسته و مهم در سوابق باستان‌شناختی به‌شمار می‌آیند. هرکدام از این موارد نیازمند تخصیص مناطقی جدید هستند که به مناطق مسکونی کنونی اضافه شود و بدین ترتیب تسلط فیزیکی مراکز را در منطقه نشان می‌دهند. در مورد شهر سوخته این روند در تمام نیمه نخست هزاره سوم پیش از میلاد ادامه داشت. مراکز تولید صنایع دستی تا سال 2600 قبل از میلاد در مناطق مسکونی و روستاها پراکنده بوده‌اند. روستاها پانصد سال بعد 29-30 هکتار را در مناطق غربی و جنوبی شهر اشغال کردند. در همین دوره قبرستان شهر که جدا از منطقه مسکونی قرار داشت تا 21 هکتار افزایش یافت. اگر ساختارهای کاخ‌ها و معابد را نیز در نظر بگیریم که کاملاً شناسایی نشده است، جمعیت تخمینی به‌شدت کاهش نشان می‌دهد. شهر حصار نمونه‌ای بارز از چنین مناطق جداگانه در ابتدای هزاره سوم قبل از میلاد می‌باشد. در دوره دوم تقریباً یک سوم کل منطقه‌اش مختص صنایع دستی بوده است که شامل گداختن مس از ذخایر معدنی محلی در تپه‌های دامغان می‌باشد. نمونه‌ای مشابه نیز در شهداد دیده می‌شود که گداختن مس و ساختن مهره تقریباً یک چهارم کل منطقه را دربر می‌گرفت.

صنایع دستی متعدد شامل ساخت تزیینات، سازها و وسایل خانگی بود. کوزه‌گری و مس‌گری در کنار مناطق وسیعی یافت می‌شد که پوشیده از ضایعات ناشی از تولید مهره و دیگر تزییناتی بودند که از جنس سنگ لاجورد و فیروزه در شهر سوخته و حصار، سنگ صابون در تپه یحیی، سنگ یمانی، کوارتز و چخماق در شهر سوخته، آهک و سنگ صابون در حصار ساخته شده‌اند. جالب توجه است که چگونه مناطق تولید سنگ‌های نیمه‌قیمتی مانند سنگ لاجورد و فیروزه کاملاً مجزا از مناطقی بودند که تزییناتی از مواد محلی تولید می‌شد. در شهر سوخته، این جدایی نیز در سنگ قبرها دیده می‌شود و سنگ‌کارها را همراه با ابزار و نمونه کارهایشان دفن می‌کردند. اکثر کارگاه‌های مروارید دوزی بیشتر از یک یا دو اتاق یا حیاط را اشغال نمی‌کردند و ابزارهای اندکی مانند ابزارآلات سنگ‌تراشی و چوب‌تراشی به‌کار برده می‌شد که تفاوت چندانی با عصر نوسنگی نداشته‌اند. ابتکار آنقدر که در سامان‌دهی نیروی کار دیده می‌شد در فن‌آوری و ابزارآلات به چشم نمی‌خورد و متخصصان را از کارگران جدا می‌ساختند. تنها فعالیت‌های وابسته به فن‌آوری که اغلب کوزه‌گری و فلزکاری هستند دارای کارگاه‌های واقعی بودند که کارگران بسیار زیادی در سطوح مختلف فعالیت می‌کردند. با آمدن دوره شهرنشینی، مناطق تولیدی صنایع دستی منحصر به حصار، آلتین تپه، شهداد و شهر سوخته شد.

In prehistoric times and in the first recorded periods of man's occupation in Iran, i.e. the Neolithic and Bronze ages, the settled areas appear to have been much more extensive than they are now. Stein has noted that Luristan, which has for centuries been given over to the migration of the semi-nomadic Lurs, was permanently settled during the two thousand years immediately prior to the Christian era, yet since that time there seems to have been no perceptible variation in the boundaries of cultivable or irrigable land. Bobek, who has examined the data of prehistoric settlement in the light of regional differences in climate and vegetation, has arrived at similar conclusions and confirmed that in many parts of the country, even including some semi desert areas, settlement was once far more extensive than it is today.

There is indeed abundant evidence pointing to a decline in the settled way of life - a decline continuing in comparatively recent periods as well - as in the distant past. Frequently one comes across traces of former cultivation, now discontinued. The prevalence of certain weeds, such as *Phlomis persica*, over large areas of the Zagros mountains between 1500 and 2000 m above sea-level strongly suggests that cultivation was once practised there. A study of the technicalities of the black tent (certain forms of which, especially those in Baluchistan, seem to have derived directly from the arched huts of semi-nomadic peasants). Leads one to conclude that full and warlike nomadism developed out of a period of limited semi-nomadism. Everywhere there is evidence of such changes.

It is much more difficult to date these transformations. Apart from anything else, they probably took place more than once. Bobek is inclined to think that the principal episode was the *Verreiterung*: the development of warlike nomadism that is known to have taken place mainly in the second half of the second millennium B.C. And indeed the sparse information we have regarding the location

of nomads and settled folk in the Achaemenid period tends to suggest that the nomads **were** restricted to a much smaller area **than** they occupy today. The account left to us by Herodotus shows that true nomads were relatively few in number. In **the** army of Xerxes they made up merely one tenth **of** the cavalry, and their principal tribe, the Sargatians (the only tribe **of** any real significance in the army), came predominantly from the **desert** of south-east Iran-which should have been their true home; for

all that elements of the same tribe are known to have existed in the zagros mountains. The other tribes, the Mardeans, Dropitians, and Dahans, were backward peoples, referred to disparagingly as barbarians, rogues, and wretches. The Mardeans are described as impure, hairy creatures of disgusting habits; they lived exclusively **on** the flesh of their herds and of animals they slew in the chase, and they sheltered in the depths of caverns. These remnant peoples lived in widely scattered areas, particularly around the Caspian Sea, and appear to have been on the fringes of Iranian society, rather like the "tribes" of presentday India. This marginal character and the fact that the same essentially pejorative epithets could be applied to several quite unrelated groups are sufficient explanation of a ubiquity which certain writers have erroneously ascribed to complicated movements of population. Herodotus gives us a picture of a society composed overwhelmingly

of settled people. In addition to the nomads, he speaks of tribes "which till the soil": Panthialeans, Derousians, Germanians, who **each** had certain peculiarities, though they were all basically similar to other Persians.

ترجمه متن

به نظر می‌رسد که در دوران ماقبل تاریخی و در نخستین دوره‌های مضبوط از استقرار انسان در ایران یعنی عصر نئولیتیک [نوسنگی] و عصر برنز، مناطق ثابت استقرار و سکونت بسیار وسیع‌تر از امروز بوده است. اشتاین خاطر نشان می‌کند که لرستان که برای قرن‌ها محل مهاجرت لرهای نیمه‌چادرنشین بوده، در خلال دوهزار سال قبل از میلاد مسیح یک منطقه ثابت مسکونی به‌شمار می‌رفته است. هرچند که هیچ‌گونه تغییر محسوس نیز در محدوده‌های اراضی قابل کشت و قابل آبیاری آن به‌نظر نمی‌آید. بوبک که اطلاعات مربوط به سکونت ماقبل تاریخ را در پرتو تغییرت منطقه‌ای اقلیم و پوشش گیاهی مورد تدقیق قرار داده، به نتایج مهمی رسیده است و بر این نکته که در بسیاری از بخش‌های این کشور از جمله برخی مناطق نیمه‌صحرائی، سکونت بسیار وسیع‌تر از امروز بوده، مهر تایید زده است.

در واقع آثار فراوانی در ارتباط با زوال شیوه ثابت حیات وجود دارد – زوالی که نسبتاً در دوره‌های اخیر و همین‌طور در گذشته بسیار دور ادامه داشته است. غالباً ما به نشانه‌هایی از کشاورزی قدیم برمی‌خوریم که اکنون متوقف گردیده است. وجود برخی علف‌های هرز همچون قلمیس پرسیکا در مناطق وسیعی از کوهستان‌های زاگرس میان 1500 و 2000 متر ارتفاع از سطح دریا نشان می‌دهد که زمانی در اینجا کشت و زرع صورت می‌گرفته است. بررسی اصطلاحات فنی چادر سیاه (که به نظر می‌آید برخی‌شان خاصه در بلوچستان مستقیماً از آلونک‌های قوسی روستاییان نیمه‌چادرنشین مشتق شده باشد) ما را به این نتیجه‌گیری می‌رساند که چادرنشینی کامل و جنگ‌طلب از بطن دوره‌ای از نیمه‌چادرنشینی محدود به‌وجود آمده است. نشانه‌های مربوط به یک چنین تغییراتی در همه‌جا وجود دارد.

دشوار بتوانیم برای این تغییرات، تاریخی مشخص کنیم. جدای از هر چیز این تغییرات احتمالاً بیش از یک بار روی داده‌اند. بوبک بر این باور است که رخدادهای اصلی، وریترنگ بوده است، یعنی تحول چادرنشینی جنگ‌طلب که معروف است عمدتاً در نیمه دوم از هزاره دوم ق.م به‌وقوع پیوسته است. در واقع اطلاعات پراکنده‌مان در باب موقعیت چادرنشینان و جمعیت ساکن در دوره هخامنشیان نشان می‌دهد که مناطق در اشغال چادرنشینان در آن روزگار به‌مراتب کوچک‌تر و محدودتر از مناطق امروزی‌شان بوده است. گزارشی که هروُدت برایمان به جای گذاشته از شمار نسبتاً اندک چادرنشین‌های واقعی خبر می‌دهد. اینان تنها یک‌دهم از سواره‌نظام در ارتش خشایارشا را تشکیل می‌داده‌اند و قبیله اصلی ایشان ساگارتی‌ها (تنها قبیله بی‌اهمیت در ارتش) عمدتاً از کویر جنوب شرق ایران – که باید موطن اصلی‌شان بوده

باشد - می‌آمدند، چرا که معروف است تمامی عناصر این قبیله در کوه‌های زاگرس روزگار می‌گذرانیده‌اند. دیگر طوایف ماردین‌ها، دراپیت‌ها و ذهن‌ها اقوام عقب‌مانده‌ای بودند که به گونه‌ای تحقیرآمیز بدانان به عنوان بربرها و «اراذل» اشاره رفته است. نگارندگان، ماردین‌ها را به عنوان مخلوقاتی کثیف و پرمو با عادات بسیار مشمئزکننده توصیف و شرح کرده‌اند، کسانی که صرفاً از گوشت حیوانات خود و حیوانات شکاری ارتزاق می‌کردند و در اعماق غارها بیتوته می‌نمودند. باقی این اقوام در مناطق به شدت پراکنده، خاصه در اطراف دریای خزر زندگی می‌کرده‌اند و به نظر می‌رسد بیشتر همانند قبایل امروزی هند در حواشی جامعه ایرانی روزگار گذرانیده باشند. این حالت حاشیه‌ای و واقعیت بکارگیری القابی اساساً پست برای برخی گروه‌های غیروابسته از جمله توجیهات کافی و همه‌جا حاضری است که برخی از نگارندگان به غلط برای تحرکات پیچیده جمعیتی بکار برده‌اند.

هروقت تصویری از یک جامعه را به دستمان می‌دهد که مردم آن اکثراً زندگی ساکنی دارند. وی علاوه بر چادرنشینان، از قبایلی سخن می‌گوید که زمین را شخم می‌زنند. پانتیالین‌ها، دروسی‌ها، ژرمنی‌ها که هرکدام ویژگی‌های خاص داشته‌ند و در عین حال بسیار به دیگر ایرانی‌ها نیز شبیه بوده‌اند.

THE INTERNAL STRUCTURE OF THE SALJUQ EMPIRE

The period of the Great Saljuqs can largely be regarded as representing or corresponding to the early Middle Ages. To make this division is not to underestimate the fundamental fact of the unbroken thread of Persian history in Islamic times. Stretching back behind the Saljuq period is a long continuity of administrative practice, but under the Saljuqs the old institutions gained a new meaning; developments that had begun in the preceding period crystallized, and new elements of worth were added to the Persian heritage. The Saljuqs did not formulate the details of the new system: this was mainly the work of the officials of the bureaucracy and of the religious institution, who were for the most part Persians and not Turks. But the Saljuqs were in some measure responsible for the spirit in which the new system worked.

Many Saljuq institutions lasted in their outward forms (though the terminology was in some cases changed) until the twentieth century; and without a knowledge of these, and an attempt to trace them back to earlier times, we cannot fully comprehend the questions that began to agitate Iran in the nineteenth century and the solutions sought to them. Politically and religiously Iran has travelled far from the theory of a theocracy in which the caliph exercised constituent authority and legitimized the sultan's assumption of power; and economically from the *iqta* in its various forms and the guilds and corporations of Saljuq society. But it was not until the twentieth century that the Constitutional Revolution separated modern Iran from medieval Persia.

In many ways the Saljuq period did not differ from the preceding or succeeding periods. It was a time of chronic wars; and hardship, famine, pestilence, violence, ignorance, and superstition were all common. But, on the other hand, it was a time

during which Iranian civilization reached heights of religious and secular achievements that have not been easily surpassed. Men such as Ghazali, Shahrastani, Nasafi, Nizam al-Mulk, 'Umar Khayyam, Abu Sa'id b. Abil Khair, Anvari, and Muizzi all lived in these years. Important technical innovations were made in pottery and metal-work. A high degree of technical skill was achieved by weavers; and new elements of scale and spatial composition were introduced into architecture. The Saljuq state was the organizing force that brought about conditions in which the arts flourished, and the talents of these men and many others burgeoned and thrived. It must not be supposed, however, that uniformity was established throughout the empire at any one time or throughout the period in any one place. There was a great diversity of climatic and physical conditions within the empire; and in spite of the unifying factor of Islam and the general levelling tendency of Turkish military government, there was much local particularism and variety in the social ethics of different groups and communities. There was, for example, a standing opposition between the settled and the semi-settled population; between Turk and non-Turk; and between the military and the rest of the population. There was also a dichotomy between the men of the cities, with their highly developed crafts and industries and traditions of civilization, and the population living on the land, whose main function was to provision the cities and above all to provide for the needs of the army.

The sources, unfortunately, do not tell us much about the daily life of the people, or how this was affected by the influx of large numbers of Türkmen nomads. Presumably the produce from the nomads' flocks made an important contribution to the supplies of the towns; and there was a constant infiltration of nomads into the towns and villages. The sources are also silent on the details of the sultans' administration. It is also difficult to interpret such information as they give, owing to a frequent lack of precision in the use of technical terms. Nor is it possible to

obtain a clear picture of the characters of the sultans and their officials. The achievements of the period have been attributed by many writers to the viziers, in particular to Nizam al-Mulk (d. ٤٨٥/١١٩٢), the vizier first of Alp-Arslan and then of Malik-Shâh. A close examination of the sources would suggest that this view is too general. There can be little doubt of the competence of Toghril Beg and Alp-Arslan as leaders of men; Malik-Shah was not a mere figure-head; and Muhammad b. Malik-Shah seems also to have had a more than ordinary degree of competence. The sources attribute justice and good government to Malik-Shah and Sanjar, as they do to Nizam al-Mulk; while many of the later sultans are charged with dissipation and negligence in state affairs. In general the sultans were men of action and men of affairs.

Nizam al-Mulk took charge of the administration of Baghdad, and as compensation for this he gave an allowance to the caliph. From this time onwards the caliph was no longer liable to arbitrary deposition, as he had been in Buyid times. He was allowed to enjoy his allowance and the income of his personal estates without fear of any demand being made on him or of his estates being confiscated. The dignity and good name of his office were in some measure restored. But the respect the Saljuqs showed him, although considerable, was limited; and whereas his residence in Buyid times had been the refuge for all who feared the Buyids, a like situation was not tolerated by the Saljuqs. Further, they sought to control the caliph through marriage alliances and occasionally through appointments to his vizierate.

In Muharram ٤٤٨/١٠٥٦ Anlân-Khatun, Chaghri Beg's daughter, was betrothed to the Caliph al-Qa'im. Bundari states that al-Qa'im intended by this marriage to strengthen the sultan's prestige and cement his friendship with him. In ٤٥٣/١٠٦١ Toghril Beg sent the qadi of Ray to Baghdad to ask for the hand of the caliph's daughter in marriage. Ibn al-Jauzi states that Toghril Beg's former wife, who had died in ٤٥٢/١٠٦٠, had recommended him to take this step. The

demand caused the caliph great vexation; even the Buyids had never forced him to such an action. He tried to get it withdrawn and commanded his envoy to demand ٣٠٠,٠٠٠ dinars from Toghril Beg if he insisted on the marriage. Kunduri told the caliph's envoy bluntly that a refusal was out of the question. Eventually, after a series of threats and counter-threats, the marriage contract was ratified outside Tabriz; in Shabīn ٤٥٤/١٠٦١. In the following year Toghril Beg came to Baghdad and demanded the caliph's daughter. It was pointed out to him that the object of the marriage had been honour and not union, and that if the caliph's daughter was to be seen by him it should be in Baghdad. Eventually she was taken to the sultan's residence in the city and he paid her elaborate homage. When Toghril Beg left Baghdad in the following year, the caliph unwillingly gave permission for his daughter to accompany him.

In ٤٦٤/١٠٧١-٢ al-Qaim asked the hand of Alp-Arslan's daughter on behalf of *his vali 'ahd* (heir apparent), who was to become caliph as al-Muqtadi. The latter also demanded the hand of Malik-Shah's daughter by his favourite wife Terken Khatun. This alliance caused the relations between the caliph and the sultan to become strained, because after being taken to the caliph's residence in 480/1087, Malik-Shah's daughter complained of the caliph's neglect of her, and returned to her father in 482/1089. As a result of his daughter's unhappy marriage to the caliph, Malik-Shah appears to have conceived a hatred of him. In 484/1091, when he came to Baghdad, he ignored the caliph's presence and insisted that the caliph should revoke the nomination of his eldest son (who subsequently became caliph as al-Mutazhir) in favour of Abu'l Fadl Ja'far, the caliph's son by Malik-Shah's daughter and retire to Basra (or, according to some accounts, to Damascus or the hijâz). The caliph was loth to agree and asked for a delay to make plans for his departure. Meanwhile Malik-Shah left Baghdad in Rabi' 1 485/1092 for Isfahan, taking Abu'l Fadl Ja'far with him. Shortly afterwards Malik-Shah was

assassinated and al-Muqtadi was relieved of the demand. There are several subsequent instances of marriages between the houses of the sultan and the caliph. In Baghdad, from the time when Toghril Beg took over the administration until the caliphate of al-Mustarshid (512-29/1118-35), administrative authority in Iraq was under the sultan and his officials. The chief of these, the *shahna*, was the sultan's ambassador to the caliph, and his duty was to watch over the power of the caliph and his officials; he was normally a Turkish amir and had certain military functions also. In the city of Baghdad there was to some extent a conflict of jurisdiction. The population tended to refer to the caliph, who was always accessible to them, even though he could do little but refer back to the sultan or his representatives. Responsibility for local order and security seems to have been shared somewhat between the shahna and the caliph's officials. The caliph's vizier also exercised some kind of judicial authority in Baghdad, and from time to time he held a *mazalim* court. Certain taxes, *including jizya*, were levied by the caliph's officials. There are also instances of the caliph's making levies on the population for the repair of the city walls.

During the reign of Malik-Shâh various attempts were made by Nizam al-Mulk to establish his nominee in the caliph's vizierate. This strained the relationship between Nizam al-Mulk and the Caliph al-Muqtadi, but the vizier's hostility to the caliph was subsequently transformed by al-Muqtadi's gracious reception of him on the occasion of his first visit to Baghdad for the wedding of Malik-Shâh's daughter.

ترجمه متن

ساختار درونی امپراتوری سلجوقی

دوره سلجوقیان بزرگ را می‌توان نمونه و از بعضی جهات مطابق و مشابه اوایل سده‌های میانه دانست. هدف از این تقسیم‌بندی کم‌گرفتن و کم‌شماری حقیقت بنیادی رشته ناگسسته تاریخ ایران در اعصار اسلامی نیست. در پشت سر دوره سلجوقی استمرار طولانی و دیرینه از کار و تجربه اداری وجود دارد. اما در دوره سلجوقی نهادهای کهن معنایی تازه یافتند. پیشرفت‌هایی که در دوره گذشته آغاز شده بود شکلی قطعی و نهایی گرفت و ارزش‌های جدیدی به میراث ایران افزوده شد. سلجوقیان جزییات نظام جدید را تدوین و تنسیق نکردند؛ تنسیق نظام جدید کار کارمندان دیوانسالاری و دست‌اندرکاران نهاد مذهبی بود که از بسیاری جهات ایرانی بودند نه ترک. اما سلجوقیان تا اندازه‌ای عامل پدید آمدن حال و هوایی بودند که نظام جدید در آن کار می‌کرد.

بسیاری از نهادهای سلجوقی در اشکال ظاهری خود تا قرن بیستم دوام آورد (اما اصطلاحات آن در پارهای موارد تغییر یافت) و بدون شناخت این نهادها و کوشش در جهت دنبال کردن رد پای آنها در ادوار متقدم؛ فهم و دریافت مشکلاتی که در سده نوزدهم م. ایران را آشفته کرده بود و راه حل‌هایی که برای آنها جست و جو شد ممکن نیست. از لحاظ سیاسی و مذهبی، ایران از نظریه حکومت دینی که در آن قدرت نهایی در دست خلیفه بود و قدرت سلطان را مشروعیت می‌بخشید بسیار دورتر رفت و از جهت اقتصادی اشکال گوناگون اقطاع و رسته‌ها و اصناف جامعه سلجوقی را پشت سر گذاشت؛ اما فقط انقلاب مشروطیت بود که ایران جدید را از قرون وسطی مجزا کرد.

از بسیاری جهات دوره سلجوقی تفاوتی با دوره گذشته و آینده خود نداشت. این دوره، دوره جنگ‌های شدید و طولانی بود و سختی و مشقت، قحطی، بیماری‌های واگیر، جور و تعدی، نادانی و جهالت و خرافات در همه‌جا شیوع داشت. اما از سوی دیگر دوره سلجوقی دوره‌ای بود که طی آن تمدن ایرانی به اوج دستاوردهای دینی و دنیوی نایل شد که به آسانی نمی‌توان از آنها گذشت. مردانی چون غزالی و شهرستانی و نسفی و نظام‌الملک و عمر خیام و ابوسعید بن ابی‌الخیر و انوری و معزی همگی در این سال‌ها زندگی کردند. در کوزه‌گری و فلزکاری، نوآوری‌های فنی بااهمیتی صورت گرفت. بافندگان مهارت فنی زیادی به‌دست آوردند. عناصر تازه‌ای از مقیاس و ترکیب فضایی وارد معماری گردید. دولت سلجوقی سازمان‌دهنده نیرویی بود که شرایطی فراهم ساخت تا هنرهای گوناگون شکوفا شدند و استعدادهای این مردان و بسیاری دیگر درخشید و پیشرفت کرد. اما نباید تصور کرد که در سراسر امپراتوری یا در دوره‌ای خاص و یا در سراسر

این دوره و حتی در یک نقطه، همسانی و یکنواختی برقرار بود. به دلیل گونه‌گونی شدید شرایط اقلیمی و طبیعی در داخل امپراتوری و با وجود عامل وحدت‌بخش اسلام و گرایش عموماً یکنواخت حکومت نظامی ترک، اختصاصات ویژه و تنوع محلی فراوانی در خلیقات اجتماعی گروه‌ها و جوامع گوناگون وجود داشت. مثلاً تقابل پایداری میان یکجانشینان و جمعیت نیمه یکجانشین، میان ترک و غیر ترک و میان سپاه و بقیه مردم برقرار بود و نیز میان شهرنشینان که حرف و صنایع و سنن تمدن بسیار پیشرفته داشتند و مردمی که با کار روی زمین زندگی می‌کردند و وظیفه عمده آنان تهیه آذوقه شهرها و مهم‌تر از همه برای سپاه بود، تمایز وجود داشت.

متأسفانه منابع درباره زندگی روزانه مردم و یا چگونگی تاثیرپذیری این زندگی با ورود شمار فراوانی از صحراگردان ترکمن مطالب زیادی به ما نمی‌گویند. از قرار معلوم فرآورده‌های احشام سهم عمده‌ای در تامین نیازمندی‌های شهرها داشت و صحراگردان به تدریج و مداوماً به درون شهرها و روستاها نفوذ می‌کردند. منابع درباره جزییات حکومت سلطان نیز چیزی نمی‌گویند و به واسطه بی‌دقتی‌های مکرر در کاربرد اصطلاحات فنی، تفسیر چنین اطلاعاتی نیز دشوار است. به‌دست آوردن تصویری گویا از خوی و خصلت سلاطین نیز ممکن نیست. بسیاری از نویسندگان دستاوردهای این دوره را به وزرات و به‌خصوص به نظام‌الملک (در گذشته به سال 485 ق/ 1192 م) وزیر آلپ ارسلان و ملک‌شاه نسبت می‌دهند. بررسی دقیق منابع نشان می‌دهد که این نظر بسیار عمومیت دارد. درباره اهلیت و شایستگی طغرل بیگ و آلپ ارسلان به عنوان رهبران مردم کم‌تر می‌توان شک کرد. ملک‌شاه سلطانی پوشالی و بی‌کفایت نبود و محمد بن ملک‌شاه نیز ظاهراً شایستگی و کفایتی بیش از حد معمول داشت. منابع همچنان که نظام‌الملک را می‌ستایند به ملک‌شاه و سنجر نیز نسبت عدالت و حکومت شایسته می‌دهند، در صورتی که بسیاری از سلاطین متاخر به اسراف و تبذیر و غفلت در امور مملکت متهم می‌شوند. به طور کلی سلاطین سلجوقی مردان کار و عمل بودند.

عمیدالملک کندی اداره امور بغداد را به‌دست گرفت و به جبران آن برای خلیفه مدد معاش و مقرری معین کرد. از این زمان به بعد خلیفه برخلاف ایام آل بویه، دیگر در معرض خلع و عزل خودسرانه قرار نداشت. به وی اجازه داده شد تا بدون وحشت از بازخواست یا مصادره املاک، از مقرری و عایدات آن بهره‌مند شود. حرمت و خوش‌نامی مقامش تا اندازه‌ای اعاده گشت، ولی احترامی که سلجوقیان نسبت به او ابراز می‌کردند اگرچه قابل توجه بود حد و حصر داشت. در دوره آل بویه مقر خلیفه، ملجاء و مأمن همه کسانی بود که از آل بویه بیم داشتند. اما سلجوقیان چنین شرایطی را تحمل نمی‌کردند. از این گذشته آنان درصدد برآمدند تا از طریق ایجاد قرابت‌های سببی و گه‌گاه با نصب وزیر برای خلیفه، او را

تحت نظارت خود نگهدارند.

در محرم سال 448 ق/ 1056 م. ارسلان خاتون دختر چغری بگ به نکاح خلیفه القائم داده شد. بنداری می گوید مقصود خلیفه از این وصلت تقویت وجهه و اعتبار طغرل و استوار کردن رشته دوستیش با وی بود. در سال 453 ق/ 1061 م. طغرل بیگ قاضی ری را برای خواستگاری دختر خلیفه به بغداد فرستاد. ابن الجوزی می گوید که زوجه سابق طغرل که در سال 452 ق/ 1060-1 م. درگذشت وی را به این کار وصیت کرده بود. این درخواست موجب رنجش و تغییر شدید خلیفه گردید. حتی آل بویه هرگز وی را به یک چنین کاری وادار نکرده بودند. خلیفه کوشید تا از قبول این درخواست شانه خالی کند و به رسولش سفارش کرد که اگر طغرل بیگ بر سر خواسته اش درایستاد، سیصد هزار دینار شیربها از او مطالبه نماید. کندی بی پرده به رسول خلیفه گفت که صرف نظر کردن از این قضیه محال است. عاقبت پس از یک رشته تهدیدات متقابل در شعبان سال 454 ق/ 1062 م. پیمان نکاح در بیرون شهر تبریز بسته شد. در سال بعد طغرل بیگ به بغداد آمد و خواستار دختر خلیفه گردید. به وی یادآور شدند که غرض از این ازدواج احترام بود نه اتحاد، و اگر می خواهد دختر خلیفه را ببیند این ملاقات باید در بغداد باشد. سرانجام دختر را به مستقر سلطان در شهر بردند و طغرل در برابر وی زمین ادب بوسید و تعظیم کرد. در سال بعد که طغرل بیگ بغداد را ترک گفت خلیفه با بی میلی به دخترش اجازه داد که وی را همراهی کند.

در سال 464 ق/ 1071-2 م. القائم دختر آلپ ارسلان را برای ولیعهدش که بعدها با نام المقتدی بر سریر خلافت نشست خواستگاری کرد. المقتدی نیز از دختر ملکشاه که از همسر سوگلیش ترکان خاتون بود خواستگاری نمود. این وصلت موجب تیرگی روابط میان خلیفه و سلطان گردید، زیرا پس از آنکه در سال 480 ق/ 1087 م. دختر ملکشاه را به اقامتگاه خلیفه بردند. وی از بی توجهی خلیفه نسبت به خود شکایت به ملکشاه برد و در سال 482 ق/ 1089 م. نزد پدرش بازگشت. ملکشاه بر اثر ازدواج نامیمون دخترش با خلیفه نسبت به او ابراز نفرت کرد و کینه اش را به دل گرفت. در سال 484 ق/ 1091 م. که به بغداد آمد از رفتن به حضور خلیفه خودداری کرد و درایستاد که خلیفه باید پسر ارشدش را (که در آینده با نام المستظهر خلیفه گردید) از ولایتعهدی خلع کند و پسر دیگرش ابوالفضل جعفر را که از دختر ملکشاه بود نامزد جانشینی خویش سازد و خود به بصره رود (یا به روایت برخی منابع به دمشق یا حجاز). خلیفه با اکراه موافقت کرد و از سلطان خواست به وی مهلت دهد تا مقدمات سفرش را مهیا سازد. در این میان ملکشاه در ربیع الاول سال 485 ق/ 1092 م. بغداد را به قصد اصفهان ترک گفت و ابوالفضل جعفر را با خود برد. اندکی بعد ملکشاه به قتل رسید و

المقتدی از تکلیف وی رهایی یافت. در آینده نیز چندین بار میان دو خاندان سلطان و خلیفه عقد ازدواج صورت گرفت. در بغداد از زمانی که طغرل بیگ اداره امور را به دست گرفت تا خلافت المسترشد (29-512 ق/ 35-1118 م). قدرت اجرایی در عراق در دست سلطان و مستخدمان وی بود. رئیس این مستخدمان که شحنة خوانده می شد سفیر سلطان در نزد خلیفه به شمار می رفت و وظیفه اش نظارت بر قدرت خلیفه و گماشتگان وی بود. شحنة غالبا امیری ترک بود و پاره ای وظایف نظامی نیز داشت. در شهر بغداد بر سر حدود اختیارات و حق قضاوت کشاکش وجود داشت. مردم تمایل داشتند به خلیفه که همواره در دسترس آنها بود مراجعه کنند ولو اینکه وی چاره ای جز ارجاع امور به سلطان یا نمایندگانش نمی توانست کرد. ظاهرا مسوولیت نظم و امنیت محلی کمابیش میان شحنة و گماشتگان خلیفه تقسیم شده بود. وزیر خلیفه نیز دارای نوعی قدرت قضایی در بغداد بود و گهگاه در مقر خویش به مظالم می نشست. برخی مالیات ها از جمله جزیه را گماشتگان خلیفه وضع و وصول می کردند و نیز نمونه هایی وجود دارد که خلیفه برای مرمت برج و باروی شهر بر مردم مالیات بست.

در طی پادشاهی ملکشاه، نظام الملک به انواع مختلف کوشید تا فرد مورد نظر خود را به وزارت خلیفه نصب کند. این مساله مناسبات میان نظام الملک و خلیفه القتدی را تیره ساخت. اما هنگام نخستین دیدار نظام الملک از بغداد برای تدارک آیین زناشویی دختر سلطان و خلیفه، با پذیرایی گرمی که خلیفه از وزیر سلجوقی کرد آتش دشمنی میان آنها سرد گشت.

(a) Introduction

The rise to power of the Safavid dynasty in Persia did not generally, in the short term, have a profound effect on the Persian economy. During Shah Ismail's early years of achievement, when he held off challenges to his own supremacy from the Turks and Uzbeks, Persia reacted to external events rather than took initiatives. There was, however, no mistaking the militant Shi'ism of Shah Isma'il, his religious fervour, irrespective of whether the motivation was political or spiritual. In his time he deliberately exploited Iran as the seat of a Shii minority sect with all the devotion which such a feeling engenders. This initially may have proved a weakness, for not only did its self-conscious sense of self-righteousness make cooperation with Sunnis difficult, but it led to extravagant claims and aggressive activities. Thus the Portuguese, in return for Persian assistance against the Turks, were requested, amongst other demands, to impose the Shii creed in Goa, whilst early efforts to proselytise the Turks of Anatolia provoked wrathful reprisals from the Sultans. As in the previous century sea borne trade with India and beyond was maintained through Hurmuz, though the Persian revenues benefited little. Turkey remained the main market for silk exports, with increasing reliance on Venetians and Armenians as intermediaries.

It was on the periphery of Persia that the main events were taking place with such profound political and economic implications. Power was shifting from Central Asia to Anatolia. Many reasons have been advanced for this; many theories formulated. In part it is explained by the spectacular success of the Ottomans themselves. In part it is the triumph of the musket over the bow. In part it is the greater rise of industrial economies with manufacturing skills on a comparatively large scale which were being developed in Europe over peoples mostly exchanging raw materials: the facility of cash payments over bartering arrangements; the skills

of navigation and shipbuilding construction over the mule and camel for transportation. Whatever the validity of these and other explanations, there is no doubt of the political and economic changes of the 10th/11th century. The Turks performed notable feats of administration, commerce and warfare. The Russians from Moscow broke free and stretched out from the Baltic to the Caspian along the Volga and east to Siberia. In Europe the fleets of Portugal, Spain, England and Holland were mastering the seas, adding a new dimension to the politics and trade of the period. The whole Mediterranean world teemed with activity. In Egypt the Mamluk domination came to an end. The half century from 1010 to 1060 was particularly momentous. Shah 'Abbas and the later Safavids were to derive great advantages from a Persia placed in a decisive position between East and West.

(b) The northern area

As a result of the enmity between the Uzbeks and the Persians, which continued intermittently throughout the century, and the seizure of Herat by Shah Isma'il in 1510, which ended the golden age of that noble city, trade from Persia to Central Asia was reduced. Some trade continued to flow through Mashhad and Kabul to Bukhara and Balkh as they remained centres distributing Indian and some European goods throughout Turkestan. In the second half of the century the Russians began actively promoting their trade there after they had defeated the Tartars and taken control of the Volga from Kazan down to the delta including Astrakhan. Anthony Jenkinson, who passed through the land of the Türkmens in 1561, reported that in Urgench there was little trade out of Persia, "in most small quantitie not worth the writing and that in Bukhara, which gave some evidence of its former greatness as a yearly great resort of merchants. they were so beggerly and poore that there is no hope of any good trade there to be had worthy the following".

ترجمه متن

الف: مقدمه

ظهور سلسله صفوی در ایران به طور کلی در کوتاه مدت تاثیر زیادی در اقتصاد ایران نداشت. شاه اسماعیل در سال‌های نخستین پیشرفت‌های خود، هنگامی که درگیر استیلا بر ترکان و ازبکان بود در مقابل وقایع خارجی بیشتر عکس‌العمل نشان می‌داد تا ابتکار عمل. ولی در مورد تشیع، ستیپهنده شاه اسماعیل و حمیت مذهبی او قطع نظر از اینکه انگیزه او سیاسی بوده یا مذهبی، تردیدی نمی‌توان روا داشت. او در آن روزگار ایران را کانون اقلیت شیعی و سرسپردگی ناشی از آن قرار داد و از آن بهره‌برداری بسنده نمود. این مساله در ابتدا نوعی ضعف به حساب آمد، چون نه تنها احساس و گرایش آگاهانه حق به جانب شاه اسماعیل همکاری با اهل تسنن را مشکل ساخت بلکه به داعیه‌های مبالغه‌آمیز و اقدامات چالش‌گرانه انجامید. از این‌رو از پرتغالیان در ازای کمک ایرانیان بدان‌ها در مقابل ترکان، درخواست شد (ضمن تقاضاهای دیگر) تا مذهب شیعه را در گوا رسمیت ببخشند و سلاطین عثمانی در مقابل اقدامات آنها برای اشاعه و رواج تشیع در میان ترکان آناتولی دست به انتقام‌های سخت زدند. در این زمان تجارت دریایی به هند و ماورای آن از طریق هرمز حفظ شد، ولی عایدات ایران به حداقل خود رسید. ترکیه عثمانی با اتکا به بازرگانان ونیزی و ارمنی مهم‌ترین کانون و بازار صدور ابریشم گردید.

مهم‌ترین وقایع با نتایج عالی سیاسی و اقتصادی، در پیرامون ایران رخ داد. قدرت از آسیای مرکزی به آناتولی منتقل شد. این قضیه بر اثر عواملی متعدد صورت گرفت. در مورد آن، شماری نظریه هم صورت‌بندی شده است. پاره‌ای از آن بر اثر موفقیت‌های چشم‌گیر خود عثمانیان بود. بخشی دیگری هم بر اثر برتری تفنگ بر تیر و کمان بود. قسمتی هم در نتیجه ظهور عظیم اقتصاد صنعتی، با مهارت‌های تولیدی در سطح نسبتاً وسیع و توسعه آن در بین اقوام اروپایی در برابر کشورهایی بود که بیشتر مبادله‌کننده مواد خام بودند، یعنی ایجاد تسهیلات تجارت پولی در مقابل تجارت پایاپای؛ فنون کشتی‌رانی و کشتی‌سازی در مقابل حمل و نقل چهارپایی و کاروانی. صرف‌نظر از اعتبار این نوع نظریه‌ها و تبیینات دیگر تحولات اقتصادی و سیاسی سده دهم/شانزدهم نیز نقشی قاطع داشت. ترکان در قلمرو تشکیلات، بازرگانی و جنگ، به دستاوردهای برجسته نایل آمدند. روس‌ها از لاک مسکو بیرن خزیده و از بالتیک تا دریای خزر در موازات سواحل ولگا و از شرق تا سیبری پیش رفتند. در اروپا ناوگان پرتقال، اسپانیا، انگلستان و هلند بر دریاهای حاکم شدند و ابعادی تازه بر صحنه سیاست و تجارت زمانه بخشیدند. سرتاسر دنیای پیرامون مدیترانه را فعالیت فرا گرفت. در مصر حکومت ممالیک

به پایان رسید. دوره پنجاه ساله 1510 م تا 1560 م. دوره‌ای سرنوشت‌ساز و خطیر بود. شاه عباس و صفویان متاخر از ایرانی که در موقعیت حساس بین شرق و غرب قرار گرفته بود، کمال استفاده و بهره‌برداری را کردند.

ب: منطقه شمالی

تجارت ایران و آسیای مرکزی بر اثر خصومت ازبکان و ایرانیان که متناوبا در خلال این قرن چهره می‌نمود و تصرف هرات به‌دست شاه اسماعیل در سال 1510 م. که به عصر زرین فرهنگی این شهر خاتمه بخشید کاهش یافت. ولی تجارتی کمابیش مطلوب بین مشهد و کابل تا بخارا و بلخ همچنان برقرار بود. کالاهای مراکز تجاری هند و بعضی از مراکز اروپا را در سرتاسر ترکستان توزیع می‌کرد. روس‌ها در نیمه دوم این قرن پس از اینکه تاتارها را سر جای خود نشاندند و برولگا از کازان تا دلتای آن و از جمله آستاراخان (هشترخان) مسلط شدند، تجارت این منطقه را فعالانه در اختیار گرفتند. آنتونی جنکینسن که در سال 1561 م. از سرزمین ترکمان‌ها رد شد گزارش می‌دهد که اورگنج تجارت کمی با ایران دارد و «مقدار آن به‌قدری ناچیز است که به نوشتن نمی‌آید.» اما تجارت بخارا هم که یک زمانی برای خود عظمتی داشت و انبار بزرگ سالانه بازرگانان برشمرده می‌شد «چنان ضعیف و فقیر است که در آن امید تجارتی مطلوب در آینده نمی‌رود.»

منبع: تاریخ ایران دوره صفویان؛ پژوهش از دانشگاه کمبریج؛ ترجمه یعقوب آژند؛ تهران: انتشارات جامی، 1380.

Among the numerous idioms of present-day India and Pakistan there exists a series of important tongues (as Hindi, Urdu, Hindustani, Bengali, Panjabi, Sindhi, Gujarati, Marathi, Kasmiri, Naipali, Bihari, Uriva, Asami) which belong to the Indo-European family of languages and are called (Modern) 'Indian' in a specific sense of this term. Modern Indian languages are the descendants of the Prakrit (from Old Indian *prakṛta* - 'natural, popular') idioms of medieval India which are partly known by inscriptions and literary texts (Pali, Magadhi, Sauraseni, Gandhari, Paisaci, Maharastri, etc). The rise of the Prakrit languages dates back to the middle of the second millennium B.C. when they existed as spoken idioms beside Vedic Sanskrit (from Old Indian *samskrta* - 'artistically composed, prepared') and later, parallel with Epic and Classical Sanskrit, both highly developed literary languages. Besides the Indian languages in a specific sense, there exist also a group of Dardic and another of Kafir, also called Nuristani, languages genetically related to the 'Indian' tongues but separated from them at an early epoch. The Dardic idioms (such as Shina, Indus Kohistani, Khowar, Kalasha, Pashai, Tirahi) became isolated from the 'Indian' ones before the rise of prakritisms and the Kafir languages (Kati, Waigali, Ashkun, Prasun) still earlier. Thus, on the territory of the Indian subcontinent, from the second half of the second millennium B.C. there existed groups of respectively 'Indian', Dardic and Kafir dialects all belonging to the Indo-European family of languages.

On the territory of Iran, Afghanistan, the Soviet Union and Pakistan again another group of languages (Persian, Tajik, Pashto, Ossetic, Baluchi, Shughani, Yidgha-Munji, Wakhi, Yaghnobi, etc.) is known, belonging also to the same family of languages but termed (Modern) 'Iranian' in a specific sense of the word. Modern Iranian languages also have their medieval antecedents called 'Middle Iranian' languages (Middle Persian, Parthian, Sogdian, Bactrian, Khorezmian, Saka, Alan, etc.) as well as their forerunners in Antiquity termed 'Old Iranian' (Old Persian, Avestan, etc.).

ترجمه متن

در میان اصطلاحات بیشمار هندی و پاکستانی امروز، زبان‌هایی مهم (مانند هندی، اردو، هندوستانی، بنگالی، پنجابی، سندی، گجراتی، ماراتی، کشمیری، پنالی، بیهار، اوریو و آسامی) که متعلق به خانواده زبان‌های هندی – اروپایی بوده و به معنای دقیق کلمه «هندی امروزی» نامیده می‌شوند. زبان‌های هندی امروزی از اصطلاحات پراکری (که در هندی باستان به معنای طبیعی و محبوب است) هندی میانه برگرفته شده‌اند که تا حدودی به وسیله حکاک‌ها و متون و نصوص ادبی (پالی، ماگادی، سوراسنی، گانداری، پایساجی، ماهاراستری و غیره) شناخته شده است. ظهور زبان‌های پراکری به اواسط هزاره دوم قبل از میلاد بازمی‌گردد که به عنوان اصطلاحات روزمره در کنار سانسکریت ودایی (که در هندی باستانی به معنای هنرمندانه ساختن، آماده شدن است) بکار برده می‌شد و بعدها در کنار سانسکریت باستانی و حماسی که هر دو زبان‌های ادبی بسیار مدرن بودند نیز استفاده می‌شد. در کنار زبان‌های «هندی» به معنای دقیق کلمه، گروهی از زبان‌های داردیک و نیز کافری (نورستانی) نیز وجود داشت که از لحاظ ساختاری به زبان‌های «هندی» مربوط می‌شد، اما در مدت زمانی کوتاه از آنها جدا شد. اصطلاحات داردیک (مانند شینا، ایندوس کوهستانی، خوار، کالاها، پاشای و تیراهی) پیش از ظهور پراکریسم و زبان‌های کافری (کاتی، وایگالی، آشکون، پراسون) از اصطلاحات هندی جدا شدند. لذا در شبه قاره هند و از نیمه دوم هزاره دوم قبل از میلاد گروهی از گویش‌های «هندی» داردیک و کافری وجود دارد که همه به خانواده زبان‌های هندی – اروپایی تعلق دارند.

در منطقه ایران، افغانستان، شوروی و پاکستان گروهی دیگر از زبان‌ها (فارسی، تاجیک، پشتو، اوستیک، بلوچی، شوگنایی، ایدگا – مونجی، واخی، یقنوبی و غیره) وجود دارند که به همین خانواده از زبان‌ها تعلق داشته، اما به معنای دقیق کلمه «ایرانی» امروزی نامیده می‌شوند. زبان‌های ایرانی امروزی نیز از زبان‌های «ایرانی میانه» (فارسی میانه، پارتی، سغدی، باختری، خوارزمی، سکایی، آلان و غیره) و نیز از زبان‌های بعدی یعنی «ایران باستانی» (فارسی میانه، اوستایی و غیره) گرفته شده‌اند.

THE MEDES

The exact date of the presence of the Medes in Iran and their establishment in the western and central regions of Iran is not clear. Most probably their entry took place between the second and first millennia B.c. That is to say, this historic event might have occurred at a time when other Aryan tribes had left their land and moved towards the southern regions. Despite the differing assumptions concerning the initial homeland of the Indo-European tribes, all scholars unanimously contend that these tribes had been living in the north and gradually, due to a population explosion, an environmental decrease in temperature, and the threat from invaders, both Aryans and non-Aryans had to leave their mother-land. Undoubtedly some of them left for the hot regions of India, and others selected different regions of the Iranian plateau for their new habitat.

Around the ninth century B.c., except for some sections of western and perhaps some regions of the eastern parts of Iran, lived some tribes who spoke dialects related to the Indo-European family of languages. As Diakonof puts it, "of course, it should not be assumed that all these tribes belonged to the immigrants. Apparently, under certain conditions some tribes entered Iran from the neighboring regions and started talking the new language, and the aboriginal inhabitants of the Iranian plateau subsequently adopted their language."

Tiglat Polser, the first, of the Assyrian Dynasty, (about 1100 B.c.) invaded those territories that later were among the Medes lands, but he did not mention the names of the Medes. After him Shalam NaSr, the third, in 844 B.c. attacked Kurdistan and during the wars, lasting until 824 B.c., invaded some sections of Amadai (the Medes) and Parswash (Parswa). There is no doubt that the Amadai were the historical Medes because the Assyrians up to their fall refer to the Medes in their inscriptions. Ehad Niravi, the third, (746/410 B.c.), the Assyrian king and his mother Semiramid invaded Iran.

ترجمه متن

مادها

تاریخ دقیق حضور مادها در ایران و سکونت آنها در مناطق مرکزی و غربی ایران معلوم نیست. به احتمال قریب به یقین بین هزاره دوم و اول قبل از میلاد وارد ایران شده‌اند. یعنی این رویداد تاریخی شاید زمانی اتفاق افتاده است که دیگر قبایل آریایی، سرزمین‌های خویش را ترک کرده‌اند و به‌سوی مناطق جنوبی مهاجرت کرده‌اند. علیرغم فرضیه‌های متناقض در خصوص وطن اصل قبایل هندی اروپایی، تمام مورخان و دانشمندان معتقدند که این قبایل در شمال می‌زیستند و به‌تدریج به علت انفجار جمعیت، کاهش دمای محیط و خطر هجوم بیگانگان، هر دو طایفه آریاییان و غیر آریاییان مجبور به ترک سرزمین مادری خویش شدند. بدون شک برخی از آنان به‌سوی مناطق گرم هند و برخی دیگر به مناطق مختلف فلات ایران کوچک کردند. در حدود قرن نهم قبل از میلاد به جز برخی از مناطق غربی و شاید برخی از مناطق شرقی ایران قبایلی می‌زیستند که با گویشی مرتبط با خانواده زبان‌های هندی - اروپایی تکلم می‌کردند. همان‌طور که دیاکونوف می‌گوید: «البته نباید گفت که تمامی این قبایل به گروه‌های مهاجر تعلق داشتند. ظاهراً برخی از قبایل تحت شرایطی ویژه وارد ایران شدند و شروع به صحبت با زبان‌های جدید شدند و بومیان فلات ایران زبان آنها را فرا گرفته‌اند». تیگلات پیلسر اول از سلسله آشوریان (حدود 1100 سال قبل از میلاد) به آن مناطق حمله کرد. اما از نام مادها چیزی مثبت ضبط نکرده است. پس از وی شلمنصر سوم به سال 844 قبل از میلاد به کردستان یورش برد و در طول جنگ‌هایی تا سال 838 قبل از میلاد به برخی از مناطق آمادای (مادها) و پارسواش (پارسوا) حمله کرد. شکی نیست که آمادای، مادهای تاریخی بودند، چرا که آشوریان در حکاکی‌های خود، به مادها اشاره می‌کنند. اداد نیراری سوم (810-782 قبل از میلاد)، شاه آشوری و مادرش سمیرامیس به ایران یورش بردند.